

flacara

ANUL XXIII—NR. 6 (974)—2 FEBRUARIE 1974

masă rotundă: **cartea de română**

REVISTA DE LECTURA

viața
la țară (II)

manole
aldescu
a încetat
 să mai fie
singur

DOUĂ NOI SERIALE:

- drame
în largul
oceanului
- lupta cu
necunoscutul

PRIMIREA DE CĂTRE TOVARAŞUL NICOLAE CEAUŞESCU A DELEGAȚIEI SOVIETULUI SUPREM AL U.R.S.S.

La invitația Marii Adunări Naționale o delegație a Sovietului Suprem al Uniunii Sovietice a făcut o vizită în țara noastră. La 30 ianuarie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România a primit delegația condusă de Ivan Samoilovici Grusătci, vicepreședinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., președintele Prezidiului Sovietului Suprem al R.S.S. Ucrainene. În timpul con vorbirii s-a subliniat cu satisfacție că între cele două partide, țări și popoare există și se dezvoltă relații apropiate, de prietenie și colaborare, se amplifică legăturile în toate domeniile de activitate. De asemenea, s-a precizat că întîlnirile și con vorbirile prietenesti dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și L.I. Brejnev, înțelegările realizate au constituit, de fiecare dată, factori importanți în evoluția ascendentă a raporturilor multilaterale româno-sovietice, au servit cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

PENTRU PACE SI COLABORARE ÎNTRE TOATE POPOARELE LUMII

La invitația președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, Maiestatea Sa Hussein Ibn Talal, Regele Regatului Hașemit al Iordaniei a făcut în această săptămână o vizită oficială în țara noastră. În cadrul con vorbirilor oficiale care au avut loc cu acest prilej s-a procedat la un schimb larg de vederi privind stadiul actual și perspectivele relațiilor dintre cele două țări, precum și probleme actuale ale vieții internaționale, îndeosebi referitoare la situația din Oriental Mijlociu. În ceea ce privește relațiile româno-iordaniene, cei doi șefi de stat au fost de acord că există posibilități pentru dezvoltarea lor în continuare pe multiple planuri, în special în domeniul economic. În ceea ce privește problemele internaționale de interes comun cei doi șefi de stat și-au exprimat atașamentul țărilor lor față de principiile și telurile Cartei O.N.U., subliniindu-se importanța participării active a tuturor statelor fără deosebire de mărime, potential sau orfindură socială la rezolvarea problemelor internaționale. Referindu-se la situația din Oriental Mijlociu cele două părți au apreciat că ținerea sub ocupație a teritoriilor arabe cucerite prin forță de către Israel, în urma războiului din 1967, constituie o permanentă sursă de încordare și generează pericolul unor noi ostilități. O pace trainică nu se poate realiza în această parte a lumii decât prin retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate în 1967 și, de asemenea, prin garantarea integrității teritoriale, a independenței și suveranității tuturor statelor din această regiune, precum și prin reglementarea justă a problemei poporului palestinian.

Dezvoltarea bunelor raporturi cu Iordanie reprezintă încă o dovadă a politicii României de promovare a unor largi relații de prietenie și colaborare cu toate țările lumii.

cartea de română

Au participat:

- **ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA** — profesor universitar.
- **ELENA CAZAN** — profesor de limba și literatura română — pensionară.
- **VLADIMIR DOGARU** — profesor de limba și literatura română — Liceul «Ion Creangă».
- **LUCIAN PANAIT** — șeful redacției de limba română, științe sociale și istorie de la Editura didactică și pedagogică.
- **ALEXANDRU PETRESCU** — profesor de limba și literatura română — Grupul școlar profesional și tehnic al Ministerului Educației și Învățământului.
- **DUMITRU SĂVULESCU** — inspector principal — Ministerul Educației și Învățământului.
- **ION STANCIU** — director, Editura didactică și pedagogică.
- **GRATIELA STEFAN** — profesoară de limba și literatura română — Liceul «I.L. Caragiale».

DIN PARTEA REDACȚIEI: TRAIAN STOICA, DORIN TUDORAN, DINU FLĂMÂND.

Masă rotundă condusă și organizată de ADRIAN PĂUNESCU

ADRIAN PĂUNESCU: Aș dori să vă rog să stăm de vorbă împreună și să încercăm să ajungă la cititorii cîte ceva din preocupările dumneavoastră, din întrebările dumneavoastră și din răspunsurile dumneavoastră cu privire la ceea ce aș numi «starea cărților din România». Nu o să insist foarte mult asupra unei idei, în general acceptată de toți intelectualii din această țară, și anume că de fizionomia cărții de română de clasa I pînă la carteza de română de clasa a XII-a depinde într-o mare măsură fizionomia tinerei generații care trăiesc în România. Sigur că nu o să vă cerem dumneavoastră, celor care scrieți, editați și răspundeți în genere de educația acestor tineri, nîște răspunsuri în toate problemele, neapărat imediate și neapărat amănunte. Însă ne preocupă un lucru care pare unanim acceptat și anume că în privința manualelor de literatură, în privința cărților de română s-a făcut puțin pentru o modernizare, la modul profund și nicidecum formal, a manualelui de limbă română, a lecției de limbă română. Se constată — după părerea noastră — o lipsă de coerentă în ceea ce privește felul cum este predată această disciplină, cum este cuprinsă și în manualele de literatură română, pe parcursul întregului proces de învățămînt, adică de la clasa I pînă la clasa a XII-a; se constată că rămîn pe parcurs idei prețioase. Lucruri care erau deja afirmate, și în mare măsură însușite de elevi, sunt lăsate pe drum. În genere, pentru a parcurge cartea de limbă română (clasele I-XII), ca om matur și în deplină cunoștință de cauză, este necesară răbdare și o cercare îngăduință în ce privește partea literară, care este prezentată neclar sau într-un mod care a apărut în perioada decenului; găsim lucruri neclare în ceea ce privește curentele literare, și am conchide spunând că se manifestă o lipsă de unitate în ceea ce privește această carte; ea nu este o carte de literatură română pentru copilul care la șase ani merge la școală și la 18 ani ieșe din școală, ci am putea spune că este o bibliotecă de 12 cărți de română.

Sigur că nu vom contesta valoarea uneora dintre aceste manuale, ne interesează însă dacă, aşa cum în matematică lucrurile pe care le învață elevul în clasele inferioare î se confirmă îmbogățite mai driziu, se întimplă și în cazul cărții de limbă și literatură română. Nu este vorba de a susține aici un umanism vag și căldură, pentru că totuși, pentru noi, românii, româna nu este numai

o lecție generală de umanism ci și o lecție de patriotism.

Pentru noi ca intelectuali, pentru noi ca părinți este extrem de important ce se învăță în școala noastră, ce învață și ce respinge elevul, bineînțeles în cazul de față, din manualul de limbă și literatură română.

Vreau să vă precizez că nu vrem și nici nu am vrut de la început să trăim într-o stare de tensiune și să pregătim această masă rotundă într-un moment în care strigătul timpului să ne facă să ne grăbim; ne-am gîndit să stăm de vorbă sub o stare de calm, de colaborare și de prietenie intelectuală, pentru că din discuția noastră — oricât de contradictorie ar fi — să rezulte pînă la urmă niște idei prețioase pe care forurile competente și cei care vor căti revista să le folosească în sensul general al educației din România.

Multumesc foarte mult celor prezenti pentru participare și aș ruga să începem — dacă sunteți de acord — discuția noastră de la această întrebare a mea: ce se poate face pentru ca manualul de limbă și literatură română, într-un sistem foarte riguros planificat cum este sistemul nostru și în care inițiativele particolare devin prețioase în măsură în care sunt acceptate de societate, să devină o carte de română pe parcursul a 12 ani și nu un grup de 12 cărți care trag elevul în toate părțile și care îngheunează pînă la urmă formarea sa? Trebuie să vă spun că avem marele avantaj că trăim într-o țară în care inițiativele devin publice și se materializează în momentul acceptării lor de către obște, de către societate; deci, nu există niște stări absurdă de lucruri, nu apar mai multe manuale care să distrajă atenția elevului (deși poate că nu ar fi rău de la un anumit nivel încolo) și totuși, aș constata, deseoară, că situația este contrară celei la care ne-am așteptă, adică în loc să se dirigeze cu temeinicie întregul proces de instruire a elevului spre un umanism nou, spre crearea unui suflet dornic de revoluție, de nou, de valori estetice, sociale, să lasă pe parcurs multe dintre ideile afirmate de căzi, să aducă în discuție alte idei — care pot fi interesante și fizice lor, dar care nu au decît rostul de a nega lucrurile pe care elevul le-a învățat la început.

Ce se poate deci face ca această carte să fie o carte și nu un sir de cărți?

cartea de

Zoia DUMITRESCU-BUSULENGA

Elena CAZAN

Vladimir DOGARU

Lucian PĂUNESCU

VLADIMIR DOGARU: Dacă am întrebarea bine, întrebarea este aceasta: dacă este posibilă o vedere unitară asupra manualelor de limbă și literatură română de la clasa I pînă la clasa a XII-a, și dacă este posibil, care ar fi metoda.

Și eu am convingerea că manualele nu se continuă. Eu vorbesc și ca profesor și în calitate de coautor la un manual de anul II și unul de anul III. Nu știu dacă nu cumva ceea ce se spune într-un manual de anii II-III-IV contrazice ceea ce s-a spus în manualele anterioare; ar fi posibilă și această treabă, săint de acord deci că manualele trebuie să prezinte continuitate. Cum? Noi cînd am făcut manualul aveam în minte tot ce se spunea în manualele de clasele V-VII și mai ales la liceu, dar nu ne-am gîndit să elaborăm manualul cu toate acestea în față. Cred că ar fi fost o idee interesantă. Trebuie să vă spun însă că la clasă profesorul realizează această unitate, pentru că profesorul știe ce s-a studiat mai înainte, el reia ideile expuse, le adîncește. Mă gîndesc dacă nu ar fi bine, pentru realizarea scopului enunțat de dumneavoastră, ca ministerul să inițieze un fel de colectiv coordonator, adică în momentul în care se elaborăză un manual, autorii respectivi să fie făcuți atenți ca să respecte această continuitate, iar după elaborare, el să fie verificat — cît de cît — de către acest colectiv. Părere mea este însă că această continuitate se realizează oral. Apoi sint de părere că manualul cel mai bun nu este cel scris, cel oficial care, oricăt de bine ar fi gîndit și elaborat, nu poate satisface toate exigențele profesorului de specialitate. Să luăm în vedere și faptul că majoritatea sunt oameni cu mulți ani petrecuți în învățămînt, bine pregătiți, cu o metodă de predare bine definită adaptată la școala la care predă fiecare. Iată deci că fiecare dintre ei are o metodă care-i dă posibilitatea să creeze acel manual viu despre care vorbeam. Păcat că nu ai cum să-l scrii!

ADRIAN PĂUNESCU: Atunci ar fi atîtea manuale căți profesori ar fi!

VLADIMIR DOGARU: Întotdeauna au existat tot atîtea manuale pe lîngă cele oficiale, căți profesori buni au fost. Eu de exemplu m-am străduit să vin cu metode noi: de altfel este de ajuns că un elev să ridice o problemă și întreaga lecție urcă.

Ei sint de părere dumneavoastră că problema merită cel puțin să fie discutată, că ea poate fi realizată de-a lungul anilor, dacă autorii sunt făcuți atenți și dacă în plus cineva va coordona problema, adică, să cum am spus, un colectiv coordonator.

GRATIELA ȘTEFAN: Un asemenea colectiv s-a și realizat pentru manualul de clasele V-VIII; este vorba de un colectiv format dintr-un număr de profesori, împărțiti pe clase, fiecare lucrînd separat partea pentru clasa respectivă; pînă acum au apărut manualele de clasa a V-a și a VII-a; va apărea și cel pentru clasa a VIII-a. Toți acești profesori, acești autori au lucrat însă după un plan comun, realizîndu-se astfel unitatea despre care s-a vorbit mai înainte. Rămîne să vedem în ce măsură aceste manuale vor da rezultate mai bune decît cele pe care le-am avut pînă acum.

Trebuie să vă spun însă, că și în situația în care manualul este realizat de către un colectiv, unitatea lui este foarte greu de înfăptuit. Iată, atunci cînd a fost pus în discuție manualul de clasa a VI-a, am aflat că o serie de noțiuni din manualul de clasa a V-a nu erau suficiente de bine consolidate în manual următor, dar din păcate lucru acesta a fost aflat de abia în final.

După părerea mea o altă dificultate în realizarea unității unui manual o aflăm și în faptul că la manualele de clasele IX-XII există foarte mulți autori. Din această cauză, aceste manuale au într-un anumit fel aspectul pe care îl are un tratat de istorie literară, ele sint de fapt o culegere de monografii, studii, articole, revizuite de autori și adaptate manualului, lucru care, bineînțeles, se simte și care duce la lipsa de unitate amintită. Poate că dacă ar fi mai multe manuale și s-ar alege între ele nu ar fi rău.

O altă dificultate poate deriva și din timpul scurt în care se cer a fi realizate aceste manuale.

VLADIMIR DOGARU: Poate că profesorul ar trebui să fie absolvit în perioada cînd colaborează la manual de toate celelalte activități didactice, să spune un fel de concordiu.

GRATIELA ȘTEFAN: Desigur, și este clar că autorii manualelor bune din trecut așa procedau, nu faceau că astăzi cind profesorii se duc și la catedră. De exemplu, manualul de clasa a IX-a este foarte dificil de alcătuitor pentru că în partea a patra a manualului trebuie prezentate noțiuni de istorie literară unor copii care de-abia au ieșit din ciclul V-VIII. Autorul nu are însă suficient timp să gîndească și să repartizeze noțiunile aşa cum ar trebui, și noi ne dăm seama de-abia atunci cînd predăm la clasă. Astfel se spune copilului că «literatura este o reprezentare metaforică și metonimică». Hai să spunem că despre metaforă a auzit, dar despre metonimie? Sau: «arta îmbogă-

tește viața cu noi entități». Ce știe copilul despre entitate? Sau despre arta pură? Ce înseamnă toate acestea pentru copilul care a cîșt pînă atunci doar pe Domnu' Trandafir? Pentru că manualul să ajungă la ermetism și la încifrare, să se dea ca exemplu poezia lui Ion Barbu, iar ca explicație să se lipescă alături un text din Călinescu!!

ADRIAN PĂUNESCU: Deci tot o incifrare!!

GRATIELA ȘTEFAN: După această prezentare, atât de complicată, de noțiuni, se ajunge și la personalizarea unei analize literare — analiză literară care era, în fond, scopul lecției respective — și ca exemplu se dă «Scrisoarea a treia», analizată la modul cel mai simplu cu putință, ca în clasa a VIII-a! Un alt exemplu: cînd se ajunge la capitolul despre «Tigania», se propune analizarea cîntului I. Cum se produce această analiză? În fond, nu se face decît o simplă transpunere în proză a ceea ce se spune în vers. Iată, deci că în felul acesta, copilul nu folosește deloc noțiunile de teorie literară pe care le-a deprins în prima parte a manualului. Așa-zisele analize sint foarte simpliste.

În ce privește modernizarea, problema ne preocupă foarte mult pe majoritatea dintre noi. Toată lumea nu discută decît despre modernizare. Eu cred însă că trebuie să fim foarte atenți cu aplicarea acestei modernizări, mai ales la lecțiile de literatură română. Punîndu-i pe copii permanent să descopere și să redescopere, hărțuindu-i cu întrebări, cu exemple, riscăm să nu le mai sensibilizăm conștiința, să pierdem în felul acesta contactul cu sufletul copilului. Cel mai bine ar fi ca modernizarea să se simtă în întrebările pe care le punem copilului, în exercițiile aplicative pe care le dăm.

ADRIAN PĂUNESCU: Despre această modernizare ar fi interesant de discutat. Pentru că în general procesele de modernizare sunt interesante numai în măsura în care îi cuprind și pe beneficiari. Putem face orice, dar dacă nu ia nimeni cunoștință despre ceea ce facem, nu are valoare. Cum credeți că se poate realiza un manual, o carte de română modernă, cum se poate înțelege modernizarea aici? Poate ar fi bine să-i spunem «păstrarea tuturor criteriilor». De altfel, din păcate, unele criterii au fost folosite în mod parțial, pentru unii mumă, pentru alții ciușă. De pildă, criteriul estetic, aplicat la un mare poet al veacului 19, nu mai funcționează în cazul Blaga. Acum este un moment de echilibru intelectual în care aceste criterii pot funcționa reunite. Nu

putem fi străini de mesajul unei opere și al unei vieți, el trebuie să ne intereseze, dar nu putem face din Neculău un poet mai mare decît Goga.

GRATIELA ȘTEFAN: În chestiunea modernizării am preluat anumite procedee științifice. Ceea ce se potrivește pentru matematică, fizică și chimie nu se mai potrivesc pentru literatură. Ceea ce se realizează prin împărțirea în grupe, prin descooperire, redescoperire, cu întrebările prin care sunt stimulați elevii la chimie, fizică, la română acest procedeu nu se mai potrivesc. Atunci se ucid acea sensibilitate și emoția estetică absentează. În ceea ce privește modul cum ar putea fi modernizate manualele, cred că o anumită problemă se pune pentru clasele V-VIII, alta pentru clasele IX-XII și alta la gramatică. Acolo se pot include niște exerciții care să nu mai facă din gramatică un «cumplit meșteșug de timpenie». În manualele de clasele V-VIII am încercat să realizez prin întrebări sublinierea aspectelor esențiale ale textului și în ceea ce privește stratul ideologic și în ceea ce privește valoarea estetică. Adică, să-i învățăm pe elevii din clasa a V-a asupra valorilor pe care le prezintă literatura. Nu mai îndrepătam către lectură (povestire, subliniere și explicare unor cuvinte și apoi niște întrebări simple cum se puneau înainte), ci întrebările în sine înseamnă un început de modernizare. Pentru clasele IX-XII, modernizarea ar consta în prezentarea scriitorilor oarecum altfel, adică în biografie să nu mai se prezente amănunte, ci o subliniere a coordonatelor esențiale ale vieții, pentru realizarea unui profil moral. În manualele în sine, cind ajung la operă, nu ar trebui să mai facă niște analize, ci să dea niște sugestii elevilor pentru a medita asupra textului. Să-i îndrepte asupra anumitor valori asupra căror să mediteze și în felul acesta să descopere frumusețile textului literar respectiv.

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: N-am văzut toate manualele, doar trei dintre ele, pentru clasele X, XI și XII. Înțîi m-am uitat prin aceste manuale cu o curiozitate sporită de faptul că nu le văzusem de cîțiva ani, din 1968. Îmbunătățirile fătă de anii precedenți sunt parțiale. Sunt introdusi acum poate autorii care înainte lipseau, s-au mai adăugat niște analize la niște opere. Dar cîteva lucruri m-au izbit din punct de vedere științific propriu-zis. Uitindu-mă la organizarea prozei de după 23 August am văzut niște ciudătenii. În capitolul marilor prozatori figura Stancu, Bogza, Marin Preda și Titus Popovici, iar

română

Alexandru PETRESCU

Dumitru SĂVULESCU

Ion STANCIU

Grațiela STEFAN

alături Eugen Barbu și Fănuș Neagu la capitolul tinerilor în formare. Totuși Titus Popovici e mai tînăr decât Barbu, amîndoi sănătoși buni prozatori, nu puteau lăsi nici Eugen Barbu dintre cei mari. Apoi am văzut că deși manualul e din '73, bibliografia pentru Eugen Barbu s-a oprit la '68. «Prințipele» nu e trecut. Științific, lucrurile nu sănătoșează punct, deși îmbunătățirile s-au făcut în '73. Capitolul despre istoria și critica literară de azi s-a făcut după ureche, după memoria celui care l-a alcătuit. Unii erau, alții nu. Lipseau de pildă monografiile mari despre Blaga. Ori dacă faci istorie și critică în anii noștri, nu poți să ignorezi la acest capitol lucrările lui Mihu și ale Marianei Șora. Din manuale lipesc judecările de valoare, din nefericire, cam în toate capitolele literaturii de după 23 August. Știm că a face o judecățe de valoare despre contemporani e lucru cel mai greu din lume. Din punct de vedere estetic noi sănătem într-o situație precară. N-am mijoacele judecății estetice cît de cît, atunci vorbim deci cu superlativ. Am să văd un exemplu care m-a speriat. Ce fel de înnoire se produce dacă vorbim încă astfel: e vorba de «Noapte de mai» de Macedonski, una dintre capodoperele poeziei românești. Se substituează analizei o enumerație de superlativ: «versuri fastuoase, de mare suflu lîric, memorabile prin cadență și exuberanță», «suflu euforic și beție dionisică», «corespondente profunde, de ordin vital», «splendorio», «euforic», «cambianță mirifică», «fericită încîntare», «pacea sublimă a naturii», «grandoarea marilor poeti români» și iarăși «forță splendidă a naturii reînviate atinge sublimul», «grandioasă, splendidă este imaginea rozelor — esență a puritatei deschise spre tot ce este sublim...», «limbajul poetic presărat cu neologisme scînteietoare, cu denumiri de metale nobile, de flori și de păsări». «Anumite imagini surprinzătoare de contrastante («Noapte albă») — care nu sănătoșează deloc surprinzătoare — personificări botticeliene, lată care ar fi aceste personificări: «...izvorul cînd s-argintiuiește de alba lună care-l ninge», oferă în ansamblu un tablou de-o superbă ținută poetică. Spunet și dumneavoastră unde sunt aici personificările? Astăzi se spune despre «Noapte de mai». Nu este de admis!

Unele capitole despre curente sănătoșează destul de bine. Dar se vorbește despre simbolism și se începe de la '86, cu Jean Moreas. Nici o vorbă despre precursori, despre Baudelaire. Totuși rădăcinile sănătoșează acolo. Ori facem știință și dăm toate referințele necesare pentru istorie, dacă facem istorie, ori ne lipsim. Nici clasicii nu stau foarte bine, din nenorocire, sub raportul analizei. M-am

gîndit și mă gîndesc la modalitatea de remediare posibilă. Lucrările sănătoșează, unele analize sănătoșează, majoritatea foarte proaste. De pildă, analizele lui Ion Dumitrescu sănătoșează, dar și la el sănătoșează. Să nu împuieam capul copiilor cu metode moderne, e greu. Pe de altă parte, nu îl putem lăsa foarte departe de metodele moderne de analiză. Deci limbajul nostru trebuie teatrat să se schimbe și în manuale. De altfel și critica românească a rămas în urmă foarte serios. Foarte puțini sănătoșează care au îndrăznit niște analize noi, care folosesc un limbaj critic mai riguros. Mă gîndeam să facem niște încercări, să vorbim despre nivelul fonematic, fară să intrăm în amănunte. Să știe elevul că există un univers lexical, să facem niște încercări. Vom găsi drumul, calea, dar trebuie să ne căzîm foarte tare și se vor căzni în primul rînd profesorii de liceu. Un critic cît de mare ar fi, vine și face un capitol Eminescu ca la universitate, foarte general, neglijînd factorul formativ. Pe noi ne interesează în liceu și factorul formativ. Dacă n-o facem în acest fel în liceu, cum să apară iubirea pentru literatură. Fără iubire nu se face nimic. Cu astfel de lucruri e greu să trezești iubirea în copii. Acest fenomen de indiferență a tinerilor față de valorile vechi ale literaturii românești mă îngrijorează. Trebuie să găsim niște căi care să îmbine cultivarea sensibilității și cultivarea intelectului, prin mijloacele de abordare. Să-i lăsăm să studieze singuri! N-au încă elemente necesare cu care să studieze. Există în cultura noastră un om care face treabă aceasta, Philippide. El te duce pînă în preajma poeziei și te lasă singur cu ea. Dar copilul ce știe, el nu știe poezie, nu e invățat cu valorile ei. Poți să-l lasi singur în preajma poeziei? Trebuie să-i dăm mai clar noțiunile de teorie literară.

La minister era vorba să se scoată complet viziunea istorică a literaturii. Eu am spus atunci că ar fi antipatriotic și antimarxist, pentru că nu am mai putea spune din ce a ieșit ea, din ce am ieșit noi, de unde ne-am tras. Se susținea că nu mai este nevoie de istoria literaturii, avînd în vedere că ea se face în ultimii doi ani. Or, foarte important este tocmai să menținem viziunea istorică, viziunea în care intră noțiunea de valoare continuă, de devenire, de dezvoltare a unor calități, a unor atribute de geniu național ipostaziate într-o față sau alta prin marii noștri scriitori. Această viziune istorică trebuie să rămnă pentru a hrăni formația afectivă a copilului.

În ce privește modalitatea modernă a abordării unei poezii, spre regretul meu, nici studenții din anul IV ai facultății, nu se

descarcă.

În ce privește manualele, părerea mea este că nu ne sănătoșează critici foarte mari care să alcătuiască fiecare cîte un capitol. Ar trebui să existe un singur autor și în felul acesta ar dispărea lucrările încropicite la repezecătură, operele expediate în cîteva cuvinte, lucrările care sănătoșează mult prea bine. Si bineînțeles o cerință majoră: lucrările sănătoșează prezintă pe înțelesul fiecărui și să prezintă un flux continuu. De asemenea, ar fi de dorit să se instituie un concurs pentru realizarea manualelor.

ADRIAN PĂUNESCU: Aceste cursuri fac parte dintr-o serie de cursuri care se anunță după ce se termină!

ELENA CAZAN: Aș fi vrut să discut sistematic dar nu cred că am să reușesc. Dumneavoastră acuzați lipsa de calitate a manualelor de limbă și literatură română, lipsa de unitate și găsirea vinovații autorilor, după părerea mea, nu ei sănătoșează, ci întregul sistem. Ministerul a dispus elaborarea de colective care să întocmească aceste manuale și îată că a apărut un lucru nefișabil: manualele au fost scrise în special de universitari, iar profesorii de liceu au dat referate, cînd situația trebuia să fie total inversă.

Am avut surpriza, consultind manualul de clasa a IX-a, să găsesc un citat dintr-un critic, repetat pe două pagini, pentru scriitorii diferenți, lucru care mi-a întărit părerea că de fapt la alcătuirea unui manual se fac colaje, se tăie dintr-un articol, dintr-un studiu, și după ce se pun cap la cap, se dă la tipografie și gata. Un asemenea manual nu are nici un efect și vă spun că sănătoșează neatins, acolo unde profesorul reușește să creeze acel manual viu despre care vorbea tovarășul Dogaru. Iată deci o cauză evidentă care duce la lipsa de unitate a manualelor.

După aceea aș reprosa comoditatea autorilor de manuale și mă întoarcă la un exemplu mai vechi, la profesorul M. Dragomirescu, care a elaborat doar trei manuale în timp de sase ani, dar le-a elaborat temeinic și nu a predat primul pînă cînd nu l-a terminat și pe al treilea, tocmai pentru a asigura această unitate. El a ținut seama că elevul de liceu trebuie să se formeze, adică să cunoască pe lîngă analiză literară și critica termeni critici și chiar dacă n-a predat teoria literară în întregime, a picurat noțiuni, trecând de la una la alta, iată deci un exemplu de ținută, de responsabilitate față de elev și față de invățămînt.

Eu aș pune o întrebare: cui se adresează de fapt manualele? Elevului sau profesorului?

Fotografii de R. CONSTANTINESCU

lu? Și-mi amintesc aici că la un cerc de-al nostru o tinăre profesoară s-a ridicat și a arătat că ei nu au fost invățați să facă analiză literară.

Este totuși o situație: dacă manualul este pentru elevul care pleacă cu el acasă, este adică un îndrumător pentru el, atunci trebuie să fie întocmit metodic, în așa fel încît să ordoneze munca lui. Eu aveam intenția să predau un ciclu de manuale pentru profesori și un altul pentru elevi. Iată deci din nou întrebarea: manualul trebuie să contină metode de predare sau metode de studiu?

O altă problemă: în alcătuirea manualelor ne bazăm oare pe ceea ce au acumulat elevii pînă atunci?

Trebuie să mărturisesc că o mare lacună a metodelor noastre de predare este neîncăpătătoare a ceea ce au făcut elevii în anii anteriori.

Si mai e ceva: trebuie lucrat și în perspectivă. Trebuie să mai găsim și alți autori de manuale, nu numai aceiași care se perpetuează de ani de zile. Mă întreb eu, de ce nu este nici un autor din provincie?

Îmi pare rău, din respect pentru colegii mei, dar aş vrea să se renunțe la analizele literare. Se produce o profanare, nu pot să înțeleg și mă doare cînd copiii învăță pe din afară aceste lucruri.

ION STANCIU: Aș vrea să mă întorc la întrebarea pe care ati pus-o și anume să se rezolve o serie de probleme în predarea limbii și literatură română în școală. Există un sistem unitar de predare. Lucrările de pînă acum nu au mers datorită a numeroase schimbări care au avut loc în domeniul învățămîntului. Aș putea spune că nu a existat o organizare judecătoare, de asemenea nici o programare care să conceapă predarea de la clasa I-a pînă la ultima clasă de liceu. S-a mers pe sistemul de predare I-VII (I-VIII), apoi liceul. A existat o asemenea unitate IV-V-VIII, și, respectiv, anul I de liceu — anul IV. Dacă facem o analiză vedem că există un salt prea mare și de la clasele mici la cele mari și respectiv de la clasa a VIII-a la liceu. Apoi de la un manual la altul, mai ales la liceu și uneori în cadrul aceluiași manual. Aceste situații se cer să fie depășite. Este vorba și de o programare unitară, se va trece peste limitele artificiale, vom avea un sistem de programare echilibrat.

Odată elaborat acest sistem, este necesar să se realizeze concepția. Se înțelege, nu o să putem da unuia să facă tot manualul, ci trebuie să lucreze mai mulți la el, trebuie să fie o unitate de idei. Mi se pare că aici este mult de făcut, și așa cum lucrează pînă

cartea de română

acum unii autori le va fi greu să ajungă la un acord asupra unui sistem unitar. Fiecare tinde la originalitate, or autorul trebuie să încearcă să se integreze într-o concepție, cel puțin 10-12 oameni să aibă un punct de vedere unitar. Elevii trebuie să înțeleagă ei singuri și citind să facă o analiză literară pe baza unor modele. Dacă nu ajungem la acest studiu în predare, atunci tot zbumul este de prisos. La bacalaureat toți elevii scriu și vorbesc la fel.

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Învață după manuale, ei recepționează numai textul.

ADRIAN PĂUNESCU: Nu rămîn cu metoda.

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Învață pe din afară, fie proză, fie critică literară. Au ajuns să învețe și citate din critici pe din afară, învață proză critică. E absurd!

ADRIAN PĂUNESCU: Ce este de făcut?

ELENA CAZAN: Trebuie omis manualul?

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Iată ce este grav: anumite concepții care minimalizează învățămîntul umanist. La minister se spunea la o ședință că în 10 ani de zile elevul să învețe să scrie și să citească corect. Dacă 10 ani înseamnă un studiu de limbă și literatură română, caci studiul limbii române înseamnă studiul limbii române propriu-zise, înseamnă compoziție și teorie literară, acestea ultimele văzute ca instrumente de formare a unor deprinderi. O discuție în general despre literatură este bună, dar trebuie să avem în vedere obiectivele specifice ale școlii generale și obiectivele precise ale învățămîntului general. Din păcate, a existat o lipsă de unitate între școala generală și liceu. La ora actuală programele școlare care se elaborează pentru școala generală și manualele respective au obiective precise, specifice acestei școli. În ce privește manualele de limbă și literatură română, ele trebuie să țină seamă, adică autorii lor, că școala generală trebuie să formeze pe copii ca cititori de literatură, astfel ca la sfîrșitul celor opt ani, acestia să poată deosebi o carte bună de o carte mai puțin bună, să aibă un dezvoltat spirit critic, putere de analiză și de sinteză. Actualele manuale de clasele V și VI sănt manuale elaborate într-o concepție nouă. Obiectivele propuse au fost: manualul de literatură română pentru școala generală nu trebuie să-i dea elevului niște îndrumări pe care el să le reproducă. Copilul trebuie să învețe să citească bine (anii 5-6), deprindere care trebuie deosebită urmărită pe tot parcursul școlarității. După aceea, ne-am propus ca printr-o selecție mai riguroasă, să formăm elevului gustul pentru citit, iar noui manual de literatură pentru școala generală să aibă în vedere tocmai un asemenea obiectiv.

Aș vrea să adaug și eu ceva în legătură cu elaborarea manualelor și anume: am constatat că nu se acordă suficientă atenție tipăririi manualelor, care au imagini sterse, greșeli de tipărire, hîrtia nefiind nici ea teribil de bună. Cred că s-ar putea face ceva în direcția aceasta.

O altă observație: s-a scos teoria literară de la clasa a IX-a introducindu-se niște termeni care nu folosesc la nimic, lucru pe care îl consider o mare greșeală. Ceea ce este mai dureros este că se apelează la termeni de teorie literară presupunindu-se a fi găsiți în manualele anterioare, pe care însă bieții elevi nu au de fapt unde să-i găsească.

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Aici se ridică și problema punerii la curent a autorilor cu metodologia modernă de lucru, problema reciclierilor.

ELENA CAZAN: Manualele de clasa a IX-a și a X-a de la școala generală cuprind numai individualități, nu se mai scrie nimic despre curente literare etc.

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Tocmai în astă constă certă mea cu ministerul. Eu am propus ministerului să începem de la clasa a VIII-a cu niște noțiuni de teorie, bine ilustrate cu exemple, în așa fel încât să cîștigăm a VIII-a, apoi în a IX-a și a X-a un pic de microistorie, iar în a XI-a cărți și mari curente.

DUMITRU SĂVULESCU: O discuție despre manualele școlare este oricind actuală și cred că discuții vor exista că timp vom preda limbă și literatură română pentru că problemele perfecționării manualelor și a predării se vor pune de fiecare dată într-o alt mod, pe măsură dezvoltării sociale și culturale a societății noastre.

S-a vorbit aici despre foarte multe lipsuri ale manualelor școlare. Este firesc că școala să aștepte manuale mai bune de la forurile responsabile și — așa cum spunea tovarășa Bușulenga — s-au facut progrese simțitoare. Dar sint atenția probleme care trebuie discutate în legătură cu scopul pe care îl urmărим în studiul limbii și literaturii române, în legătură cu obiectivele pe care le urmărим, în legătură cu metodologia predării, încît nu le putem epuiza aici.

Toată lumea este de acord că studiul limbii și literaturii române, pe toate trepteile învățămîntului, are o importanță deosebită și carte de limbă și literatură română este o carte de interes național.

Dumneavoastră, tovarășe Adrian Păunescu, urmăriți cu deosebită constantă preocupările forurilor responsabile, preocupările profesorilor în legătură cu perfecționarea acestora. Masa rotundă de astăzi îmi aduce aminte de o masă rotundă de la România literară în legătură cu atitudinea școlii față de poezia modernă. Preocupările dumneavoastră, și în parte profilul revistei, vă aduc alături de profesori.

ADRIAN PĂUNESCU: Desigur, este revistă politică și o intereseză școala.

DUMITRU SĂVULESCU: Noi discutăm despre studiul literaturii în școala generală și îndeosebi în liceu. O discuție viitoare ar trebui să se refere la problemele care privesc studiul limbii și să aibă în vedere complexitatea activității profesorului de limbă și literatură română, caci studiul limbii române înseamnă studiul limbii române propriu-zise, înseamnă compoziție și teorie literară, acestea ultimele văzute ca instrumente de formare a unor deprinderi. O discuție în general despre literatură este bună, dar trebuie să avem în vedere obiectivele specifice ale școlii generale și obiectivele precise ale învățămîntului general. Din păcate, a existat o lipsă de unitate între școala generală și liceu. La ora actuală programele școlare care se elaborează pentru școala generală și manualele respective au obiective precise, specifice acestei școli.

În ce privește manualele de limbă și literatură română, ele trebuie să țină seamă, adică autorii lor, că școala generală trebuie să formeze pe copii ca cititori de literatură, astfel ca la sfîrșitul celor opt ani, acestia să poată deosebi o carte bună de o carte mai puțin bună, să aibă un dezvoltat spirit critic, putere de analiză și de sinteză. Actualele manuale de clasele V și VI sănt manuale elaborate într-o concepție nouă. Obiectivele propuse au fost: manualul de literatură română pentru școala generală nu trebuie să-i dea elevului niște îndrumări pe care el să le reproducă. Copilul trebuie să învețe să citească bine (anii 5-6), deprindere care trebuie deosebită urmărită pe tot parcursul școlarității. După aceea, ne-am propus ca printr-o selecție mai riguroasă, să formăm elevului gustul pentru citit, iar noui manual de literatură pentru școala generală să aibă în vedere tocmai un asemenea obiectiv.

Pentru liceu sănt în curs de elaborare noile programe școlare. Tovărășa Bușulenga s-a referit aici la discuțiile avute la minister pentru găsirea celei mai bune metode de predare a limbii și literaturii române în cele două trepte. Părerea mea este că, indiferent ce programă se va adopta (se pot elabora mai multe programe pentru predarea limbii și literaturii române — în trecut funcționau mai multe programe și era un lucru foarte bun), totuși în treapta a doua a liceului elevul nu trebuie să fie lipsit de o vizuire istorică. În fond, ceea ce își propune Partidul nostru prin generalizarea învățămîntului de 10 ani și în perspectivă de 12 ani, este ridicarea nivelului de cultură a întregului popor. În acest fel elevului i se prezintă acele momente fundamentale în dezvoltarea spirituală a unui popor. Studiul limbii și literaturii române nu se poate limita numai la nevoia de a da elevului o imagine de ansamblu asupra evoluției literaturii române; este necesar să dăm copilului și niște deprinderi practice. Concluziile desprinse din examele de terminare a liceului ne arată că trebuie să insistăm în școală asupra compoziției, asupra formării deprinderilor de exprimare și scriere corectă și în același timp că trebuie să urmărim și în liceu, în continuare, aceste obiective.

În ultimă analiză, noi și prin studiul literaturii urmărim formarea la elev a unei limbi expresive, nuanțate, coerente. În liceu se acordă prea puțină importanță compoziției și stilisticii.

O altă problemă: nu se poate discuta manualul școlar cu toate lipsurile pe care le are, fără ca să se țină seama de relația: programă-profesor-elev. Greșeala principală comisă de învățămîntul liceal a fost că s-a încercat ca prin manual să se ofere elevului mic enciclopedii. Trebuie să recunoască eu că vechile manuale din învățămîntul nostru sănt manuale după care și azi s-ar putea preda și face educație cetățenească, patriotică, estetică elevilor noștri. Astăzi ati observat ce mult se cere autorilor, chiar foarte mult, și mă întreb în asemenea condiții cine s-ar mai încumeta să alcătuiască un manual?

ELENA CAZAN: Eu!

DUMITRU SĂVULESCU: Nu trebuie să uităm atitudinea profesorului față de manualul școlar. Un manual bun se poate transforma într-un manual neîmplinit, atunci cind este pus în față elevului de către un profesor insuficient pregătit, nechecmat pentru funcția de profesor de literatură română. Un manual cu multe sau mai puține lipsuri poate deveni, prin atitudinea profesorului, un prilej de dezvoltare a gîndirii, de îndrumare. Dar oricât de perfect ar fi manualul, el tot mai comportă niște discuții. Școala noastră este în general foarte aglomerată, elevii trebuie să facă față la serioase și dificile texte literare. În viitor, programa care se va elabora pentru liceu trebuie să țină seama că în liceu nu se poate studia totul, nici măcar marile valori, trebuie să se documenteze din texte literare care sunt doar informative.

Într-un manual școlar, fie că este vorba de școala generală sau de liceu, nu poate intra orice literatură. Cea care trebuie să fie inclusă, adică la clasele V-VIII și în liceu, trebuie să răspundă unor cerințe estetice. Trebuie să introducem niște valori literare prin care valoroasele idei de morală, educație, dragoste față de țară și față de popor să fie în centrul atenției.

DORIN TUDORAN: Tovărășa Cazan amintea aici despre necesitatea unor manuale pentru profesori. Cred că este o idee interesantă. Eu fac parte dintr-o generație de tineri în jur de 25-30 de ani, generație care a făcut școala și facultatea în condiții știute de noi. Unii au devenit profesori de literatură română și în mod normal nu au cum să fie niște profesori buni sau foarte buni. Nu e vina lor. Trebuie ajutați și manualele pentru profesori ar fi o soluție.

S-a vorbit aici despre modernizare. Există doi factori care creează dramatismul situației în care se află manualul de literatură de la noi: inerția care domină activitatea celor care fac aceste manuale și dorința firească a profesorului de a schimba, de a-și moderniza procedeele de predare. Un lucru aproape anecdotic, în urmă cu trei ani: un elev eminent mi-a relatat, vădit derutat, că la una din lucrările scrise profesorul le-a dat de făcut o «Paralelă între Eugen Lovinescu și Alexandru Sahia». Elevul cu pricina nu era nedumerit de faptul că luase nota 3, ci de faptul că patru colegi obținuseră nota 10! Este un caz de «modernizare»!

DINU FLĂMÂND: Au unii profesori pasiune pentru tezele cu paraleisme, e o modă pedagogică.

DORIN TUDORAN: Citesc în manualul de anul trei pentru liceu că Lovinescu a introdus impresionismul (!) în literatura română, că a făcut critică literară în forme variate, dar din explicație reiese că a făcut critică literară de un singur fel. Pe de altă parte reiese că noțiunile de relativism, sincronism și diferențiere constituie o singură noțiune (!). În asemenea cazuri e preferabil să se renunțe la manual.

VLADIMIR DOGARU: Să părerea mea este că manualul pentru profesori ar fi necesar. Vă imaginăți ce se întâmplă la școlile de la sate. Acolo se dă bătălia pedagogilor, acolo la sate, și în acest sens consider necesar un manual cu indicații pentru modernizarea profesorilor.

DINU FLĂMÂND: Tovărășul Dogaru spunea că în momentul în care ajungem la clase mai mari profesorul este acela care constituie un manual viu și că bătălia se dă la sate. Or săn că nu cei mai buni profesori de literatură română merg la sate, iar cel care merge iau manualul drept un lucru sfînt. Înălță deci că manualul trebuie să fie varianta ideală.

Manualul de clasa a VIII-a cuprindea noțiuni de estetică literară, acum ne-am lipsit

și de el, așa sărac cum era. Luăm un băiat de 14 ani și îi dăm noțiuni foarte specioase, exemple căutate și care nu îi sunt absolut necesare. Dar la această vîrstă elevul nu și dă seama la ce îi vor sluji noțiunile teoretice. În același timp, același băiat de 14 ani î se dă un text ca Ardealul lui Bâlcescu, atrăgindu-se atenția că este foarte frumos deoarece are multe comparații, ca și cum în momentul în care un text nu abundă în comparații, nu este frumos. Atât timp cât manualul nu infirmă aceste aberații și mai ales nu dă toate noțiunile trebuințoase, nu se va realiza nimic. Elevului nu î-a intrat nimic în sine, el știe cel mult că în textul lui Bâlcescu sunt atîtea comparații și atîtea metafore. Cum îi putem atunci pretinde elevului să vadă în literatură o materie aparte și să facă deosebire între fizică și literatură? În afară de datele istoriei literare, manualul, și apoi profesorul, trebuie să-l convingă mereu pe elev că literatura nu este o simplă materie de studiu, că literatura îți înfrumusează sufletul.

Din cind în cind, manualul trebuie să reactualizeze noțiuni estetice. Înălță la Macedonski lucrurile merg cum merg, analiza reproduce poezia la modul epic, dar la Macedonski treaba se încurcă pentru că el înseamnă pentru elev o lume nouă, o altă poezie. Este deci absolut necesar să se introducă înainte de Macedonski o lectie de estetică, apoi ea poate fi refuată în momentul în care se ajunge la Bacovia sau la Ion Barbu. Înălță deci că lipsește manualul care îl pregătește pe elev să înțeleagă fenomene. Acum facem numai istorie literară, cel mult epică, anecdotică, nu există profesor care să nu vorbească despre anecdotică, despre Veronica Micle, Eminescu, Maiorescu, continuând să nareze uneori o anecdotică falsificată, biografii neesentiale. Apoi, dacă tot vorbim de modernizare, eu sunt îndreptățit să mă întreb de ce nu se analizează acum și «Odă în metru antic», de ce am rămas doar la scrisorile eminescieni.

Ce facem deci, edităm un manual unitar, sau lăsăm la libera alegere a profesorului?

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Nu putem face un manual pentru profesori, pentru că ne facem de rîs, nicăieri nu există așa ceva.

ELENA CAZAN: Există cărți metodice de predare.

DUMITRU SĂVULESCU: Perfecționarea studiului limbii și literaturii române trebuie să înceapă de la pregătirea studenților încă de pe băncile facultății. Felul în care ati fost pregătiți dumneavoastră nu este decit rezultatul concepției în care s-a predat atunci literatura.

Oricât de bune ar fi manualele, în viitor aceasta este tendință: profesorul să fie foarte bine stăpîn pe meseria lui. Nu putem cere profesorului să facă minuni, el trebuie să însă pregătește permanent. Numai atunci se va putea realiza foarte mult. Dumneavoastră vă plingeți de păcatele pe care le-a avut studiul literaturii înainte, dar aceasta a fost însă concepția în care s-a predat literatura în școală! Manualele școlare de opt ani elaborate în anii 1962-64 au fost alcătuite în primul rînd pe criterii tematice. Manualele cuprindeau că mai multe texte care să ilustreze o arie tematică foarte largă.

LUCIAN PANAIT: Noi suntem cei care trebuie să contribuim la perfecționarea manualelor școlare. Eu lucrez în editură, lucrez cu cei care elaborează manuale, care le aprobă. Există o lipsă de unitate, tovarășul Stanciu a motivat-o. La ora actuală există o programă neaprobată de minister, care va mai suferi modificări, discuții. Manualele pentru liceu, anul I și II vor fi provizorii. Abia în 1979-1980 va fi un sistem unitar pentru clasele I-XII. Să fie clar că deocamdată suntem sănțăm preoccupied și de stilistica în clasele I-VIII. Eu suntem învățător. Am lucrat într-o școală, acum suntem la editură. Noi suntem seama de toate obiectivele care vizează predarea limbii și literaturii române în școală, vom realiza manuale accesibile, nu pline de balast și nu vom merge să le schimbăm de sus în jos, ci să le transformăm. Trebuie să ne punem de acord cu autorii, cu planul de învățămînt, cu profesorii universitari, să ne ocupăm de pregătirea profesorilor care să facă față pregătirii elevilor.

Manualul este jumătate al elevului și jumătate al profesorului. Sunt multe exerciții aplicative care pot să stimuleze activitatea elevului și a profesorului. Aceasta

este maniera în care gîndim. La fel sint și eu «flămînd» ca și alții ca să contribui la perfecționarea manualelor. Cind vom avea programe stabilite în întreaga școală, cind va fi generalizat liceul, atunci vom realiza mai mult decît acum.

TRAIAN STOICA: S-a venit aici, cu destul de multe sugestii. Dar, după mine, s-a omis eroul principal și anume discuția despre autorul acestor manuale. Nu fac un proces de intenție, dar trebuie că există în recrutarea autorilor de manuale anumite criterii. Esențial e să ne întrebăm care sint aceste criterii. Vedeti, defecțiunile unor manuale ne fac să bănuim că în alegerea autorilor n-au funcționat cele mai corespunzătoare criterii. Printre autori se găsesc, de pildă, Piru, Ivașcu, fără îndoială oameni preștagioși, dar nu știu în ce măsură au lucrat la aceste manuale, pentru că dacă le răsfoim găsim multe lucruri de reproșat. Mă întreb dacă la minister, la editura didactică, există o preocupare continuă pentru selectarea autorilor, selectare bazată pe criterii căt mai sigure, pentru a nu mai fi posibile surprizele neplăcute.

ION STANCIU: Sigur că editura are răspunderea ca împreună cu Ministerul Învățămîntului să vegheze la calitatea manualelor, ea se orientează spre acei specialiști care, într-un fel, s-au format și afirmat ca profesori, prin instruirile lor de dascăli, prin aspectul metodic al predării mai ales la clasele de liceu, spre acei specialiști care s-au afirmat prin activitatea lor științifică într-un mediu sau altul.

Pentru liceu, manualele sint făcute de profesori universitari în colaborare cu cei de liceu. Sint dificultăți și de aici provin cele mai multe din slăbiciunile manualelor noastre. Cadrelle universitare sint tentate să introducă în manuale o manieră specifică în felul cum lucează cu studenții. S-a căutat să se depășească această situație prin adoptarea unuia sau a mai multor profesori secundari. Aceștia asigură accesibilizarea materialului.

Sigur că problema alegării autorului este esențială, nu putem să renunțăm la profesori universitari pentru manualele de liceu. Cred că ideea, soluția creării unor colective de profesori universitari și de liceu, este bună, trebuie să li se acorde un timp de prelucrare mai mare ca pînă acum, este o primă fază care se cere mult prelucrată. Tocmai această prelucrare nu a mai fost cu puțină datorită ritmului în care s-a lucrat, a fost necesar ca manualul să apară repede și asta a dus la o astfel de situație.

Anul viitor mulți copii intră în anul I de liceu.

Fără îndoială că era necesar în aceste condiții un nou manual, și aici conducederea ministerului a înțeles că nu se poate să reedităm vechiul manual pentru că se crează condiții pentru o programă pusă la punct și un manual nou, gîndit din timp pentru anul viitor. Adică ministerul a impimat această atitudine tocmai pentru ca să asigure calitatea manualelor. Graba să dovedit că nu ajută deloc în această privință.

În legătură cu o chestiune care s-a pus aici — condițiile grafice în care apar manualele. Ni s-a atras atenția de multe ori asupra acestei chestiuni. De pildă, condițiile în care a apărut anul acesta manualul de anul IV de liceu. Imaginele erau foarte șterse, abia se puteau distinge portretele autorilor. Am primit toate asigurările din partea industriei poligrafice că se va manifesta totă grijă pentru ca să se dea manualele acestea în lucru la mașinile de tipărit cele mai bune.

În ceea ce privește manualul profesorului, sistemul se practică, în alte țări există manuale pentru toate disciplinele. E adevărat că în ceea ce privește profesorul de română, manualul nu poate rezolva problema predării, pentru că aici ar însemna că profesorul să fie transformat într-un fel de monitor. El are nevoie de o cultură în acest domeniu, foarte vastă, și să știe el cum se face o analiză literară ca să-i învețe pe elevi.

DUMITRU SĂVULESCU: Este o tendință greșită în școli de a aduce în clasă ultimele nouătăți din domeniul istoriei și criticii literare din studiile de specialitate.

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Poate că nu este o greșală, poate că este un lucru bun.

DUMITRU SĂVULESCU: Profesorul de limba și literatura română i se cere

selecționarea acestui material, trebuie să treacă timp pentru ca anumite valori să se cristalizeze, anumite cunoștințe să se sedimenteze. Există această grabă a profesorilor de limbă și literatură română de a considera ora de literatură română ca o revistă de ultimă oră. Am în vedere construirea lecției într-o asemenea manieră încît ea nu este decît o punere cap la cap a unor articole din presa de specialitate în legătură cu o operă sau un scriitor. Ceea ce trebuie să facă profesorul este să țină pe elevi la curent cu aceste preocupări, cu discuțiile, problemele care se discută, frâmintările apărute, însă profesorul nu-și enunță în fața clasei propria sa poziție. El îndeamnă pe elevi la reproducerea unor studii de critică și istorie literară. Printre asemenea «modalitate» de studiere a literaturii în școală, elevul este îndemnat să caute aprecieri din critica literară pe care să le reproducă în ora de literatură română. Ceea ce trebuie să realizez în viitor este să-l îndemnăm pe elev să gîndească cu capul lui și nu cu al altora. Chiar dacă într-o oră elevul reușește să spună mai puțin, dar dacă afirmațiile lui sint rodul unei gîndiri proprii, este un mare cîștig. Aceasta este principala direcție în care trebuie să evolueze modernizarea studiului literaturii în școli. Acestea sint metode folosite de zeci și zeci de ani. Nu au fost descoperite în acest an. Cine vede manualele vechi va fi izbit de nouitatea lor în ceea ce privește învățarea prin descoșire. Lucrul principal asupra căruia trebuie să insistăm în clasă este să-l punem pe elev în situația să gîndească. Marele neajuns al studiului literaturii române în școală a fost că le-am cerut — și nu e vinovat numai profesorul sau manualele — să reproducă, i-să cerut prea puțin să justifice.

DINU FLĂMÎND: A fost subapreciat elevul și mai este.

DUMITRU SĂVULESCU: Elevul care se pregătea pentru concursul de admitere memoria analizele literare formulate de manuale sau de meditatori chemați sau nechamați. Modernizarea nu poate să dea niște criterii rigide în legătură cu studiul operei literare. Există o diversitate de abordări ale operelor literare și a încercă să stabilim prin îndrumări, programe școlare, manuale, niște modalități rigide, ar însemna să înlăturăm niște tipare și să aducem în locul lor altele.

Multe din lipsurile actualei programe vor remediate într-o viitoare programă. Însă orice s-ar face, experiența școlii, a profesorilor este aceea care trebuie să aibă cuvînt hotărîtor. Se mai pune și problema următoare, cum sint pregătiți profesorii în momentul de față și prin aceste reciclări. La reciclare vin profesori care au trecut prin liceu, printre facultate. Acum vin la aceste reciclări unde o dată pe săptămînă se stă de la 8 la 14. Le-ăs fi înțeles ca pe niște discuții la care profesorii de la Universitate să ne pună la curent cu tot ceea ce este nou, cu probleme de pedagogie, de literatură, să ne pună în față aceste materiale mai sintetice, mai adîncite decît putem face singuri. Sau să discută cu noi asupra acestor lucruri. Or se face așa: vin și ne spun așa, că trebuie să aplicăm procedee moderne și nu să ținem prelegeri. Sîntem tratați ca niște elevi. Se discută despre caracterul formativ al literaturii române sau alte probleme de literatură. La să vedem, ce credeti dumneavoastră despre aceste probleme? și fiecare începe să spună ce crede el, ca un schimb de experiență pe care de fapt îl facem în comisia metodică și în cercurile pedagogice. E un schimb de păreri empiric. Este o dublare a comisiilor metodice și a cercurilor pedagogice. Văd cu durere cum se pierde atât timp. Mai bine să ni se dea o bibliografie și să ni se indice o temă de discuție.

ZOE DUMITRESCU - BUŞULENGA: La Cugir am fost invitată la o școală și profesorii m-au rugat să fac analiză de poezie modernă. Acest lucru mi-a dovedit că oamenii nu știu să facă analiză literară pentru că douăzeci de ani nu au făcut decît istoricism. Am făcut cu ei cîteva lucruri și am avut surpriza să îi găsesc înversuări împotriva poeziei moderne, considerind-o prostie, pentru că nu o înțelegeau; abia după ce le-am explicat au început să devină mai receptivi (spuneau despre poezia lui Ion Barbu că este o scimbătură!). Mi se pare deci esențial să se organizeze analize cu participarea mai multor profesori, ana-

lize de diverse tipuri, de exemplu, o analiză de tip Vianu, alta structuralistă și, de ce nu, analiză psihotopică.

DORIN TUDORAN: Eu nu pot să cred, de pildă, că un elev din anul III al liceului poate înțelege foarte mult din felul în care este prezentată în manual poezia «Lacustră» de Bacovia. Nu cred că această prezentare îl poate ajuta mai mult decît, dacă profesorul va aduce în față lui niște nouătăți — într-o formă accesibilă bineînțeltes — eventual noțiunea de nivel fonematic care, în orice caz, va fi mai binevenită decît explicația dată în manual. Sau altceva.

Ce facem noi pentru ca momentele Macedonski, Barbu, avangarda — în poezie — sau Mateiu Caragiale — în proză — să nu rămînă «dificele» momente de ruptură în procesul de înțelegere al literaturii?

Astăzi nu mai putem, de exemplu, să punem suprarealismul la stilul infamiei, fiindcă din neexplicarea lui se trage și imposibilitatea înțelegerei unei bune părți a poeziei moderne, contemporane. Există momente pe care manualul trebuie să le rezolve.

ZOE DUMITRESCU-BUŞULENGA: Mai ales că suprarealismul este un fenomen la care noi am participat foarte mult.

DORIN TUDORAN: Mi se pare îngrîjător și faptul că în proiectul programei viitorului manual, programă pe care ne-a oferit-o tovarășul Săvulescu, există două ore afectate poeziei contemporane și în aceste două ore să-a găsit loc pentru poezia lui Radu Boureanu, Ion Brad dar nu s-a găsit loc pentru poezia lui Ion Gheorghe sau Ioan Alexandru. Criteriul valoric rămîne în continuare ultimul folosit în cazul literaturii contemporane.

DUMITRU SĂVULESCU: Dumneavoastră vă aduceți aminte de discuția din «Luceafărul» în legătură cu imposibilitatea realizării după aceleași criterii a unei istorii a literaturii actuale contemporane. după Eliberare. Discuția aceasta a demonstrat de fapt marea varietate de puncte de vedere în aprecierea literaturii actuale. De aici și dificultatea pentru orice autor de manual, chiar dacă este vorba de un cadru universitar, să insista într-o formă de dificilă. Tovarășul Săvulescu a referit la discuțiile din colectiv. Cunosc unele păreri exprimate. Cred că părerea domniei sale în legătură cu necesitatea menținerii unui curs sistematic, organizat, care să dea o imagine a momentelor cruciale din evoluția literaturii noastre, a tendinței de evoluție a literaturii noastre, este absolut necesară.

În al doilea rînd, programele viitoare a liceului, operă deosebit de dificilă, care angajează o consultare largă a cadrelor universitare și a profesorilor de liceu, trebuie să aibă în vedere și alte obiective: compoziția și stilistica. Fără acestea nu putem înainta în studiul literaturii române. Manualele merg unilateral. O împărțire în profesori de limbă și de literatură română nu este în avantajul studierii limbii și literaturii române în liceu. Profesorul trebuie să desfășoare toate activitățile care au în vedere studiul limbii și literaturii române, cultivarea drăgușei pentru limba și literatura poporului nostru.

ADRIAN PĂUNESCU: De fapt, discuția rămîne deschisă. Îl invităm să participe la ea pe toți cei interesați (și competenți!). Cartea de română trebuie să reprezinte — după opinia noastră — o preocupare fundamentală a școlii românești de astăzi, cu atât mai mult cu cît, oricără de numeroase și de presante ar fi problemele științei și tehnicii, ceea ce e obligatoriu să ne deosebească pe noi, oamenii acestei societăți, de cei ce ne-au premers sau de contemporanii noștri din alte orizonturi, este puterea de a transforma tot ce învățăm din matematică, din astronomie, din biologie într-un suport al permanentului nostru umanism. Folosul adînc al cărții de română și a cărții de a crea, împreună cu cartea de istorie, cu cartea de filozofie și cu cartea de geografie, acest postament. La ce șe-ar servi trigonometria dacă n-am supușe-o drumului spre mai bine al țării în care învățăm trigonometrie? Sunt minunate stele și raporturile dintre ele, dar și fiarele contemplă stele! Ce adeăruri aflăm din biologie! Dar specialiști în biologie pot și și antumanisti. Nu e suficient doar să știm, trebuie să învățăm ce să facem cu ce știm. Una dintre cărțile care ne învăță, care ar trebui să ne învețe, ce să facem cu ce știm este cartea de română. Nu e vorba aici că încurcăm numele sau data morții unui scriitor cu ale altuia sau analizăm greșit un fragment literar. E vorba că ne formăm într-un anumit fel. De aceea, deficiențele semnalate și cele încă nesemnalate ale cărții de română, relativă ei răminere în urmă față de cuceririle gîndirii, literaturii și esteticăi contemporane trebuie să constituie — credem noi — un stimulator semnal de alarmă pentru cei de care depinde educația noilor generații.

Să facem totul pentru ca — în fine — cartea de română să devină una dintre cărțile prin care noile generații să intre călăre, sensibilize, adînc umanize — în existența matură, conștientă de sine, a neamului nostru.

în care să intre și secundari și universitari, precum și oameni din afara învățămîntului, comisia hotărind pe loc care sint cei mai indicați să alcătuiască întregul manual. Eu cred că ar fi de incercat acest sistem și că mai repede.

DUMITRU SĂVULESCU: Cu o singură condiție: o discuție nu poate fi folosită pentru nimene (dacă să intre sau nu universitari, sau numai secundarii), însă cei care vor alcătuia manualele să cunoască bine viața școlii copiii, posibilitățile lor spirituale.

Vreau să vă precizez că nici un manual de limbă și literatură română nu va fi tipărit pentru școală dacă nu a fost pus în discuția colectivelor largi de profesori și învățători și, aş zice, și în fața elevilor. Cred că noi nu folosim suficient acest autor colectiv al manualelor școlare, care este această masă enormă a profesorilor. Preocuparea principală a ministerului în prezent, în domeniul studiului literaturii române este aceea a elaborării noii programe pentru liceu în concepția noii organizări a liceului pe cele două trepte. Treapta I — obligatorie pentru toți copiii țării și treapta a II-a — pe baza selecției în anul 3 și 4 de liceu, prin concurs. Elaborarea unei programe de literatură română în noua organizare a liceului este extrem de dificilă. Tovarășul Zoe Bușulenga să-a referit la discuțiile din colectiv. Cunosc unele păreri exprimate. Cred că părerea domniei sale în legătură cu necesitatea menținerii unui curs sistematic, organizat, care să dea o imagine a momentelor cruciale din evoluția literaturii noastre, a tendinței de evoluție a literaturii noastre, este absolut necesară.

În al doilea rînd, programele viitoare a liceului, operă deosebit de dificilă, care angajează o consultare largă a cadrelor universitare și a profesorilor de liceu, trebuie să aibă în vedere și alte obiective: compoziția și stilistica. Fără acestea nu putem înainta în studiul literaturii române. Manualele merg unilateral. O împărțire în profesori de limbă și de literatură română nu este în avantajul studierii limbii și literaturii române în liceu. Profesorul trebuie să desfășoare toate activitățile care au în vedere studiul limbii și literaturii române, cultivarea drăgușei pentru limba și literatura poporului nostru.

ADRIAN PĂUNESCU: De fapt, discuția rămîne deschisă. Îl invităm să participe la ea pe toți cei interesați (și competenți!). Cartea de română trebuie să reprezinte — după opinia noastră — o preocupare fundamentală a școlii românești de astăzi, cu atât mai mult cu cît, oricără de numeroase și de presante ar fi problemele științei și tehnicii, ceea ce e obligatoriu să ne deosebească pe noi, oamenii acestei societăți, de cei ce ne-au premers sau de contemporanii noștri din alte orizonturi, este puterea de a transforma tot ce învățăm din matematică, din astronomie, din biologie într-un suport al permanentului nostru umanism. Folosul adînc al cărții de română și a cărții de a crea, împreună cu cartea de istorie, cu cartea de filozofie și cu cartea de geografie, acest postament. La ce șe-ar servi trigonometria dacă n-am supușe-o drumului spre mai bine al țării în care învățăm trigonometrie? Sunt minunate stele și raporturile dintre ele, dar și fiarele contemplă stele! Ce adeăruri aflăm din biologie! Dar specialiști în biologie pot și și antumanisti. Nu e suficient doar să știm, trebuie să învățăm ce să facem cu ce știm. Una dintre cărțile care ne învăță, care ar trebui să ne învețe, ce să facem cu ce știm este cartea de română. Nu e vorba aici că încurcăm numele sau data morții unui scriitor cu ale altuia sau analizăm greșit un fragment literar. E vorba că ne formăm într-un anumit fel. De aceea, deficiențele semnalate și cele încă nesemnalate ale cărții de română, relativă ei răminere în urmă față de cuceririle gîndirii, literaturii și esteticăi contemporane trebuie să constituie — credem noi — un stimulator semnal de alarmă pentru cei de care depinde educația noilor generații.

Să facem totul pentru ca — în fine — cartea de română să devină una dintre cărțile prin care noile generații să intre călăre, sensibilize, adînc umanize — în existența matură, conștientă de sine, a neamului nostru.

viață la țară (II)

pe ultița mare a satului

Dintr-un maldăr de cifre, iată cîteva reprezentind statistic realitatea și dinamica unei comune. 2 709 hectare, dintre care 817 pămînt arabil, 547 pruni și meri, 68 cu vie. 18 milioane lei avere obștească, 11 924 000 lei valoarea producției globale. 827 bovine (314 vaci) și 3 600 ovine. Forță de muncă — 1 382 oameni.

ERA APROAPE PRIMĂVARĂ

Vineri, 25 ianuarie, seara. După un drum lung, iată-mă ajuns în comuna Lădești, unde prin mijlocul județului Vilcea. Deși sănătatea trecuți de toiu iernii, parcă ar adia un vîntisor de primăvară. Cerul este senin și întinut cu stele mari și strălucitoare. Cît de limpezi (aproape să le atingi cu mină) sunt stelele de deasupra oricărui sat! Și, ca în oricare alt sat, odată cu lăsarea serii, se aud și cîinii lătrînd. În camera de oaspeți e liniște, curat și cald. Mînă de femeie harnică! Mă dezbrac, mă spăl, dau drumul unui aparat de radio și mă-ntind în pat. Peste cîteva minute mă îmbrac, ieș afară și aud cîinii lătrînd și văd stelele nefiresc de mari și nefiresc de strălucitoare. Și pornesc, aşa, la întimplare, pe ultița mare a satului. Zâresc o clădire uriașă și o firmă impunătoare: Spitalul Unificat, Rîmnicu Vilcea, secția externă, comuna Lădești. Intru.

CU PROPRIUL MEU SÎNGE

Medicul Mihalache Paul, directorul spitalului, bate meleagurile Lădeștilor din anul 1950. «Eu nu vă pot explica în cuvinte ce diferență colosală este între ce era atunci și ce este acum. De exemplu, foarte des se rupea drumul spre Rîmnicu Vilcea. Râmneam complet izolați, iar eu eram tânăr, tânăr, și foarte, foarte neajutorat. Iar cazurile trebuiau rezolvate. De multe ori, am avut noroc că mi-am putut salva pacienții cu propriul meu sînge. Sunt donator universal, grupa 0». «O întrebare clasică: Ce cazuri mai interesante ati avut?» Și un răspuns la fel de clasic: «Nu le mai țin minte. De obicei, nașteri. Mai recent, cazuri de intoxicații cu tot felul de substanțe insectofungicide». «Cum sunt oamenii de prin aceste locuri?» «Ca peste tot, aceiași, de toate felurile». «Pentru că dumneavoastră sunteți puțințel cam zgîrcit la vorbă, aș vrea eu să vă spun că nu le-ați dăruit acestor oameni numai sîngele de grupa 0, ci chiar propria dumneavoastră tinerețe.

Ajutorul comitetului de partid cu care colaboră și cu care vom lua hotărîrile cele mai importante. Dacă munca e colectivă, atunci și răspunderea e colectivă. Eu asa am fost învățat că trebuie să fac și aşa am să fac».

C.A.P. LĂDEȘTI

Păiuș Constantin și Enuță Alexandru, președintele C.A.P. și, respectiv, inginerul șef, mă obligă să consemnez alte și alte cifre. Mă conformez și răsuflu ușurat, cînd termin. «Acum vă rog să-mi spuneți ceva despre oameni». «Avem oameni buni, harnicii, oameni pe care putem conta. La munca de cîmp îi avem pe Ungureanu Nicolae, Duțică Eugenia, Mărcăine Elena, Nicolăescu Alexandru, Păiuș Savian (e pensionar, dar se ține de noi ca un tînăr), iar la sectorul zootehnic îi putem aminti pe Marinescu Eliza, Rusu Maria, Stăncel Eleonora, Dombrăvescu Virgil, Nenulescu Georgeta. Sînt foarte, foarte mulți oameni de bază». «Cum este organizată munca în cooperativă și ce sistem de plată aplică?» «Avem ferme mixte cu profil vegetal și zootehnic, avem brigăzii mixte de cîmp. Am aplicat și intenționăm să aplicăm plata în acord global, formă care-i cointeresază pe țărani cooperatori. Un om care a muncit, pe lîngă retrimitere pentru depășirea planului, cîștigă 17-20 lei pentru o normă. Ne-am propus să ridicăm valoarea unei norme pînă la 25 lei». «Un om poate face chiar și două norme pe zi?». Desigur, depinde de om și de locul lui de muncă. După felul cum s-a pornit, avem convingerea că țărani noștri vor fi mulțumiti». «Adică vreți să spuneți că, deși e iarnă, se muncesc din plin?» «Bineînțeles. Știm că un bun gospodar își face iarna car și vara sanie. Iarna e timpul în care se pregătesc mărele asalt de primăvară. Gunoim, defrișăm, ne asigurăm împotriva unor evenuale revîrsări ale Cernei, rîul acesta care anul trecut, de exemplu, ne-a furat 30 de hectare de porumb ajuns deja la înălțimea de 40 centimetri. Trebuie să ne pregătim și în vederea unor probabile brume care cam au obiceiul să cadă exact în vremea de înflorire a prunilor și merilor. Dar poate că veți veni pe la noi și în perioada aceea, prin aprilie, cînd munca e în toi și comuna e mai frumoasă ca oricînd». «Mulțumesc, voi încerca să vin, vă doresc succes, brume puține și nici o revîrsare a Cernei. Acum trebuie să plec la liceu».

LICEUL DE CULTURĂ GENERALĂ

Înainte de a ajunge la liceu, trec pe lîngă unitatea C.E.C. Responsabilul unității, Tonoiu Ilie, îmi spune că 3 600 depunători au realizat 8 200 000 lei depunerii, ceea ce reprezintă peste 900 lei pe cap de locuitor. Și iată-mă ajuns la liceul înființat în anul 1966. Popescu Nicolae, directorul liceului, îmi oferă aceleași cifre și date. 9 săli de clasă,

414 elevi, 24 cadre didactice, un internat cu 50 elevi, un atelier cu 12 000 lei încasări din vînzări și prestări servicii, o anexă de cinci clase, aflată în construcție. «Ne-ar mai trebui doi profesori, de muzică și educație fizică, și un ajutor mai substanțial pentru a termina cele cinci clase a căror lucrare este calculată la 257 000 lei, iar noi am primit, deocamdată, din partea Consiliului doar 30 000 lei». «Vă îngrijorează ceva anume?» «Da, ne îngrijorează, dar nu ne sperie. Avem cărămidă, certitudinea ajutorului din partea comitetului de părinți. Va fi mai dificil cu partea de tîmplărie și finisarea». «Bine, tovarășe director, noi consemnăm aceste probleme ca pe un apel de a nu fi lăsați singuri în rezolvarea unor aspecte care, pare-se, vă depășesc. Acum aș vrea să știu ce fac elevii dumneavoastră după ce termină liceul?» «Pînă în prezent am avut patru promoții. Din prima promoție au intrat la facultăți 14 elevi. Din a doua promoție, numai 8. Ultimale două promoții ne-au adus mai puține satisfacții. Poate că este o deficiență a noastră, dar și exigențele unui examen de admitere au crescut foarte mult. Ceilalți absolvenți sunt cuprinși în școli postliceale, sau au intrat direct în producție. Într timp, clopoțelul a sunat pentru recreația mare. Culoarele liceului se umplu de hărmălaia obișnuită.

PREMISELE UNEI CHEMĂRI LA ÎNTRECERE

Consiliul popular comunal, întrunit în cea de-a XXX-a sesiune ordinară, cheamă la întrecere toate consiliile comunale din județul Vilcea pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan pe anul 1974 la toți indicatorii. Nu știu cum aș face să evit cifrele, dar cifrele, într-o întrecere, redau, totuși, esența. Locuitorii comunei Lădești își propun amenajarea păsunilor model pe o suprafață de 249 hectare, suplimentarea planului cu 300 kilograme lînă, 150 hectolitri lăptă, 100 kilograme grâu și 200 kilograme porumb la fiecare hecitar (peste plan!), economisirea a 15 tone benzină, 20 tone motorină și 20 000 kilowat/oră energie electrică. «Adăugind la aceste cote și alte importante obiective din domeniul edilitar sau al activității cultural-educațive, se poate conchide că, în comuna Lădești, anul 1974 va fi anul consacrării noastre, ocuparea unui loc fruntaș în întrecerea pe care noi însine am lansat-o. Ne sprijinim pe realizările anilor trecuți, pe hărnicia, ambiția și dragostea noastră pentru renumele comunei», ne spune tînărul primar Toma Ion. Plec din comuna Lădești, dar am convingerea că mă voi reîntoarce pentru a consemna asaltul de primăvară, bătălia recoltei și biruința deplină a acestor oameni pe care i-am cunoscut într-o zi de iarnă, într-un sat ca oricare altul.

Victor NITĂ

puteam să fiu mai mult decât erou

Am ajuns la una din numeroasele margini ale lașului, cea dinspre abator. De aici, mi s-a spus, mai aveți 500 de metri pînă la gostat. Și după ce am parcurs pe jos, în contul celor 500 de metri, circa doi kilometri în linie dreaptă, pe o șosea care uneori era asfaltată, am ajuns, în fine, la ferma zootehnică Dancu, unde am aflat că puteam veni și cu autobuzul local, fiind mai ușor. Ferma Dancu arăta ca un sat, la marginea lașului. Cuprinde, adică, oameni, case, televizoare, grăduri cu vite, mașini-unelte.

Vaca cea mai productivă din Dancu se numește 21412 și este născută pe 28 aprilie, adică în zodia Taurului. Ea locuiește în grăjdul numărul 5 și e îngrijită, ca și celelalte vaci, de mulgătorul Gheorghe Lungu, căruia îl place mai mult ca vacile să aibă un nume compus din litere, iar nu din cifre. Este însă destul de greu să botezi cîteva zeci de vaci cu nume ca Surica sau Bălaia, cînd majoritatea sunt sure sau bălaie.

Eroul Muncii Socialiste, Gheorghe Lungu, pare foarte tînăr, deși are 36 de ani. Are un obraz de om crescut în mijlocul naturii și hrănit cu lapte luat direct de la sursă. Se pare că toate lucrurile care țin de maturitate le-a făcut mai devreme, dacă la vîrstă aceasta are deja patru copii și este și Erou al Muncii Socialiste.

Cum a fost în ziua cînd ați primit medalia, cum să fie nici nu știam că o voi primi. Am mers la București pentru Conferința Națională și m-am întors erou al muncii, după ce mi-a strîns mîna chiar tovarășul Ceaușescu. Atunci, la întîlnirea cu dînsul aveam oleacă de emoție, dar astă fiindcă voiam să iau și eu cuvîntul în față secretarului nostru general. Au vorbit însă mulți tovarăși de-a mei, și eu n-am mai încăput. Ce voiam să spun, cu planul nostru, voiam să-mi iau și angajamente. De-acolo am venit acasă și am mers direct la treabă. Își tot aranjează părul turtit de o căciulă pe care o poartă probabil și vara și care se află acum undeva pe masă. Așteaptă altă întrebare. Gheorghe Lungu este un om tăcut, ca toți aceia care și-au petrecut multă vreme prin preajma animalelor. De cînd sunt mulgător, nici nu-mi aduc aminte bine, cred că aveam vreo 13 ani, eu de mic m-am învățat la vite. Acum dacă fi să lucrez în alt sector mă-învețez și am stat multe zile pe lîngă ele cu aparatul, ca să se obișnuască. Acum, cînd văd de junincă aparătul, s-au învățat cu el ca să fie mici ai mei cu televizorul. De televizor aveți timp, întreb, nu prea, îmi spune, pentru că se scoală dis-de-dimineață și astă înseamnă că se culcă devreme, tocmai de aceea tot ce vede la televizor îl place. Mă uit, zice, de multe ori la televizor. De seară? De seară, se înțelege, că pe ăla de noapte nu mi-amintesc cînd l-am văzut ultima oară. Mă uit să văd ce s-a mai întîmplat în țară. Și după astă mă culc liniștit și fără să visez, fiindcă de vise nu mai ai timp cînd trebuie să te scoli la patru dimineață.

George STANCA

iarna la miercurea sibiului

Ningea bine la Miercurea Sibiului, oamenii erau bucuroși, ziceau că s-a întors iarna de altădată. Iarnă cu viscol și ger. Și mai bucuroși păreau a fi copiii, ulițele erau pline de sănii. Bucuria unui copil cînd ningea dumînică dimineață nu se poate explica. Ce face atunci un copil? Un copil o șterge de acasă, acolo

îl place probabil găselnița astă cu indisciplina vacilor.

Aici, la un pas de lași, vă considerați un țăran? Cum să nu, chiar dacă ferma ar fi în oraș, ce fac eu și meseria de țăran, să că tot țăran săn. M-am crezut ceva orășean cînd mi-am dat fata cea mare la balet, la Cluj. Știți că la balet merg mai mult fete de la oraș. Mi-e ciudă că s-a imbolnăvit și a trebuit să-o aducă înapoi, dar patru ani tot i-a făcut, a rămas înseamnă cu ceva. Și copiii ceilalți? Învață, săn la școală, în lași, vreau să-i dau la liceul industrial, dacă nu intră îl țin pe lîngă mine la fermă, că i-am învățat de mici cum să umble cu vacile și acum se pricepe. Dar cred că intră ei, le e dragă școală, și mie mi-a fost, dar mă-a pris foamea-tea și n-am mai apucat să termin. Îmi pare rău și acum, dar ce să fac. Dacă aveam și școală puteam să fiu mai mult decât erou. Îl întreb cum adică, adică, zice, săn prea puțin mulțumit de mine, îmi vine greu să-mi învăț cursurile de zootehnie. Ne plimbăm printr-un grăjd, uite vaca astă a fost bolnavă, astă trebuie să nasă. Pe locul unei vaci plecate nu ștui unde zăresc culcată o pisică, își ia probabil rolul în serios, se crede mare. Îl întreb unde își face de obicei concediul, zice că pe la băi, la tratament fiindcă e puțin bolnav. N-a văzut decât odată marea, cînd a fost la qidhnă, nu la tratament, vrea să zică, acum cîțiva ani, dar nu i-a plăcut fiindcă era fără familie și toată ziua făcea plajă și bea bere. Trecem și pe la grăjdul 13, la «tineret», aici săn fiicele celor de la 5. Omul îmi explică și mie cum stau lucrurile, cum trebuie hrănită vacile, fiecare primește mîncare după cum dă lapte. Aproape ca la oameni, spune, și își arată iărăși dantura că de lapte. Să știi. Îmi spune serios, că și vacile trebuie educate; mi-aduc aminte cînd ne-au venit primele apărate de muls, c-am stat multe zile pe lîngă ele cu aparatul, ca să se obișnuiască. Acum, cînd văd de junincă aparătul, s-au învățat cu el ca să fie mici ai mei cu televizorul. De televizor aveți timp, întreb, nu prea, îmi spune, pentru că se scoală dis-de-dimineață și astă înseamnă că se culcă devreme, tocmai de aceea tot ce vede la televizor îl place. Mă uit, zice, de multe ori la televizor. De seară? De seară, se înțelege, că pe ăla de noapte nu mi-amintesc cînd l-am văzut ultima oară. Mă uit să văd ce s-a mai întîmplat în țară. Și după astă mă culc liniștit și fără să visez, fiindcă de vise nu mai ai timp cînd trebuie să te scoli la patru dimineață.

în capul satului drumul a înghețat, sania alunecă năprasnic. Copilul se întoarce acasă odă cu întunericul. Are noroc, acasă părintii au primit vizita cutării unchi sau a cutării naș, i se cer și lui mai puține explicații.

Vizitele de cunetrie sunt multe în această perioadă și la Miercurea Sibiului. Se adună

oamenii la povestiri, beau vin și vinars, beau și români și sași. Sașii au însă niște obiceiuri specifice, aşa-numitele serbări de «vecinătate». Mai mulți vecini se constituie într-un soi de comunitate de prietenie și de ajutor. Odinioară aceste vecinătăți erau nucleele organizatorice de bază ale satului-cetate din Transilvania. Din toată menirea lor belicoasă de altădată a mai rămas doar obiceiul acestor plăcute agape de iarnă.

Au rămas aşadar vecinătățile, dar au rămas și ruinele cetăților, cum este biserică fortificată din Miercurea. Nu vă-ți întrebă niciodată cum ar putea fi valorificată o veche cetate. Cine trece prin Miercurea, trebuie să vadă aşa-numitul «turn de slănină», adică vechiul turn în care familile săsești își depozitează slănină. Cetatea frigider de la Miercurea pară a fi destul de ingenioasă. Obiceiul a cimentat în loculnici un spirit de colectivitate aparte, nimeni nu lăcomește la bunul altuia. Zidul gros al cetății ține răcore. Dealul toate casele de aici, unele mai vechi de 200 de ani, au ziduri groase, solide. Un rînd de cărămidă, un rînd de piatră, apoi alt rînd de cărămidă, aşa se construia înainte. Miercurea Sibiului are aranjamentul tipic al satelor săsești; porți înalte, ziduri înalte, casă lîngă casă, găeșurile mici și înalte, ultiță largă. Multă vreme au construit la fel și românii de prin părțile acestea, ceva din specificul de sat-cetate să-mi păstreze pînă și în noile «cartiere» ale Miercurei. Construcții solide care inspiră un simț al trăiniciei.

Cind săsoșești pentru prima dată în comună crezi cel puțin că ai gresit adresa. Centrul ei pare central unui oraș, de jur împrejurul pieței numai case cu etaj, fostele sedii ale băncii agrare, care există aici cu ani în urmă, sau ale altor societăți comerciale. Spiritul acesta comercial să-păstrat, comuna are nu mai puțin de 14 magazine de desfacere. Condus de Mihai Penariu, primarul comunei, văd toate zonele acestei Miercuri. Noile case ale cooperatorilor formează un cartier aparte, toate au fost construite din bani cîștișați la C.A.P. Acești oameni au venit aici cu ce aveau pe ei, au venit să muncească, să-sau așezăt definitiv. Comuna are peste 7 000 de locuitori, din care sășii reprezintă 28%. Miercurenilor speră să-si spună orășeni nu peste multă vreme. De comună mai aparțin și satele Apoldul de Sus și Dobîrcă, fiecare din acestea putând să fie sotocite, de fapt, comune de sine stătătoare. Dar Miercurea, cu puterea ei economică, cu numărul impresionant de unități comerciale, cu circa sanită, cabinetul dentar și cu spitalul modern, care are în dotare propriu două autosavări, cu liceul, grădinița și (în curînd) creșă de aici, cu instalația sa de telefoane și cu încă multe altele, Miercurea Sibiului, deci, se va putea numi oraș.

Merg cu Mihai Penariu pe șosea, «bună ziua», «bună ziua»; «babule Hans ne-am înțeles, nu-i așa, mai contractezi un porc cu statul». În zilele cînd am stat la Miercurea, am văzut la acest primar o știință deosebită de a discuta cu oamenii. Știe tot, știe la ce prețuri se vînd acum porcii în particular, le arată oamenilor ce este rentabil și ce nu, merge la piață liberă și reușește să facă, acolo, contractări, îl învață el, om tînăr, pe țărani bătrâni cum să surageze în mod economic o vită, și mulți dintre ei îl ascultă. Mă duce să văd în Miercurea ultiță sașilor, întrăm la familia Aker. Casa are 130 de ani vechime. Mihail Aker scoate dintr-un sertar un «Inventarium» care consemna la 1828 bunurile pe care alt Aker le moștenea de la un și mai vechi Aker. În casă aproape toate au rămas neschimbate; paturi înguste și înalte, mobilierul săsesc tradițional, pe perete un fel de blidar, care maschează un seif. Blide datează 1743, cele mai vechi obiecte din casă. Vreau să văd tot, Sofia Aker scoate din ladă un cojoc înflor și (deja mă obișnuisem) datat 1909. Lăpturat bunica ei, o văd undeva într-o fotografie. Multe fotografii, toate cu ani frumos caligrafiati, toți acești ani reprezentând o confirmare, o nuntă, un botez etc. Cojoacele și pieptarele au trecut de la bunică la nepoată, au ieșit în fiecare dumînică din ladă și au

intrat dumînică seara în aceeași ladă. Pielea lor este încă miraculos de albă, ai zice că dumînică aceste cojoace nu se murdăresc. Cojoace, pieptare, șorturi înflorate, costume negre bărbătești, cu pantaloni «pană» și surtuc plin de bumbi, pălării negre, tari, cu bor lat, turbane negre de mireasă, costum de mireasă, apoi costum de femeie măritată, apoi costum de femeie bătrînă; costum de mers la biserică, costum de mers la dans, toate aceste costume își încreză acum ciclul, nu mai are cine să le preia. Tinerii nu mai poartă, bătrâni nu mai știu cum să-i convingă. Au dispărut dealtfel și croitorii tradiționali, ultimul croitor cosea acum vreo zece ani pentru șapte sate. Nu se mai face nici șiacul acela negru, nu mai este nici mină care să brodeze zile în sir, cu răbdare și cu bucuria secretă că se naște un lucru pentru mai multe generații. Cîțiva bătrâni mai țin cu sfîrșenie la vechile lucruri, la vechiul mobilier, la vechile acte. Tinerii îi privesc cu mirare, nu-i înțeleg, chiar dacă sunt în stare să-ți recite poezia cu «tradiția».

C.A.P.-ul din Miercurea Sibiului este o unitate foarte puternică, președintele ei, Roth Simion, este dealtfel și vicepreședintele al Uniunii Generale a C.A.P.-urilor. Un om masiv, energetic, un gospodar priceput. Președinte cu ani lungi de vechime în funcție, așa cum este și Kir Ioan din Apoldul de Sus, președinte de 18 ani. Inițiativile nu se lasă așteptate aici. Atât dintre cooperatori, cit și din alte categorii de salariați, cadrele stabile reprezintă 95%. Vin oamenii la Miercurea și nu mai pleacă. Dacă acum mai este un post liber la spital, primarul nu se arăta deloc neliniștit. Va fi scos la concurs, un asemenea post este sotocit prin împrejurimi ca un loc de muncă deosebit de rentabil. Penariu spune că face tot ce-i stă în putință să creeze noiilor cadre, în special tinerilor absolvenți din învățămînt, condiții omenești de viață. Vorbește el cu cutare sau cutare cetățean să-l ia în găză pe noui venit, la un preț convenabil, pînă cînd se va găsi o altă soluție mai bună. Îl ajută el pe absolvenți, îi repartizează butelie de aragaz, îi facilitează alte lucruri. Nimici nu pleacă din Miercurea, săn chiar sibieni care stau în sat, aici unde au slujba, și nu merg la Sibiu decât o dată sau de două ori pe săptămînă, deși au mașini.

Ingeniosă este și ideea fabricării pînii. Femeile aduc dimineață plămăda la brutărie, pleacă apoi la muncă la C.A.P., iar după terminarea lucrului își iau pîinea gata coaptă. Teritoriul agricol al comunei nu este dintre cele mai bune. Zonă deluroasă, climă pretențioasă, capricioasă. În primăvara anului trecut, de pildă, au fost pe aici inundări mai mari decât în acel an de urgie cînd s-au ridicat apele țării. Au semănat grâu pe terenuri aproape mlășinoase, nimici nu credea să vadă acolo holdă, dar a fost holdă. Miercurenilor au defrișat dealuri întregi. La început au cerut ajutorul unor tractoriști din Ialomița, au venit tractoriștii, au văzut dealurile și au spus că ei nu pot ara pe acolo. Au arat atunci tractoriștii din sat, au semănat grâu în pantă, a crescut grâul și a dat recoltă bună. Conducerea comunei și-a propus să fie prima comună din județul Sibiu care să nu mai aibă nevoie de nici un împrumut de la stat. Ar fi realizat acestea veniturile și în anul care a trecut, dar vremea nu le-a fost prielnică. S-au realizat însă importante contractări de animale, 200 de porci în 1973, față de 72 în anul precedent. Cooperativa va trăi pe picioarele ei, este ambicia la care atât Mihai Penariu, cit și cei trei președinți de cooperative și-au pus-o în gînd. În temeiul acestor ambiiții, miercurenilor aspiră anul acesta spre un Ordinul Muncii clasa a II-a. În '73 au luat Medalia Muncii, plus alte patru diplome în întrecerea patriotică. Adăugați la acestea încă cele cinci diplome care le recunosc spiritul gospodăresc pentru înfrumusețarea comunei și veți înțelege de ce ambiițile din acest an ale miercurenilor sunt îndreptățite și realizabile.

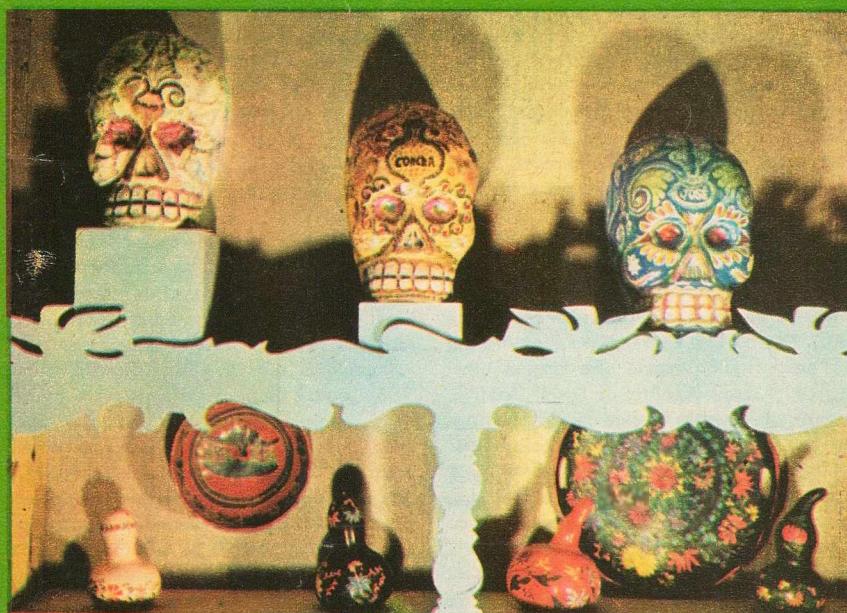
La Miercurea Sibiului ninge frumos, oamenii erau bucuroși, oamenii traversau în liniște iarna.

Dinu FLĂMÂND

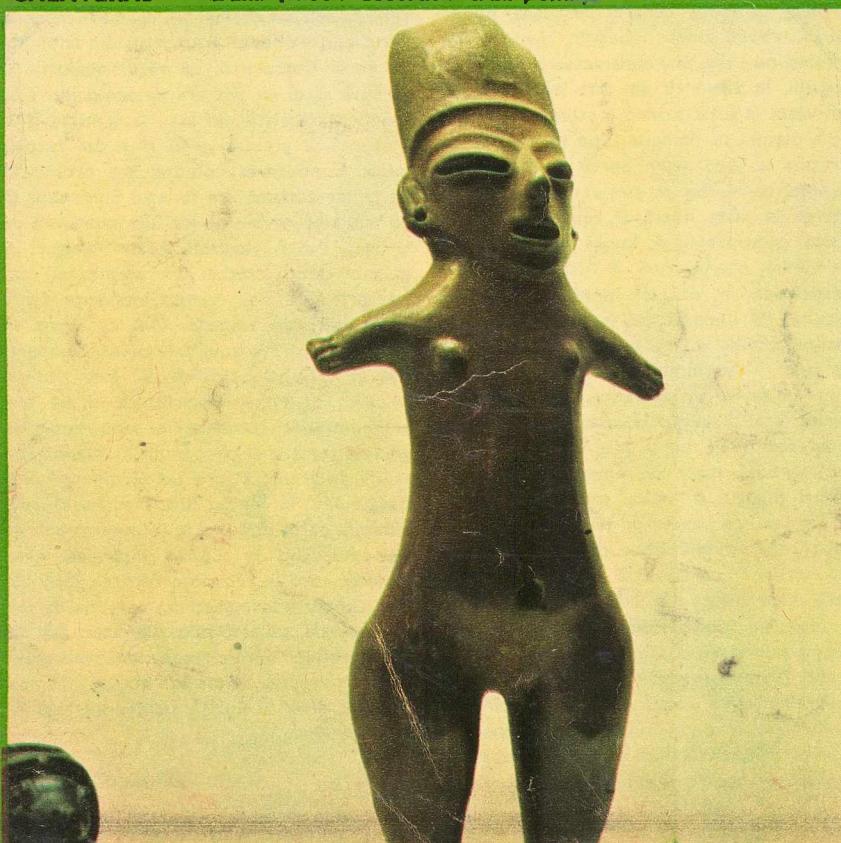
CIVILIZAȚIA OCNIULUI

Teracotă rosie lustruită, reprezentând un bărbat.

CALAVERAS — crani (motiv decorativ tradițional).

uitînd uneori de ei însisi, au devenit istorici ai cerului

Preistoria Americilor are încă misterele sale. Si azi, din cînd în cînd, plute ciudate fortează cele două oceane planetare care scaldă continentul pentru a demonstra posibilitatea venirii omului pe aceste locuri din alte părți ale lumii cu milenii în urmă. Fie că a sosit ajutat de vînturile Pacificului, fie că a trecut peste ghețurile strîmtorii Behring sau prin apele reci ale Groenlandei cum se presupune, arheologii i-au descoperit urmele chiar în straturile epocii de piatră. Ampla expoziție de la Dalles, «Capodopere ale artei mexicane» vine să ne prezinte o parte din succesiunea de civilizații care au dat strălucire Americilor de-a lungul timpului. Expoziția cuprinde o perioadă cam de trei mii de ani, de la civilizațiile arhaice (amplu reprezentate), pînă la arta Noii Spanii, apoi cea modernă, arta populară, încheind o superbă călătorie în lumea gîndirii stilurilor și expresiilor artistice latino-americane.

Firesc și simplu, toate triburile și populațiile arhaice care s-au succedat pe pămîntul mexican s-au supus legilor vieții dintotdeauna; au vînat și au cultivat pămîntul, le-a fost teamă de secetă și s-au bucurat de ploii, s-au ucis în războiye și și-au pus nemăurate întrebări: de ce se nasc, de ce mor, de ce există cerul și soarele. Ocupîndu-se de cer și de astri, au uitat cîteodată de ei însisi și atunci au inventat și ei astronomia, și calendarul fară să fi auzit de Babilon, nici de Memphis-ul egiptean al Regatului Vechi. Ocupîndu-se de astronomie și de calendar ei au descoperit, prin cîne știe ce întîmplare fericită, cifra absolută care-l salvează pe om din chingile proprietărilor lui limite, cifra zero și care-i permite să fie ființă cosmică, să poată trece dincolo de cele zece degete și să numere.

Toți invadatorii planetei se spune că au venit din nord, tot așa și spre Mexic au coborît din regiunile boreale de-a lungul timpului, urmînd o succesiune neexplicată olmecii (XI-VI i.e.n.) toltecii (secolul al VII-lea), chichimecii (secolul al XI-lea), aztecii (secolul al XIII-lea), aducînd cu ei credințe și reprinderi, un repertoriu de forme proprii și o voință formativă mereu inedită, alcătuind acea succesiune de civilizații numite precolumbiene.

Prima dintre remarcabilele culturi precolumbiene (cultura olmecă) de pe continentul american se dezvoltă pe coasta golfului Mexic, într-o teocrație al cărui centru religios era insula La Venâta. Acum apare sistemul de numărare vîngesimal, un sistem de scriere hieroglifică, dar și o artă a colosalului care se va răspîndi pe o arie întinsă. Statuile sunt uriașe și capetele monumentale (trei metri) și totdeauna ele vor reprezenta un bărbat. S-a spus despre arta precolum-

biană mexicană că motivul ei dominant este teama, că ea proslăvește mai degrabă moarte decît viață. Dincolo de aceste generalizări nu totdeauna concluzante, vom observa că arta olmecă propagă enormul, o anume ferocitate în reprezentările umane, latura stranie a ființei (pitici, cocoșați, copii obezi plîngînd etc.), animalitatea. Dar tot ei sunt aceia, care descoperind sacrăitatea soarelui îi vor da acestuia un chip uman, reprezentîndu-l sub forma unui cap sferic, cu părul în explozie de raze.

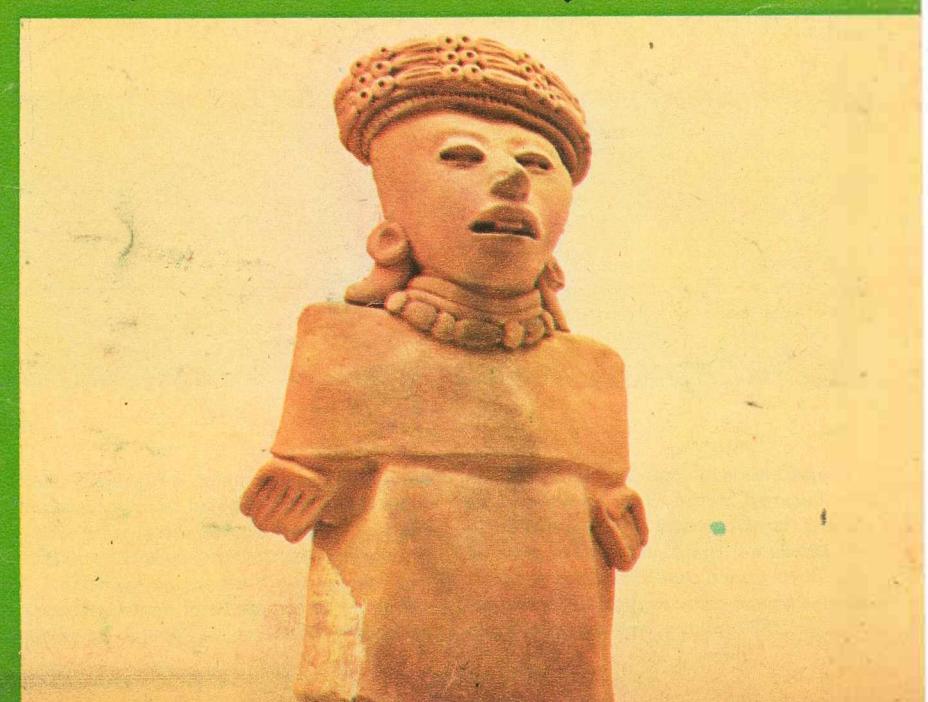
Piramidele egiptene erau de acum bătrîne, aveau cîteva mii de ani, cînd pe platoul înalt central al Mexicului se construiește un oraș imens pentru vremea aceea: Teotihuacan, în care clădirile sacre au formă unor piramide așezate în succesiuni crescîndă. Monumentele sunt uriașe (piramida Soarelui are 65 de metri înălțime, cea a Lunii 42 de metri) și ele rămîn operele capitale ale arhitecturii «civilizației Teotihuacan» pe care alte popoare migratoare le vor distrugă pînă la urmă (secolul al VII-lea). Paralel în timp, în provinția Oaxaca din inima Mexicului, se dezvoltă civilizația zapotecă cu centrul de cult situat pe Monte Alban. Orașul e construit în terase în care rigoarea geometrică se îmbină cu fantasia. «Monte Alban, prin însăși originea și cadrul său, nu se supune legilor naturii. Constructorii nu numai că nu au respectat configurația terenului, dar chiar au neglijat-o interpretînd-o ca pe un haos pe care omul are obligația să-l ordoneze» (Paul Westhelin). Acum și arta ceramicii cunoaște o mare înflorire. Se creează minunatele urne închipuind divinități ale pămîntului și acele vase monocrome (cenusii sau de culoarea lutului) sau bicrome (negre cu pete albe sau vișinii). Repertoriul de forme se diversifică, iar inciziile motivelor geometrice alternează cu decorațiile picturale. Ne aflăm la începuturile sculpturii în relief și la creația frescelor.

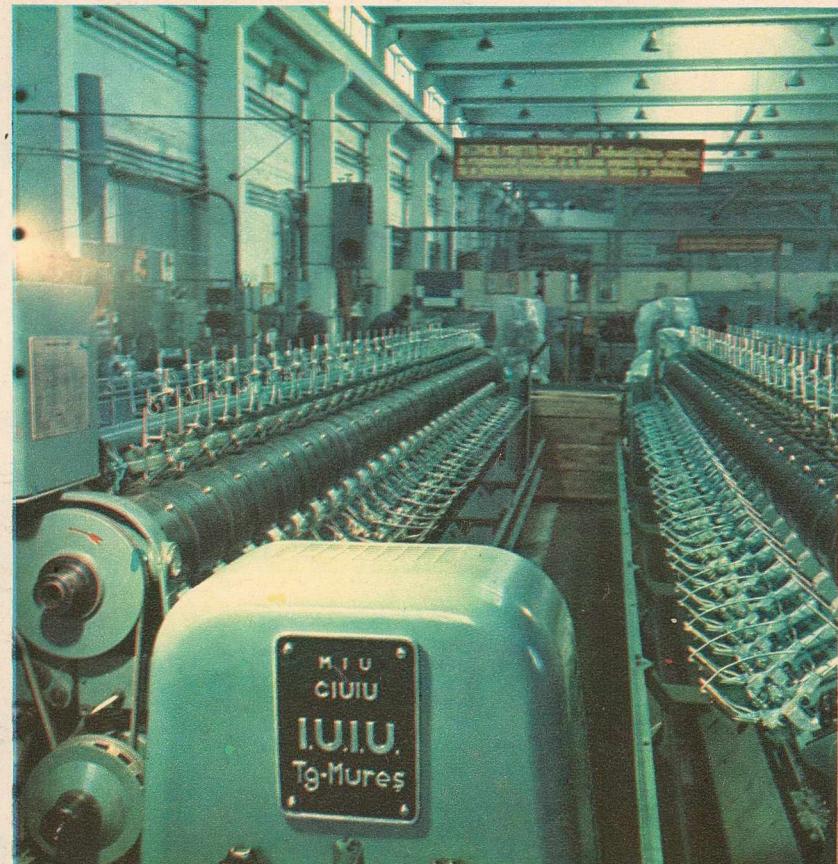
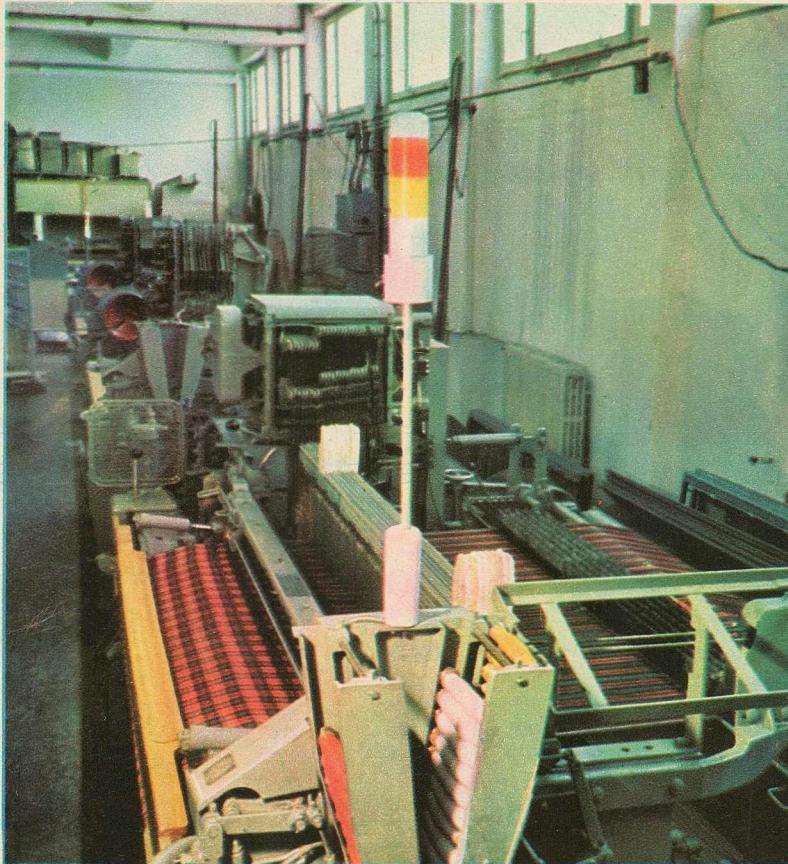
Culturi materiale există paralel în această lume a civilizațiilor precolumbiene. Ele se influențează reciproc, suportă transferuri de motive și ritualuri, apărîndu-și în același timp, individualitatea expresiei artistice obiceiurilor într-o lume care e în plină mișcare.

Dar preocuparea acestor mici populații pare să fie timpul. Ele se grăbesc, presimtind parcă venirea corăbiloar spaniole. Ele caută mereu durata temporală și un punct de sprijin; ele îl caută și cred că-l găsesc în zeul Soare, în care-și pun speranță, căruia îi ridică temple și idoli, pe care îl numescătă al vieții și-l adoră sacrificîndu-i nemărate vieți omenești, într-un ritual neîn-

CIHUAUTEOTL — divinitate adorată de femei (teracotă).

Figurină (teracotă lustruită).

În 13 ani de 60 de ori

Unitate considerată pilot al producției naționale de mașini, utilaje, și piese de schimb pentru toate sectoarele industriei ușoare, ÎNTreprinderea de Mașini Textile din Tîrgu Mureș (fostă I.U.I.U.) realizează astăzi o gamă de produse complexe, moderne pentru industria ușoară, cum ar fi mașinile automate de țesut, de bobinat sau de dedublat, în numeroase tipodimensiuni.

Dacă la începuturile activității ei în nomenclatorul întreprinderii figurau doar un număr restrins de piese de schimb destinate industriei ușoare, astăzi, datorită investițiilor acordate și creșterii productivității muncii, producția globală a crescut, în 1973, față de anul 1960, de 60 de ori, iar de la începuturile actualului cincinal de două ori.

Tehnologiile, sculele și dispozitivele verificatoare ale unor piese de mare complexitate, assimilate în ultimul timp aici, au fost create în atelierul propriu al unității.

Demn de remarcat este și faptul că organizarea montajului în flux continuu, în halele de montaj general, a permis obținerea unui volum de producție de trei ori mai mare, pe aceeași suprafață de lucru.

Din 1968 — data realizării primului război de țesut — pînă în 1973, producția întreprinderii a crescut de 14 ori, fapt care a permis ca noile unități ale sectorului industriei ușoare, intrate în funcțiune în ultimii ani: «Argeșana» Pitești, «Dunăreana» Giurgiu, filaturile de bumbac din Cîmpulung Moldovenesc și Oltenița, precum și noile secții ale cunoscutelor întreprinderi «Dorobanțul» Ploiești, «Fabrica de postavă» Buhusi, «Postăvaria română» București și altele să fie dotate cu utilaje care poartă pe ele stânca întreprinderii din Tîrgu Mureș.

manole aldescu a încetat să mai fie singur

Fotografii de Elena GHERA

La o lună și ceva de la publicarea articolului «Amurgul unui campion», l-am revăzut pe Manole Aldescu. De data asta, întâlnirea a avut loc la București, pe strada Romulus, în sala de așteptare a Institutului de expertiză medicală și recuperare a capacitatei de muncă.

Îl lăsasem la Bușteni, în acea zi cu viscol de pomină, înfrînt și abătut, fără nici o încredere în oameni și în dreptate, pe jumătate resemnat, convins că va purta pînă la capăt povara infirmăției și a indiferenței generale. L-am regăsit într-o cu totul altă stare sufletească. Întărit. Optimist. Dirz. Dornic de a trăi și de a învinge soarta potrivnică, de a se lua de piept cu nedreptatea și birocratia, pentru a-și recăpăta șansa — sau vorbind mai pe românește DREPTUL — de a munci, de a trăi.

— I-am spus că-l găsesc schimbă și mi-zimbă. Căldura oamenilor, mi-a explicat, căldura mi-a dat înapoi dragostea de viață.

L-am invitat să-mi relateze ce să întâmpl după apariția articolului. O zi, două, nu să întâmpl nimic. Apoi au început să curgă scrisorile. Mandatele de bani. Pa-chetele. Toate venite de la oameni de care nu au zis niciodată, de la necunoscuți. Sute de scrisori, zeci de mandate, zeci de pachete.

— Înseamnă că ați avut un An nou liniștit și îndestulat.

Coboară privirea spre locul pe care ar trebui să stea talpa piciorului, dar pe care nu stă decât virful unei cirje.

— Nu știu dacă am făcut bine, dar banii și pașchetele nu le-am primit. Cineva mi-a trimis chiar o jumătate de porc. N-am primit-o. Știu eu, poate l-am jignit pe oamenii aceia, dar n-am vrut să o fac. Problema e delicată și le cer iertare, dar n-am acceptat banii pentru că eu mai pot să munesc. Să-mi cîștig singur piinea. Astă-i tot ce vreau.

L-am rugat să-mi vorbească despre reacția instituțiilor, a forurilor oficiale implicate în neregulile legate de pensie, și mi-a spus că oamenii din conducerea Fabricii de hîrtie din Bușteni l-au liniștit, confirmîndu-i că-l aşteaptă și că îi rețin postul pînă se vor rezolva toate problemele. În plus, mă lămu-rește, m-a vizitat acasă un funcționar de la Asigurările sociale din Cîmpina. A venit să-mi explice că toată incurcătura cu ne-primirea la timp a pensiei s-a datorat unei greșeli de trimisire. Și-a cerut scuze și n-a trecut mult timp pînă am primit toată pensia.

Stimate Manole Aldescu. Mă numesc Cozaciuc Nicu. Locuiesc în București, sunt în vîrstă de 21 de ani, sunt căsătorit, cu doi copii, lucrez în meseria de electrician la Uzina de tevi «Republieca». Împreună cu soția am citit articolul publicat simbătă 22 decembrie în revista «Flacăra». Cazul dumneavoastră. Am rămas profund indignant de felul cum poate fi tratat un om care la timpul său a adus glorie sportului nostru, și mai ales ce sport, în care nici la ora actuală nu obținem rezultate bune. Dacă situația mi-ar permite, vă asigur că v-a ajut. Sper ca în momentul în care voi avea un cîștig suplimentar să o fac. Vă jur pe copiii mei că vă voi trimite. Îmi vine să pling de ciudă că nu am nici o putere să vă ajut, dar vă rog să credeți că la București o familie este alături de dumneavoastră.

Stăm de vorbă în holul spitalului. Manole Aldescu a mai primit cîteva scrisori, dar nu găsește răzăg să le citească. Are o vizită. Cîțiva necunoscuți care au intrat cu greu, căci astăzi nu este zi de vizită.

— Spuneți-mi, Federația de schi n-a dat nici un semn de viață?

— Nu. Oamenii de acolo m-au uitat cu totul. Și nu numai pe mine... Dar astă este de-acum o altă poveste.

Oricum, o poveste foarte tristă.

Vă va surprinde faptul că vă scrie cineva pe care nu-l cunoașteți, dar eu consider că acest lucru n-are prea mare importanță. M-a impresionat profund reportajul din revista «Flacăra» numărul 52 și m-a revoltat peste măsură nedreptatea care vi s-a făcut. Vă rog să nu vă pierdeți speranța, pentru că în toate situațiile în care a existat dreptate, legile socialiste au reușit să o facă și în cazul dumneavoastră nu pot crede că dreptatea va întinzia să-și spună cuvîntul. C. Gavrilovici, București.

Doctorul Vladimir Lazarevici, responsabilul salonului în care se află Manole Aldescu, este categoric:

— Problema încadrării lui ca pensionar de gradul doi este absolut legală. Normală. Firească.

— Atunci ce rost mai are această nouă expertiză?

— Pentru mine situația este foarte clară și nu înțeleg de ce l-au mai trimis la București. Doar că săl poarte pe drumuri.

Și astă nu e totul. Ar mai trebui amintit faptul că pentru a veni la București, invalidul Manole Aldescu a fost nevoit să meargă la Sinaia, spre a semna, personal, primirea unei foi de drum. S-a încercat obținerea foii printr-un intermedier, prin însuși fratele fostului campion, dar încercarea a eşuat. Atunci, Manole Aldescu și-a luat cîrjele și, înfruntind viscolul, a pornit spre Sinaia ca să semneze de primire și să evite — după spusele funcționarilor de acolo — o ilegalitate. Ar fi fost prima din viață sa...

Nu știu dacă vă mai amintiți de mine, de Ailenei Zaharia Dorel, care era un fel de începător pe cînd erau mari campioni... M-a duruit mult că-am citit în revistă și sună sigur că drepturile legitime vă apartin și că nimeni nu este îndreptățit să vă frustreze de ele. Fii convins că o să vi se facă dreptate; meritați pe deplin să fiți ajutați și respectați. Federatia română de schi și Clubul Dinamo Brașov nu trebuie să slăbătească. Doresc să se facă uz de toate mijloacele posibile în spiritul umanității ca să puteti munci și trăi... Cu multă plăcere și fără să vă coste nici un ban vă invit la mine, la Constanța, la vară, ca să faceți plajă. Aștept cu respect rîndurile dumneavoastră.

Mă amestec în discuție și îl iau de-o parte pe Șerban Demetriu. Îmi mărturisește că nu l-a cunoscut niciodată pe Manole Aldescu, că nu l-a văzut pînă astăzi, dar că articolul din «Flacăra» l-a determinat să încearcă să-l ajute. Împreună cu cîțiva colegi, cu Stavrache, cu Cîmpeanu și cu alții, îmi relatează, i-am expediat pachete și bani. L-am trimis portocale, ciocolată, salam de Sibiu și cite cinci sute de lei. Le-am primit înapoi. M-am hotărît atunci să-l vizitez, dar nu l-am găsit la adresa indicată în revistă. M-am dus din nou la Bușteni. O dată, de două ori, degeaba... Era la părînti. Atunci i-am scris și ne-a răspuns că vine la București în aceste zile. Iată de ce suntem aici.

— Vi s-a făcut milă de Aldescu?

— Nici vorbă de aşa ceva.

— Atunci din ce motive v-ați agitat și vă agitați atât?

— Din omenie. Pentru că suntem oameni și pentru că suntem români. Am învățat că strămoșii noștri au fost generoși, ospitalieri, săritori. Cu noi e mai greu. Avem mai multe probleme și mai puțin timp liber ca să ne ocupăm de alții. Cu toate acestea, trebuie să ne ajutăm unul pe altul,

căci trăim într-o colectivitate și nu într-o

Cu insistență, Șerban Demetriu m-a rugat să nu scriu nimic despre el și colegii lui, să nu-i public numele în revistă. L-am promis. Cu jumătate de gură. Acum însă, reflectînd mai adinc, regret că am făcut-o și, după cum vedeti, îmi incalcă promisiunea.

Sper să mă înțeleagă și să mă ierte.

Scumpe prietene necunoscute, să știți că am fost profund impresionat în momentul în care am primit mandatul return. Factorul postal mi-a spus că sunteți plecat din localitate. N-ai fost, dar lucrurile s-au lămurit în momentul cînd am primit plicul dumneavoastră. Noi nu ne supărăm, dar dacă nu veți putea face față vieții, vă rugăm să ne scrieți ca să vă putem da un sfat și o mîndă de ajutor frățesc. Florența și Valeriu Galeș.

Dau să plec. Manole Aldescu este vesel de-a binelea. Din vestile aduse de noii săi prieteni se pare că problema motocicletei este pe jumătate rezolvată. Ministerul muncii a promis că o va furniza imediat, îmi spune Șerban Demetriu. Oamenii de-acolo au rămas surprinși de complicațiile cazului. Le-am povestit despre nefericirea lui Manole Aldescu și au rămas impresionați. Nu știu nimic. Nu citiseră revista.

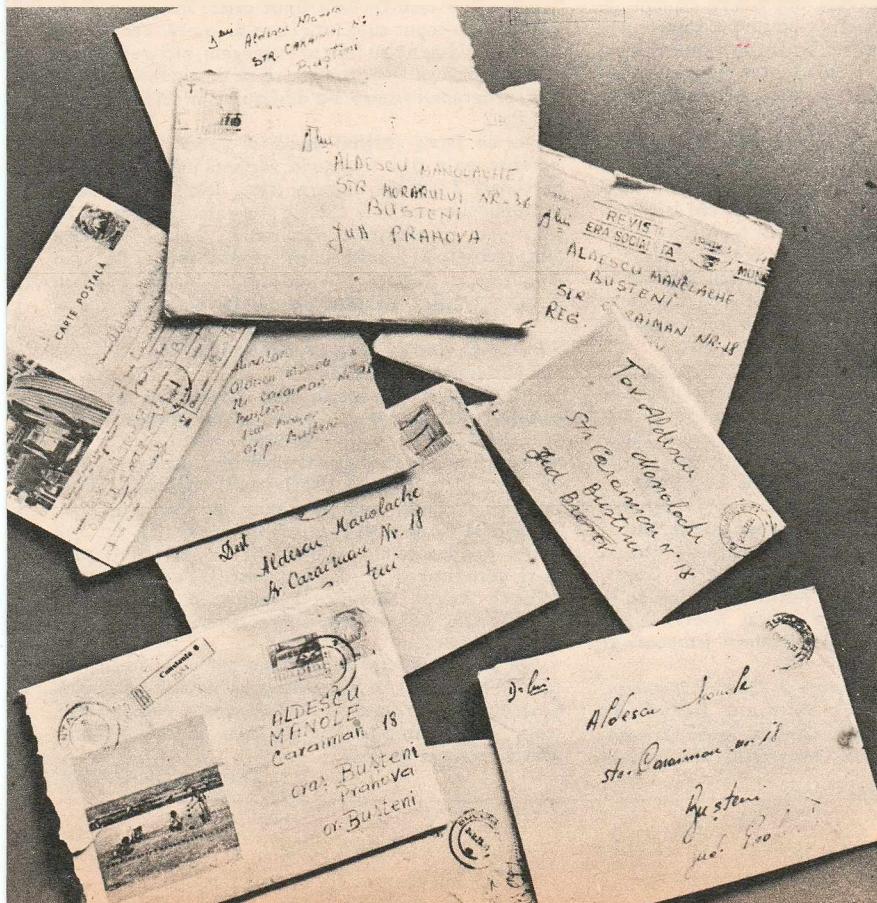
Îmi iau la revedere. Cel mai mare schior din istoria sportului românesc se oferă să mă conduce pînă la ușă.

Prietene, am cîtit ce ai pătit. Îmi pare foarte rău, deși nu te cunosc. Am fost răcită. Stau în casă, că suntem la Bușteni să vă cunoasc și să vă aduc darură de aceste sărbători. Dacă aveți nevoie de medicamente să-mi răspundeți să le cauți. Cu modestia mea pensie doresc să ajut oameni care sunt oameni. Voi sunteți tineri și veți învinge pe toate, numai că trebuie să vă luptați. Vă dorești viață liniștită, sărbători cu încredere la bine. Lizica Enescu — București.

Vă mulțumesc pentru ce ați făcut pentru mine, chiar dacă articolul nu m-a onorat. Aș vrea să înțelegeți foarte bine că tot ceea ce vreau eu este dreptul de a munci. De a-mi cîștiga singur pîinea.

Eu am înțeles de mult acest lucru, Manole Aldescu. A venit timpul să-l înțeleagă și alții. Pînă la capăt.

Ovidiu IOANITOIAIA

ce este și ce vrea un

adolescent

«Chipul senin ce dorește să-si păstreze limpezimea ochilor și speră să dobîndească înțelepciunea sărăcăușă aduse de vreme». Frază patetică, poate, dar cine are, într-o mai mare măsură, dreptul la patetism, dacă nu adolescentul? Este exprimarea (nu tocmai spontană!) a Gabrielei Rîcu, elevă în anul IV al Liceului «Mihail Sadoveanu» din București, viitoare specialistă în cibernetică.

Colega ei Angela Sebe spune, simplu și precis, că adolescența e cea mai frumoasă perioadă în evoluția omului, momentul personalității născindu-se. Ziua cînd a avut pentru prima oară întîlnire cu un băiat nu se numără printre evenimentele de neuitat ale vieții ei; mult mai memorabilă îl se pare întîlnuirea examen, dat după clasa a VIII-a. Vrea să devină avocat și va pleda numai cauze drepte. Nu are idoli, afară poate doar de mama ei, exemplu de bunătate și de dirigenție în fața grecușilor vieții.

Amintindu-mi de eroul filmului «Blow-up», Marian Măcesanu a demonstrat, în tot timpul discuției, că pentru el esențial este imaginea. De aceea, un adolescent este omul care începe să vadă. Pentru el și sunetele sunt tot imagini. În timpul liber face fotoreportaj, cu pasiune și talent. Despre ținuta vestimentară la modă spune că e acceptabilă cel mult dacă și în măsura în care îți avantagează personalitatea. Apoi, aprobat unanim și vehement de colegile lui, declară că fetelor le stau categoric urît tentativelor de golîneală, reprobabile de altfel și la băieți. Drept carieră are în vedere tot cibernetica.

Un amestec exploziv de candoare, entuziasm, curiozitate, sete de viață, in-

tenții bune, nerăbdare: Carmen Băltărescu. Perorează, cu îmbelșugate digresiuni, despre, după ea, cele trei etape ale adolescenței: la început, visuri frumoase de tot, dar atî de nerealiste; apoi basmele cu Făt-Frumos se prefac treptat în întrebări; în sfîrșit, la 18 ani este apogeul adolescenței, pragul spre tinerețe, momentul cel mai frumos al vieții. Despre persoana ei, Carmen spune că, în primul rînd, este o fire foarte optimistă; crede că ea însăși este, sau poate să fie, autoarea propriului ei destin. Care anume vor fi faptele și ipostazele acestui destin nu se știe prea bine, dar va fi utilă oamenilor, societății, astă neapărat.

Converzarea cu acești patru adolescenți, elevi în ultimul an de liceu, oaspeți ai redacției noastre, a durat multe ceasuri; plăcute, cred, pentru ei, tonice pentru noi. Din cîte s-au spus atunci ar mai încăpea în spațiu acestei coloane un singur lucru: cei patru ne-au reamintit că momentul patetic al vieții nu este străin nici de aspectele ei, hai să le zicem grave (Noi ce putem să? Citim, aflăm multe, dar nu le putem compara cu ceea ce trăim. Deci noi cunoaștem o singură realitate și alta nici nu e de conceput. Căutăm să înțelegem și să ne apropiem problemele politice, este și un interes aici, la urma urmei e vorba de viitorul nostru; al tuturor, dar și al fiecărui în parte). Adolescentul este aşadar omul tuturor începuturilor și vrea, nemaifiind totuși copil, ca aceste începuturi să nu fie oricum și să nu duca oriunde.

Mircea FODOREANU

tezaurul de la pietroasa — operă de cult dacică

«Daciștia să prelucreze fierul, argintul, aurul, băteau monezi, foloseau scrisul...» (Din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceașescu în fața activului de partid Hunedoara, 14. IX. 1966)

Problema originii tezaurului de la Pietroasa, pe care poporul nostru îl numește «Clopoca cu pui», începe să capete forme definitive. De curînd s-au descoperit lîngă Istrița zidurile unei cetăți dacice, iar poetul Ion Gheorghe a găsit 40 de statuete din gresie (a se vedea revista «Flacăra» numărul 41/73).

Scriitorul Al. Odobescu amintește în scrierile sale că preotul evanghelic Neumeister din București a sugerat că textul inscripției de pe colanul de aur — piesă a tezaurului — este gotic, ipoteză care a fost preluată și de alții cercetători.

Profesorul Kurt Haredt din Cluj, ocupîndu-se de originea tezaurului de la Pietroasa (Tribuna României numărul 21/1973), afirmă că pasărea pare a fi vultur de proveniență hunică, scrierea de pe inel este irano-persano-ardășir, celelalte piese fiind aduse ca pradă din ținuturi îndepărtate răsăritene de către goți în timpul invaziei lor din Europa, domnia-sa a atribuie ostrogotilor.

Istorul Tacit, scrie despre popoarele germanice: «Zeii nu le-au dat aurul și argintul, dar ei nici nu arată vreun interes față de obiectele de aur pe care nu le prețuiesc mai mult decît vasele de pămînt».

Ipoteza originii gotice a tezaurului este combătută atât de cercetătorii români cât și de cei străini.

De Linas și doctorul Bock în «Origines de l'orfèvrerie» declară că figurile din interiorul paterei tezaurului nu au nici o legătură cu mitologia gotilor și a neamurilor germanice. Labarte în «L'histoire de l'art industriel» scrie: «Este imposibil ca goții, jefuitori și desfrinători, să poată avea opere de cult atât de prețioase».

Din contră, atât scrierile vechi, cât și

cele moderne laudă măiestria dacilor în ceea ce privește prelucrarea și ornamentarea metalelor prețioase, a armeilor, a obiectelor de uz casnic.

Pausanias și Martial afirmă că «carta decorativă a dacilor este neîntrecută», fapt care se poate constata pe scuturile dacilor, pe armele lor, pe harnășamentul calilor, reprezentate pe Columna lui Traian.

Gunther Reckenborn, în cartea sa «Das Dakische», tipărită la Heidelberg în 1966, scrie: «Este de neîngăduit și antiștiințific să se afirme de către cineva că dacii nu au avut o artă superioară și nu cunoșteau scrisul». Dacia bogată în aur și-a bătut monede proprii din acest metal.

Textul inscripției de pe colanul de aur, descris corect de către cercetătorul M. Bărbulescu este următorul: «Ianus, Regele getilor». Cele 16 interpretații date de cercetători străini sunt eronate. Inscriptia este scrisă în limba traco-getică — arhaică, dovedind originea dacică a tezaurului.

Pe patra cea mare sunt reprezentați toți zeii și regii dacii, iar pasărea nu este un vultur de proveniență hunică, ci un cocom, pasăre care prin cîntul său anunță răsăritul soarelui, fapt pentru care dacii l-au sculptat ca piesă principală în tezaurul amintit, ei avînd cultul soarelui (francezii aplică cocomul galic pe steagul lor, iar Brâncuși reia ideea în opera lui, Păsările măiestre). Este firesc ca preotii dacii să fi ascuns în munte tezaurul de cult, ca să nu fie pîngărit de năvălitori. (Năvălitorii nu aduc cu ei comori, ca să le îngroape în pămînt străin).

Constantin IORDACHE
sculptor

Mircea Florian: «Pe mine Mircea mă cheamă»

În premieră la Călărași, Florian Pittiș!

«Mă numesc Dan Chebac și cint pentru dumneavoastră»

cum a fost (XVII și XVIII)

Așadar, după o scurtă vacanță, Cenaaclul Flacăra și-a reluat activitatea. La invitația Comitetului județean de cultură și educație socialistă al județului Ialomița, sămbătă, 26, și duminică, 27 ianuarie, Cenaaclul Flacăra a fost prezent la Slobozia și, respectiv, Călărași.

Văzusem pînă acum această parte a Bărăganului numai vara, cînd grîul incendiază cîmpia, primăvara, cînd la cei 70 de ani ai săi Dumitru Badea din ceapeul Ciulnița pregătea semințele ce aveau să fie seminăte în acea duminică. Văzusem pînă acum această parte a Bărăganului toamna, cînd la I.A.S. Pietroiu, Dumitru Dumitru continuă să depene pentru noi povestea adevarată a vieții sale, amintindu-mi că «nu e frumos, nici cînstit să duci cu tine în pămînt prea multă viață». Ei, oamenii acestor locuri, s-au obișnuit cu adevărat să lase urme adînci pe pămînt și să-ți explice liniștit că «pensia și ca și cum ai scăpa de lume». Dar a trebuit să vină această iarnă, care face din cîmpie un spectacol mai puțin fascinant, și să observăm că în Ialomița sunt și orășeni, adică oameni care lucreză în combinate chimice, în spital, în complexe alimentare. La Slobozia, una din cele mai tinere capitale de județ ale țării, în sala Casei de cultură a tineretului, sămbătă, la o oră cînd poți sta liniștit în papuci în fața televizorului, acești oameni ne așteptau cu mare curiozitate deși pe afișe nu figurau numele celorlror vedete ale vreunui teatru de estradă. Încet, încet, nouă, invitaților, ne-a ieșit din minte prejudecata omului de la centru, prejudecata conform căreia în orașele mici oamenii sunt mai comozi, preferind să se-ntîlnească numai cu cei pe care-i aud la radio sau îi văd la televizor. La Slobozia, oamenii prezenti la întîlnirea cu Cenaaclul Flacăra i-au aplaudat cu aceeași căldură și pe Ion Marinescu și pe Mircea Vîntilă, au ascultat în liniște și poezii de Eminescu și cîntecele lui Doru Stănculescu. Deafel, iată ce a cuprins programul susținut de cenacul nostru la Slobozia.

LA-ul l-a dat Cornel Ionescu, care a interpretat, ca de obicei, la muzicuță două melodii populare și Balada lui Ciprian Porumbescu. Apoi au trecut prin față microfonului Ica Matache (În mai, de Nicolae Labiș, Doină de Ana Blandiana), Constantin Băltărețu (Întrebările unui muncitor de B. Brecht, Segment de Marin Sorescu), Ion Marinescu (Dar priviți-mă-n ochi de Geo Dumitrescu, Ce-ți doresc eu tîie, dulce Românie de M. Eminescu), Ștefan Velniciuc (Întoarcere la brazdă de T. Arghezi, Noi, de O. Goga), Dorin Tudoran (Tații noștri, domni de țară de ei însuși). Din partea gazdelor a recitat poetul Aurel Safciuc o poezie, Prevestire, nu numai frumoasă ci și emoționantă.

Partea muzicală a fost susținută de Doru Stănculescu și Sorin Minghiat (Ai, hai!, Șambala, Baladă de copilărie, Tango des roses, Săraca, fată, săracă), Mircea Florian (Împreună, Inorogul, Declarație

despre unele probleme ale păcii, Podul de piatră), Mircea Vîntilă (Lordul John, Cheia, Un om pe niște scări), Erika Jozsa și Carol Horvath (Rămî cu bine, Florile, Unde ai fost), Dan Chebac (Plouă, Balada morții, Română unui om) și formația Flacăra Folk '73 (Melcul, Nunta Zamfiroi, fragment, O rază, Balada voinicului fără noroc).

În final, toți cei care erau posesori de instrumente muzicale și știau să le folosească l-au acompaniat pe Adrian Păunescu care a recitat Boala eternă, Numărătoare, Caii, Nică sabie, nici umilință, Repetabila povară.

Peste noapte a trebuit să ne despărțim de Ion Marinescu (care venise special cu un tren de seară pentru a participa la întîlnirea de la Slobozia), Ica Matache, și Constantin Băltărețu, toți trei rechemați pentru duminică dimineață de treburi teatrale bucureștene. În schimb, l-am recuperat pe Florian Pittiș (surprins împreună cu consilierul său muzical, Sorin Chifiruc în gara Ciulnița de unde ne trimitea mesaje scrise pe vagoanele de tren ce veneau spre Slobozia).

Din cauza căii ce ne-a ținut calea, întîlnirea de la Călărași a început cu o întâiere de o oră, dar spectatorii din sală nu ne-au lăsat să înțelegem, nici pe de parte, că sunt indispuși. În această stare de destindere duminală, programul nostru s-a desfășurat în cele mai bune condiții.

Florian Pittiș (Mihai vodă și turci) — parodie, Scrisoarea a III-a — fragment, variantă de interpretare personală 3 strofe despre Rita, folclor orășenesc) a obținut succesul zilei. Față de programul de la Slobozia am notat următoarele modificări: Ștefan Velniciuc (Aș putea să v-arăt cum crește iarba de Geo Dumitrescu, Puncte de vedere de Marcel Breslașu și Cioc, Cioc, melodie populară), prezența poetei Constanța Buzea care a recitat poezile Vîrstă și E înflorită lîntîță în baltă, debutul lui Stanca George ca muzicuțist. În recitalul lui Doru Stănculescu și Sorin Minghiat au apărut Ion Crișmaru și Fără petale, piese excelente, în cel al lui Mircea Vîntilă primele două strofe din Balada contabilului sef, iar în al Erikăi Jozsa și Carol Horvath Lumina. Mircea Florian a susținut că pe el Mircea și cheamă, Flacăra Folk '73 s-a jucat puțin de-a icar, iar Cornel Ionescu a reușit să cînte și pe-o muzicuță breloc (!). Au citit și doi poeți localnici: Constantin Ionescu (Nu-i alta să-ți semene) și Scarlat Niculescu (Pacea, scump tribut). Adrian Păunescu a recitat în două reprise poezile Da, mai avem, Între bine și rău, Repetabila povară.

Am părasit județul Ialomița cu gîndul la acei tineri care și-au construit singuri, prin muncă voluntară, Casa de cultură din Slobozia, ctitorie a colectivității, semn al dragostei pentru tot ceea ce este frumos: muncă, poezie, muzică.

Dorin TUDORAN

Citeste Constanța Buzea.

Erika Jozsa fără Carol Horvath.

Recită Ica Matache.

«Cioc, cioc, cioc, băteam cu pumnul» (Ștefan Velniciuc).

Ion Moraru, Radu Țaga, Gil Ioniță adică «Flacăra Folk '73»

Constantin Băltărețu sau interpretul lui B. Brecht la Slobozia

Carol Horvath fără Erika Jozsa.

Mircea Vintilă povestind despre Nicușă și Tăligă.

Cornel Ionescu: «Și cu un instrument mic se poate face mare artă»

Fără petale dar cu voci: Doru Stănculescu, Sorin Minghiat și Mircea Vintilă.

Iuni, la teatrul mic

Venind în întâmpinarea dorinței noastre de a găsi o sală mai adekvată desfășurării ședințelor din București ale Cenaclului «Flacăra», direcția Teatrului Mic pună la dispoziția cenaclului, luna, la ora 17,30, sala sa din strada Constantin Mille, nr. 16. MULTUMIM!

Așadar, Iuni, 4 februarie, ora 17,30, Cenaclul «Flacăra» vă așteaptă la Teatrul Mic.

În program:

- Antologie «Flacăra»:
Maria Banuș
- Debut în Cenaclu:
Dorin Sălăjan (Satu Mare)
Mihai Tatú (Baia Mare)
M. N. Florian (Brașov)
- Tudor Gheorghe — în premieră cu fragmente din recitalul «Nopțile poetului», pe versuri de Alexandru Macedonski.
- Cintă Dan Chebac.

chiar dacă aplaudă, publicul rămîne lucid

Pentru a străpunge zidul politetei spectacolului de teatru, pentru a afla ce gîndește omul din sală cînd aplaudă frenetic sau mai puțin frenetic, am inițiat un dialog scris cu participanții la spectacolul cu piesa **Puterea și Adevărul**, al Teatrului «Bulandra». Grupul care a comentat cele două întrebări ale noastre (în ce măsură răspunde aspirațiilor dumneavoastră de frumos și de adevăr dramaturgia românească? Dar teatrul românesc?), compus din 21 de spectatori, se structurează pe criterii de vîrstă, de sex și ale îndeletnicirilor profesionale, astfel: 10 sunt tineri și foarte tineri (între 13 și 24 de ani), 6 — în jurul vîrstei de 40 de ani și 5 — treceți de 50 de ani; 14 sunt bărbați, 7 — femei; 3 — muncitori calificați, 8 — elevi și studenți, 10 au profesii intelectuale sau sunt funcționari și unul pensionar.

Confruntat stagionei trecută cu un număr mare de premiere românești acești reprezentanți ai publicului Capitalei se dovedesc deosebit de receptivi la criteriul calitativ. În special tinerii demonstrează spirit critic în aprecierile lor asupra dramaturgiei contemporane, reproșindu-le unor autori lipsă de înțelegere față de problemele care-i frâmîntă. «Am dorit mai mult problemele ale noastre, ale tinerilor; poate ar trebui ca dramaturgii să vină în mijloc nostru, mai des, după un seminar, la o discuție cît mai apropiată. Avem atîtea preocupări, aspirații, probleme, încît despre un singur tînăr s-ar putea scrie două-trei piese» — Lia Tudor, 23 ani, studentă; «...este necesară transfigurarea artistică a faptelor cotidiene, iar cei mai potriviti pentru aceasta ar putea fi și tinerii dramaturgi. Trebuie mai multă încredere în puterea, concepția și chiar îndrăznea tinerilor! Teatrul politic trebuie, după părerea mea, să ocupe locul central în preocupările dramaturgilor nostri, pentru că societatea acceptă întotdeauna opere ale căror implicații ideologice împingă idealurile ei» — Vasile Ion-Bazil, 23 ani, student. Și mai categoric, un altul își explică astfel dorința ca dramaturgia noastră să abordeze teme specifice acestui moment și ale acestui popor: «Îmi vine foarte greu ca, în clîpa aceasta, să enumăr 3-4 piese noi românești care să mă fi satisfăcut. Se publică și se joacă unele piese rupte de obiceiurile fundamentale ale românului care trăiesc aici, acum și dintotdeauna: bucuria de a întîmpina o dimineață gata de muncă, evlavia cu care privește o floare, dorința de a vorbi în poezii. De multe ori scenele unor teatre devin locul unde se transplantă, de aiuera, niște experiențe și idei care sunt incompatibile cu existența noastră de român» — Constantin Crînganu.

Considerind prima noastră întrebare «fiind foarte prețioasă ca fond», o tînără ne întrebă la rîndu-i: «N-ătî vrea să puneti și dramaturgilor?» — Magdalena Chiciudeanu, 24 ani, desenator. Probabil că o să le-o punem:

Nu numai spectatorii de vîrstă tînără — vîrstă clasică a revendicărilor — au sesizat unele neîmpliniri ale dramaturgiei românești contemporane, ci și oamenii care, după vîrstă și profesie, nu pot fi susținăți de lipsă de maturitate. «Există preocupări pentru tratarea marilor probleme — din păcate n-au apărut încă și mariile lucrări dramatice, nu mă refer la comedii» — Dorin Sândulache, 40 ani, inginer; «Tema pieselor social-politice este, după părerea mea, mai profund realizată de Titus Popovici (de exemplu «PUTAREA SI ADEVĂRUL») decât în

piesele lui Aurel Baranga» — Cornel Benjamin, 58 ani, jurist; «Cu UN FLUTURE PE LAMPA, A DOUA FATĂ A MEDALIEI și PUTAREA SI ADEVĂRUL, dramaturgia românească contemporană a marcat un real progres» — Angela Chiroiu, 47 ani.

In schimb, aprecierile la adresa artei spectacolului au fost într-o majoritate covîrșitoare favorabile, actului teatral, privit ca spectacol. Din 21 de persoane, doar două și-au exprimat reținerile cu privire la arta teatrală, dar la modul general, subiectiv și nemotivat. «Teatrul contemporan cauță prea multe forme noi de prezentare, pentru care numărul spectatorilor este în descreștere» — H. Adalbert, 38 ani, profesor; «Nu-mi plac montările cu caracter abstracționist, după cum nu-mi place nici sculptura abstracționistă cu care au fost înzestrăte unele parcuri și grădini publice» — A. Goldstein, 70 ani, pensionar.

Aprecierile celorlalți spectatori depășesc însă granița opinioilor strict subiective, configurîndu-se cîteodată în posibile judecări de valoare.

Din nou studenții își dovedesc ascuțimea spiritului critic. «Este pentru mine singurul domeniu al artei în care ne putem compara cu ce are mai bun cultură mondială» — Victor Macri, 21 ani, student; «Cred că în teatrul românesc s-au realizat acumulările cantitative necesare saltului calitativ pe care îl aşteaptă toți iubitorii lui, în special cei tineri» — Vasile Ion-Bazil; «Trupele de teatru românesc sint recunoscute peste hotare, dar vrem nu numai Caragiale și Cehov, vrem piese care să oglindească, mai bine problemele noastre dintotdeauna; să mergem la teatru ca să găsim un răspuns la marile noastre întrebări» — Lia Tudor; «În discordanță, greu explicabilă, cu ceea ce se scrie, ceea ce se joacă la noi, îmi produce o reală delectare. Avem actori foarte talentați și niște oameni de teatru care — pe orice scenă din lume — pot face niște spectacole uimitoare. (Exemplele sint prea numeroase și cunoscute). De foarte multe ori mă încercă un imens regret că talentul și experiența oamenilor noștri de teatru nu pot fi folosite pentru a lansa în circuitul valorilor universale niște piese românești. Păcat, pentru că e posibil, stimării tovarăși scriitorii» — Constantin Crînganu.

Valorile artei noastre interpretative sint însă apreciate indiferent de vîrstă sau de profesia spectatorilor. «Teatrul românesc EXISTĂ. Înțeleg prin asta că are o misiune precisă, ale cărei rezultate se vad. Totuși, prea puține spectacole ca număr — anual are puține piese — ca titluri, pe scene, și prea multe cinematografe cu filme multe și ușurele» — Ion St. Fulga, 26 ani, analist sisteme; «Avem la ora actuală mulți actori mari de renume mondial. Prilejul de a fi asistat recent, la Paris, la spectacolele jucate de Jean-Louis Barrault și Georges Meurisse, mă îndreptăște să afirm că arta interpretativă românească nu e cu nimic mai prejos» — Constanța Benjamin, 50 ani, conferențiar doctor.

Aceste gînduri nu sint lipsite de interes nici pentru dramaturgi, nici pentru oamenii de teatru. Pentru că rostul artei teatrale nu constă doar în desfășurarea activității, ci sau fără casă închisă, ci și, în mod special și fundamental, acela de a comunica adevăruri, sentimente și idei, capabile de a forma și de a dinamiza conștiințele.

Rodica POP

crónica spectacolelor

teatrul „lucia sturdza-bulandra“ noile suferințe ale tînărului „W“

O coincidență întîmplătoare suprapune un «W» (Edgar Wibeau), numele eroului din piesa lui Plenzdorf, cu un alt «W» (Werther) din romanul lui Goethe. «Calchierile» care urmează după modelul clasic, (iubita Charlotte logodită cu un altul și moartea prematură a eroului) sint abilități de construcție care incită. Povestea, «sutinente» dacă vrea dramaturgul, ale nouului tînăr «W» — solicită compasiunea spectatorilor numai în punctul inițial; înormînțarea sa. Apoi, retrăirea faptelor alături de personajele care l-au cunoscut dă posibilitate tinerei «fantome» să-și dezvăluie disponibilitățile sufletești. Prezența sa vie în scenă este necesară pentru a-și apăra amintirea de erori. O mamă îndurerată pe care a părăsit-o pentru a se simți de capul său la Berlin, un tată dispărut încă de cînd era mic (prin divorțul părinților) străjuișc îndoliati și intrigăti de dispariția odraslei lor. De aci încolo, retrospectiv, începe piesa. Edgar Wibeau găsește o carte jerpelită fără primele pagini și, mai în glumă mai în serios, și-o face carte de căptăii (este vorba de «Suferințele tînărului Werther»). Eroul nostru nu se confundă după cum s-ar crede cu eroul romantic al lui Goethe. Noul «W» privește divergent povestea, amuzat de cîntele și întimplările cărții care, în mod ciudat, traduc propriile lui trăiri. Puntea care se creează între cei doi tineri dă întregii povești o tentă poetică. Piesa poate fi socotită un monolog în care lumea este văzută din unghiul celei mai tinere generații. De la «înălțimea» celor 17 ani, eroul sugerează cu delicatețe erorile părinților, ale celorlalți, atrăgînd atenția asupra unor trăsături ale celei mai tinere generații (dramaturgul susține că Wibeau ar fi un «portret de grup»). Excluzind exteriorul (blugi, plete), ieșit din stas, iritanță pentru unii din generații mature, Edgar ne arată o față extrem de plăcută, normală și inteligentă. În consens cu ideile societății moderne, tînărul «zidă» socotește socialismul drept «cel mai înțelept lucru din lume». Erorile inerente, ochiul critic deschis în afară și mai puțin în sine, teribilismele afișate, dragoste fulgerătoare și accidentul mortal (în urma unei «invenții») sint toată biografia acestui fermecător adolescent. Celelalte personaje cu care vine în contact par doar un joc de culori pe care Edgar le reașază după chipul adevărului trăit de el. O piesă bună, care a dat prilejul teatrului «Bulandra» să prezinte publicului său un spectacol surprinzător prin farmec, și ritm, și mesaj.

Regia, Olimpia Arghir, a găsit soluții pentru adeverarea decorului și mișcării condițiilor speciale ale scenei, deschisă în toate punctele cardinale, ca un ring de lupte. Sarcina regiei a fost dificilă în sensul că trebuia folosite mijloacele de expresie ale actorului de asemenea manieră. Încît nimeni să nu fie pagubit. Acest lucru i-a reușit, fiind susținută de o excelentă distribuție. Virgil Ogășanu (Edgar) creează un tip de adolescent cu o deplină maturitate. Inteligența actorului, priză la public, fac din Edgar un personaj vedetă. Trăit cu intensitate, «defuncțul» se mișcă cu degajare portretizind cele mai variate și pure sentimente. Distanțarea de dramă, umorul sintăturile forte

ale desăvîrșitului interpret. În rolul tatălui, Victor Rebengiuc poartă cu nobilă minhnire o durere care îl împovărează. Asistă mut și activ la reconstituirea faptelor reproșindu-și fără cuvinte viață boemă, abdicarea de la îndatoririle de tată. Actorul își trăiește vina cu bărbătie împingîndu-și pînă la ultimele consecințe sila unei ratări. Valeria Seciu (Charlotte), volubilă, completează cu talent un rol nu tocmai generos, Gheorghe Ghîțulescu (Dieter), un logodic moșofuz. Inflexibilitatea și siciliotaarea preocupare pentru propria persoană luminează, prin contrast de fapt, pe adevărății logodnici («W» + Charlotte). Mama (Maria Gligor) a făcut tot ce-a putut într-un rol expediat de autor. Cornel Coman, Dorin Dron, Jean Reder, Rodica Suciu, Mihai Vasile Boghiță, Emil Reisenauer și mai ales Radu Vaida își împlinesc prin aparițiile lor fulgerătoare calitatea de martori.

Părerea unor spectatori:

Lia Glăvan, elevă: «Tînărul «W» este într-adevăr un personaj real, unul din ne-numărăii tineri care vor să facă cu tot dinadinsul ceva deosebit. Ar avea posibilități intelectuale dar situația din familie nu-l ajută. Buni sau răi, părinții, să fie alături de copil, pentru că el (copilul) să poată selecta ce trebuie. Ar mai fi multe de spus...»

I. Băiesu, inspector principal la comunitatea de personal al T.S.M.A.-Piatra Neamț: «Mi-o plăcut. Ar trebui să luăm-sa mai cu grijă la băieții aiștea. La ceea ce au ei în cap. Noi tot ne uităm la piete și la haine în loc să ne uităm în sufletul lor. Așa zice piesa».

Coman SOVA

mania grandorii nu e bună nicăieri

Eficiența este un termen care se impune tot mai mult, cu forță necesității, și în alte domenii, nu numai în sfera producției materiale. Nici în activitatea cultural-educativă nu ne mai permită luxul de a folosi oricum fondurile puse la dispoziție, mijloacele materiale și energia umană. Ca oricare altă, și acest gen de muncă nu se poate justifica prin sine însăși.

Într-un asemenea context iese discrepantă în evidență gratuitatea unor fastuoase și zgomotoase acțiuni culturale, întreprinse numai să strălucească efemer, să fie numărate și incluse în dările de seamă.

«A PLÎNS TATA ÎN BIROU LA MINE»

Oricât de idilice ar fi ele, filmelor din copilaria cinematografiei noastre nu putem să nu le recunoaștem patosul romantic, încârcătura emoțională și, mai ales, deschiderea spre viitor. Nu le putem judeca prea aspru tocmai pentru că aparțin unui ciclu ce se încheie pe pragul de maturitate al celei de a saptea arte.

Desigur că este greu de închipuit un film încă și mai idilic în anul în care ne aflăm. Dar iată că el nu numai că a fost închipuit, dar și realizat. Nu cred să existe în toată istoria cinematografiei noastre un film mai plin de fast și mai idilic decât cel turnat pe cheltuiala Comitetului județean al culturii și educației socialiste-Argeș, sub titlul de «Legende contemporane».

Dar despre ce este vorba? Filmul (acesta) nu se poate povesti, pentru că în afara episodului care cuprinde legenda Meșterului Manole nu se mai întâmplă nimic pe parcursul celor 90 de minute. Nu se poate descrie pentru că, la rindul său, nu descrie nimic. Pentru că nu face altceva decât să ilustreze naiv și colorat, niște crîmpele dintr-o realitate aranjată sărbătoarește în fața camerelor de luat vederi.

Munți semeti (teribil de semeti), cer albastru (splendid albastru), plăuri însorite (nemaipomenit de însorite), ape limpezi (extraordinar de limpezi) și flori, multe flori, mai ales trandafiri, orgie de roze. Și, printre ele, cam în treacăt, realizările industriale, sociale și, bineînțeles, culturale, despre care s-ar putea crede, așa cum o arată filmul, că menirea lor principală este să pozeze frumos și cuminte. Cât ai bate din palme se reconstruiește un baraj, o

platformă petrochimică, o uzină de autoturisme. Ni se înfățișează construcțiile, pe afară și pe dinăuntru, luminate feeric cu reflectoare și, în medalion, directorii întreprinderilor și sănătăților, îmbrăcați ca de recepție, făcând niște declarații pentru care se vede că de colo că se jenează. Ca să mai «umanizeze» pelicula, să-i dea un aer de «autenticitate», obiectivul mai potrivește și cite un cadru de cabinet directorial, cu multe telefoane, care sună la comandă, cu mape somptuoase, cu biblioteci doldora (de cărți tehnice), cu fotolii masive. «Cînd a venit tata și a văzut, a plîns bătrînul aici în birou la mine» — spune cu voce albă unul dintre conducerătorii de întreprinderi.

Dar oamenii? Unde sunt oamenii care fac baraje, mașini, mase plastice etc.? O perioadă de actori de la teatrul din localitate, frumoși, talentați și fotogenici, îi substituie peste tot, mimindu-i pe constructori, mineri, montori, șoferi, tractoriști, medici, profesori, ingineri etc. etc. Mereu și pretutindeni aceeași percheie de actori, obședant de imperturbabili, de surizațori, de reconfortați (desi trebuie să-si schimbe echipamentul de la un cadru la altul). De fapt, întregul film nu face altceva decât să mimeze realitatea, într-o grimașă pe cădă de idilică pe atât de golită de fiorul autenticității. Nimic din adevărată epopee a muncii, din viața oamenilor în haine de lucru, din faptele lor nu de puține ori eroice.

Privind acest film hibrid chiar ca gen (nici artistic, nici documentar) nu știi cine abdică de la criteriul valoric, cine și cui face concesii: cinematografia — Comitetului județean al culturii și educației socialiste-Argeș, sau viceversa? Lucrurile se lămuresc (dacă nu cumva se încurcă mai rău) de-abia atunci cînd aflăm că tratativele de conciliere dintre «beneficiar» și «executanți» s-au purtat între reprezentantul C.J.C.E.S.-Argeș, prin președintele său, regizorul Constantin Dinischiotu, și unul dintre realizatorii filmului, care, mai mult sau mai puțin întâmplător, este același regizor, Constantin Dinischiotu.

Se spune că la o întâlnire cu cineastii, un spectator înscris la cuvînt s-ar fi adresat acestora cu vorbele: «Eu am o nedumerire, de ce a plîns bătrînul în biroul șefului?». Răspunsul, se zice, i-l ar fi dat un alt spectator: «Pentru milionul de lei care să-a cheltuit cu acest film». Poate că aceasta nu este decât o anecdotă. Nimic mai nepotrivit ca epilog pentru niște «legende contemporane»

Marin IONITĂ

Actori și roluri

LIZA MINNELLI — Oscarul dobindit pentru Cabaret a adus definitiva consacrată, de actriță pe cont propriu, celei care a debutat tîrind după ea dificilul titlu de «fiică a lui Judy Garland».

Cine, ce, unde, cînd?

● O interesantă experiență cinematografică se anunță a fi pelcula cineastului bulgar Todor Dinov «Dragonul», o alegorie populară transpusă pe ecran cu ajutorul unei combinații dintre filmul de animație și filmul cu actori.

● Scriptorul și cineastul Alain Robbe-Grillet pregătește pentru ecran «o comedie polișă bizară», ai cărei interpreți vor fi doi actori de mină întîi, Jean-Louis Trintignant și Philippe Noiret.

● După unele surse de informare, după ce va termina filmul «Călătoria» al lui De Sica (parteneră — Sophia Loren) Richard Burton se va întoarce în Anglia unde va filma, în regia lui Claude Chabrol, serialul TV, Goody.

● Ca în fiecare an, revista studenților de la Universitatea din Harvard, celebră «Harvard Lampoon» a acordat «Oscarurile» sale celor mai proaste filme și celor mai slabii interpreți. În 1973, hazila distincție a revenit lui Robert Redford și — caz unic în analele «Lampoonului» — pentru a doua oară lui Ali McGraw.

● Drama «Mazepa» a scriitorului clasic polonez Slowacki va fi transpusă pe ecran de către actorul Gustav Holoubek, con-

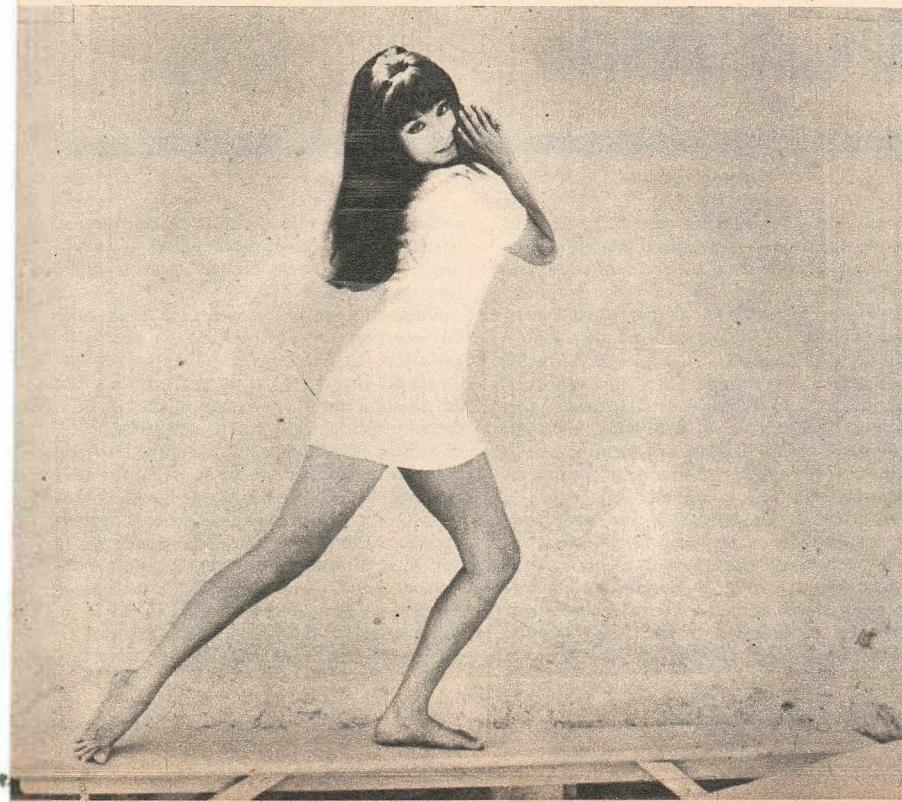
vertit, după cum se vede, și el la regie.

● Implicațiile unui asasinat politic comis în Cehoslovacia anului 1933 constituie tema coproducției germano-cehoslovace «Împușcături la Mariánské Lazne». Regia — Ivo Toman.

● Uitată, oarecum, de regizorii de film, frumoasa Maria-Grazia Buccella (fotografia din stînga) încearcă o nouă ipostază, aceea de actriță de cabaret, alături de popularul Enrico Montesana, specialist al genului. Titlul spectacolului — «Ce mult ne-am iubit». Subiectul — o comedie pe tema regimului de austeritate impus de penuria de combustibil.

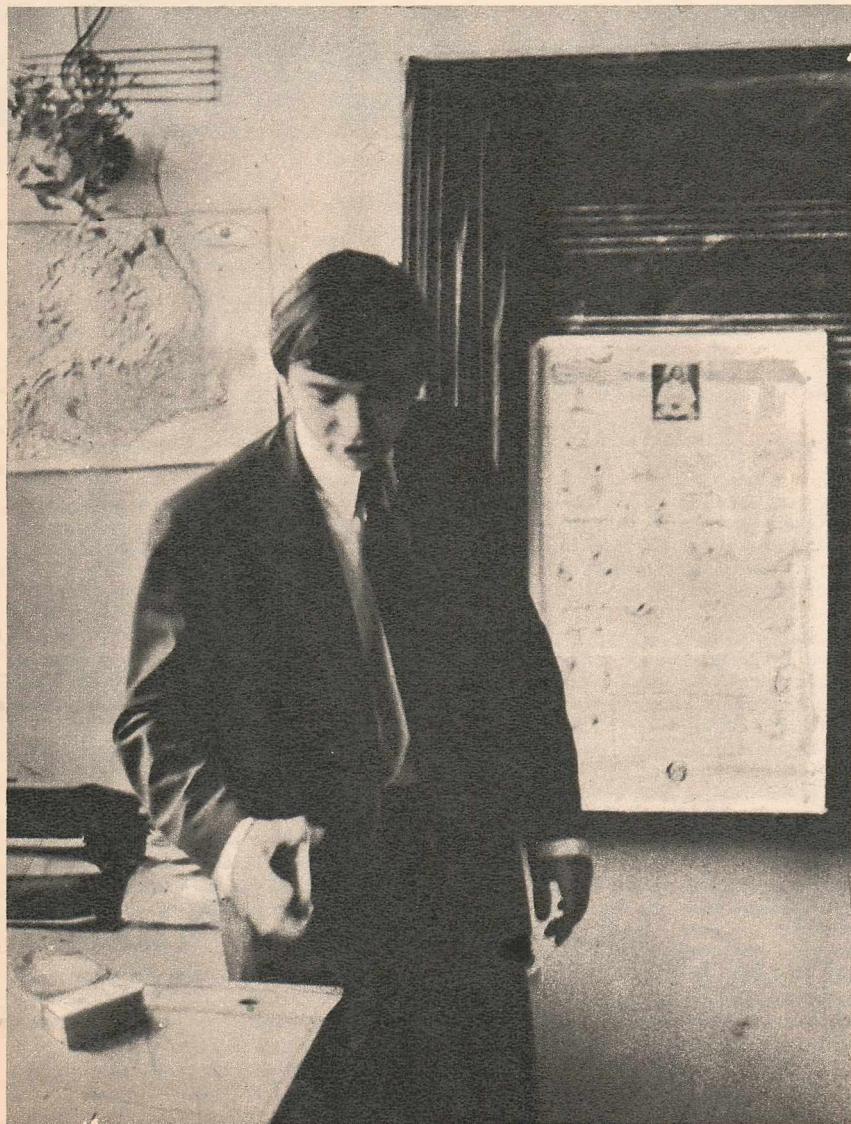
● Rod Taylor este protagonistul filmului «Partizanii», realizat de regizorul iugoslav Stoje Janković. Actorul american, de origine australiană, are ca parteneră pe Xenia Gratzos, cunoscută din serialul «Bonanza».

● Desi a jurat că nu va mai pune piciorul la Las Vegas, Dean Martin a semnat de curînd un contract pentru trei ani, în virtutea căruia va cînta la Grand Hotel. Un amănuș — onorariul trece drept cel mai mare din istoria spectacolului.

Nu mai simtem copii și nici miiile noastre nu mai sunt de mult «minuțe».

dacă am avea o problemă de suflet, nu ne-am duce la dînsa

Luni, 28 ianuarie 1974, ora 14,30 . Liceul de muzică nr. 2 — București. Intrăm în cancelarie și-l cunoaștem pe profesorul de filozofie Stelian Tugurlan, director adjunct, secretarul organizației de partid. Ii cerem permisiunea de a asista la o oră de dirigenție. Cea mai apropiată — aceea de la clasa a XI-a A — se consumase. Ca și minutele pauzei, de altfel. În schimb, urma pauza mare, timp în care puteam să vorbim cu elevii, nestingerit. Fără asistență dirigintei sau a vreunui alt profesor. Dumnealui, tovarășul director adjunct, ne conduce într-adevăr la clasa a XI-a A, ne prezintă — un reporter și un fotoreporter de la revista «Flacăra» — și îi întrebă pe elevi dacă prezența sa este supărătoare; un cor de-o indubitatilă sinceritate răspunde că nici vorbă, profesorul Tugurlan să rămână, pentru că nu-i va stăjeni în nici un fel. De altfel, cît

a durat pauza mare, adică 20 de minute, tovarășul din conducerea școlii n-a avut nici o intervenție în dialogul dintre echipa revistei și clasa a XI-a A.

După o foarte scurtă uvertură (eram doar într-o școală de muzică) discuția s-a încheiat ușor, cu înțelegere din ambele părți. Orele de dirigenție? În trimestrul I le-a fost dat să audă mereu și mereu că nu au: educație, personalitate, spirit de solidaritate, că nu știu ce vor, că dînsa, diriginta, se vede obligată să-i educe de la A la Z. Înaintea vacanței de iarnă, tovarășa dirigintă Liliana Săftoiu i-a poftit să-și spună sincer și deschis părerea despre dînsa și despre ceea ce ar dori ei să însemne o oră de dirigenție. Invitația a fost imediat luată în serios. Eleva Raluca Strugurescu a spus că toți din clasă, fără excepție, s-au bucurat constatind că au o dirigintă tinără, apropiată de vîrstă lor,

Da, am vorbit și eu atunci.

că sperau într-o înțelegere perfectă, dar ulterior au fost destul de dezamăgiți. Diana Focșăneanu a încercat să explice de ce anume s-au simțit ei jigniti: fiindcă au 17-18 ani, au încercat să fie copii și nu doar că fiecare este o personalitate distinctă ca om, ci mai mult încă, fiecare elev dintr-o XI-a A, indiferent la ce instrument cintă, are deja trăsat idealul în viață, este idealul de muzician pentru care lucrează cu toate puterile sale. Deci, nu poate fi vorba că «nu știu ce vor», cum spunea adesea tovarășul dirigintă. Vasile Crețu (despre care colegii spun că e un «tip deștept, cu principii filozofice») să căznică să exprime deoseberea între un profesor-pedagog în sens de salariat și un profesor-pedagog în sens de colaborator al elevilor, pentru desăvârsirea personalității lor, a acestora din urmă. Ruxandra Ioanid, și Vasile Hanciu, și Mugur Văceanu au vorbit și ei, deschis, după cum li se ceruse, să facă observația că se consideră un colectiv unit și oricără de copilări și par, sau sunt încă, totuși dintr-o XI-a A știu ce au de făcut, adică nu trebuie să-i ia nimenei de la A, cu toate că mai au nevoie de linpeziri, mai au nevoie de un prieten cum ar dori să le fie tovarășul dirigintă, care a trecut la rîndul său, și nu de prea multă vreme, prin acele nedumeriri specifice vîrstei de 17-18 ani.

Dar, spre stupearea generală, tovarășul dirigintă să-i înroșit violent, a devenit neliniștită și nervoasă, le-a spus că nu mai vrea să audă nimic, le-a «promis» că din clipa aceea nu va mai exista omul din dinsa, ci numai profesorul, și, adăugat, nu care cumva să-și imagineze ei că va admite lipsa de respect și intimitație pe care scontaseră. Nu! Orică speranță de acest fel trebuie să dispară! și acestea fiind zise, tovarășul dirigintă a pornit decis către ușă. Elevul Dan Zemlicka își flutura disperat mină prin aer, a mai putut îngăima doar că «vedeți, noi am discutat deschis, să cum ne-ati cerut, și uitați-vă că a ieșit!»

După sus-amintita reconstituire a reieșit că, în trimestrul II, adică de scurtă vreme, diriginta Liliana Săftoiu nu mai risipește cu atită generozitate invective, iar la ora de dirigenție, după o succintă trecere în revistă a observațiilor și notelor, le citește dintr-o carte maxime și cugetări, pînă cînd sună de pauză. Putem crede că incidentul a fost uitat și, în cel mai rău caz, între clasă și dirigintă să-a încheiat în mod tacit un armistițiu. Am făcut această presupunere cu voce tare, dar, în afară de expresia gînditoare, ba chiar tristă de pe fețele elevilor, în afară de unele observații și cuvinte desperecheate, două precizări ne-au lămurit asupra adevărului situației. Elevul Vasile Crețu a adăugat, la cele spuse anterior: «Nu șînt nemulțumiți însă ca termen de referință comportarea ideală a unui dirigintă. Nemulțumirea noastră se raportează la ceea ce în mod foarte normal, obișnuit, înseamnă un pedagog investit cu acest titlu». Cit despre ultima remarcă a lui Dan Zemlicka, greu poate fi imaginat ceva mai concludent (și mai amar): «Dacă am avea o problemă de suflet, nu ne-am duce la dînsa».

Pauza mare luase sfîrșit.

*
Tovarășul director-adjunct Stelian Tugurlan, odată ajuns în biroul său, ne-a mărturisit că nu era străin de neînțelegerile dintre dirigintă și elevii clasei a XI-a A. «Profesoara Liliana Săftoiu a terminat facultatea cu medie mare, anul trecut și-a luat examenul de definitivat «cu brio», este, într-un cuvînt, bine pregătită din punct de vedere profesional. Dar nu se poate concepe un profesor bun fără calitatea de bun pedagog. Lucrul acesta îl-am repetat și tovarășei Săftoiu, mai ales cînd și-a exprimat dorința de a nu mai fi dirigintă. Am întrebăt-o, cînd se poate de serios, dacă, în acest caz, renunță la activitatea din învățămînt, pentru că limba engleză poate fi folosită, la urma urmei, și în alte domenii. Mi-a răspuns că activitatea didactică este visul ei vechi și-atunci m-am simțit dator să-i atrag atenția că are nevoie de multă răbdare, pentru că, înțără fiind, va avea de educat, în adevăratul sens al cuvîntului, multe clase de elevi.

V-am spus și vă repet, e bine pregătită profesional, dar are o fire îngrozitor de inflexibilitate. Dacă, în școală, elevii ar avea nevoie doar de cunoștințe am putea folosi benzi de magnetofon sau alte mijloace mecanice de transmitere a informațiilor utile.

Or, dacă folosim încă oamenii, profesorii, pentru predarea felurilor discipline, înseamnă că avem a transmite elevilor și altceva decît cifre, date, formule. Un profesor are obligația de a fi și diriginte. Nu se pot da «scutiri». Se dă doar calificative. Deci, n-o putem scuti nici pe profesoara Săftoiu de această funcție pedagogică. Dînsa pare că nu înțelege sau, în orice caz, înțelege foarte greu...»

Tovarășul profesor Stelian Tugurlan și-a cerut scuze — avea, la rîndu-i, ore. Ne-a prezentat-o, în continuare, pe Liliana Săftoiu, lăsîndu-ne în compania sa.

*

— Îmi luați un interviu??!

— Dacă preferați termenul acesta, fie. Dorim să avem cu dumneavoastră o discuție.

— Nu cred că este cazul! În primul rînd că sunt și eu publicistă și aş putea să vorbesc prea literar și, pe urmă, n-am experiență în învățămînt, lucrez doar de cinci ani. Nu cred că veți afla de la mine probleme care vă interesează.

— Deocamdată, nici nu am enunțat subiectul discuției. Dacă ne permiteți, am vrea să știm care sunt raporturile dumneavoastră, ca dirigintă, cu elevii clasei a XI-a A.

— A-a-a? Da? În primul trimestru am folosit metode mai drastice, conform pedagogiei lui Makarenko. Acum, în semestrul II, sunt cum copiii se apropiu din ce în ce mai mult de sufletul meu, încep să fie parte integrantă din viață mea. Înima mea bate foarte tare pentru fiecare destin, mă gîndesc la ei în fața televizorului sau la bucătărie, între două feluri de mâncare. Copiii îmi dau liniște, calmă și stress-urile mele din alte domenii. Știți, ochii contează foarte mult, mă uit în ochii lor și mă uit că fiecare minută spune cîte ceva, apropiindu-mă de fiecare elev, parcă mă apropiu de un artist. Sunt foarte receptivi...

— Ați avut o discuție sinceră, deschisă, cu ei, la o oră de dirigenție...

— Da! Am avut și discuții libere — o dovadă a democratismului aplicat de mine într-o măsură mai mare decît toți profesorii din școală românească.

— Si cu ce anume s-au soldat aceste «discuții libere»?

— N-au reieșit probleme de consemnat în presă. A fost doar dorința mea de a mă apropiu mai mult de ei.

— Se pare că n-ătă prea izbutit. Elevii nu sunt cînd de mult v-ătă legat sufletul de ei.

— Ei bine! Chiar dacă acum catedrele au coborât de pe podiumul de odinioară, eu nu pot să tolerez lipsa de respect. Aplic metode diferențiate, eu am o intuiție care mă conduce în viață, poate copiii sunt derutați și nu știu dacă sunt bună sau rea, dar eu nu trăiesc decît pentru binele lor. În orice caz clasa a XI-a A nu este semnificativă pentru ceea ce vă trebuie dumneavoastră. Copiii sunt un colectiv foarte crud! Iar eu nu sunt cel mai negativ exemplu de dirigintă.

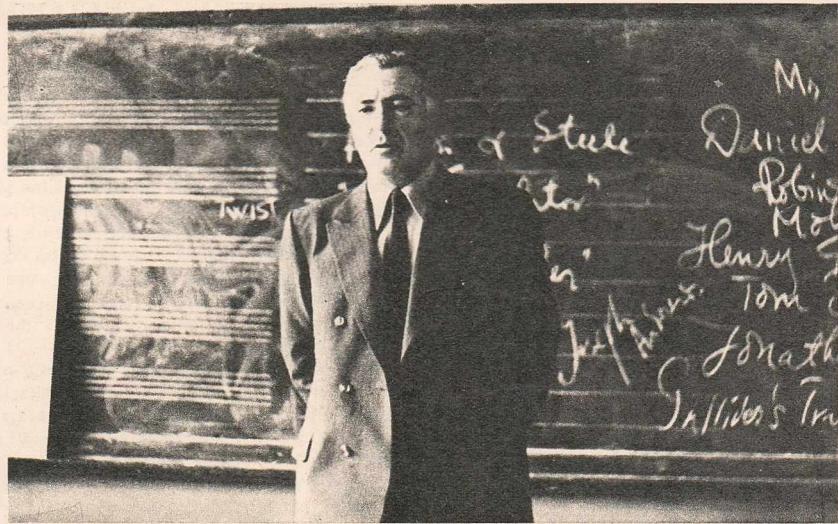
— Dar cel mai pozitiv, sinteți?

— Poate nici cel mai pozitiv. V-am spus, încă nu am suficientă experiență.

În sfîrșit, după îndelungul recital demagogic (ăi citit bine: demagogic și nu pedagogic) profesoara Liliana Săftoiu recunoaște că nu-i cel mai pozitiv exemplu de dirigintă.

Din stîmă pentru inteligența cititorilor noștri ne abținem de la comentariu. Două precizări sunt însă neapărat necesare: 1) În aceeași după-amiază de 28 ianuarie 1974, într-o dintre ultimele pauze, dirigintă Liliana Săftoiu a intrat ca fulgerul în clasa a XI-a A întrebînd cine a vorbit cu «Flacăra» și amenințînd că se va supăra foarte tare: o nouă dovadă a democratismului, pe care dînsa îl aplică la modul superlativ. 2) În dimineața zilei de 29 ianuarie la redacția revistei «Flacăra» a venit o femeie în vîrstă care voia să discute cu redactorul-șef sau, în absență, măcar cu subsemnată și cu colega mea Elena Gheră. A început un adevărat rechizitoriu: dacă am fost, în ajun, la Liceul de muzică nr. 2?! De ce?! Cum am procedat?! Ce știm?! De unde știm?! etc. etc. etc. Ne-am luat și noi libertatea să-o întrebăm pe vizitatoare care-i este calitatea și am aflat în cele din urmă că este mama profesoarei Liliana Săftoiu. Deci, dirigintă clasei a XI-a A și-a trimis ambasadorul asemenei unei eleve persecutate. Înduioșător!

Viorica CIORBAGIU

O prezență care nu stinjenește, ci îndeamnă la mărturisiri.

Cum să vă spun? Am fost jignită...

Fotografii de Elena GHERA

Dirigintă Liliana Săftoiu: «...am o intuiție care mă conduce în viață...»

Nu ceream «idealul» — ci «normalul».

starea comerțului

**noi, stimate domn,
am crezut că e ca la
noi la cooperativă,
cu autoservire**

Cu o jumătate de oră înaintea pauzei de prînz, în magazinul de încălțăminte din strada 13 Decembrie salariatele comerțului cu amânuntul se relaxează sprijindu-se de rafturi. Ușa se întredeschide și înăuntru se strecoară un bărbat urmat de o femeie, amîndoi în cojoc de oae; înaintea sfîrșită în liniștea încăperii privind în râstimpuri spre bagajele lăsate lîngă intrare. În clădirea de vizavi, sediul cantinei I.A.P.S., intră și ies tineri cu alură de sportivi.

— Cizme 38, se adresează bărbatul primei vînzătoare.

— La 38, îl îndrumă fata continuind să privească prin geamul vitrinei.

Următ de femeie, bărbatul se oprește în dreptul rafturilor cu numărul cerut. Privesc, șușotesc, apoi din nou privesc.

— Astea, arată femeia o perche de cizme maro tîvite cu blană. Cumpărătoarea vorbește șoptit.

— Mai avem maro? se interesează la o colegă, vînzătoarea A. Rîbu.

În locul celor cerute, cumpărătoarea primește o perche de cizme, același model, dar roșii. Femeia le privește jenată; bărbatul încearcă să convingă; intervine și vînzătoarea:

— Roșii, mătușică, roșii. Tinerete!

Dar mătușica le refuză, cu toată sfiala de care e capabilă o femeie de la țară, asezinându-le cu respect la locul lor în vitrină. Cei doi se retrag, defilind prin fața vînzătoarelor care, de o desăvîrșită discrepanță, privesc în partea opusă.

— Să nu vă mai lăsați bagajele la ușă, îi sfătuiește cu blîndețe șeful unității, s-ar putea să rămîne și fără ele.

— Noi, stimate domn, se explică femeia, am crezut că e ca la noi la cooperativă, cu autoservire.

În magazin este din nou liniște și cald.

— Cu planul, răspunde șeful unității, nu stăm prea bine. Anul trecut am realizat un deficit de două milioane. Din 1001 (o mie și-unul) de motive. Primul ar fi anotimpul. A fost, după cum probabil știi, uscat. N-a nins și oamenii dacă nu sunt împinsă de vreme nu intră prin magazine. Se descurcă fiecare cum poate, cu un pantof, cu o săndăluță...

— Pentru dumneavastră, domnule, adică pentru talia dumneavastră, cel mai bine se potrivește această stofă în carouri mari.

Un alt magazin, «Romata» din Calea Victoriei, un alt vînzător, Emilian Popopescu, și firește un alt client, care la insistențele amabile ale vînzătorului zîmbeste jenat:

— Știu, dar de la o anumită vîrstă...

— Vă ofer același model pe maro, insistă vînzătorul.

— Nu e subțire?

— Mai gros avem un gri închis...

— Aș dori o casă.

— Cașă? Regret, domnule, nu avem, dar vă sfătuiesc să încercați la magazinul «Mernos», imediat după Centrocoop.

Discuția nu este inventată; ea a avut într-adevăr loc. Dîr păcate, întimplarea de la început este la fel de autentică. Dar, dacă politica, solicitudinea și simțul comercial săint date ale disciplinei de breaslă, ca să citez o observație găsită într-o condiție de sugestii, de ce atunci nu sunt definite și formulele dezinteresului în apărarea prestigiului comerțului și nu se aplică sanctiunile corespunzătoare?

Nicolae CRISTACHE

secretarul directorului general

De curînd am cunoscut o femeie la Uzina «Independentă» din Sibiu, lăcașul de măseriese, specialitate pe care sănătatea obișnuia să o consideră bărbătească, dar nu mai e. Femeia e o ființă delicată, cu trăsături frumoase, calme. La 33 de ani arată tînără, tristă și e precum zice «singură pe lume cu un copil». Lucrează de cinci ani în uzină, în această uzină, și s-a hotărît greu să-mi vorbească despre neacazul ei, mai mult la insistențele celorlalte femei lăcașul din jur, care i-au zis: «Cine știe cînd vei mai întîlni un ziarist din București». Eugenia Boboc stă cu chirie la un proprietar. Ea și copilașul ei. Motiv pentru care ar fi vrut să fie luată în considerație, aici în uzină, pentru casă, fiindcă oricum lucrează de cinci ani în locul acesta, e singură pe lume cu un copil și are situație grea, precum zice, nu se poate întoarce de unde a plecat, în casa din care a plecat, de-aia a și plecat, că nu mai putea sta, și nici de întors nu poate fi vorba. De aceea ar fi vrut să fie luată în considerație aici la uzină, și ea pentru casă, nu chiar să i se dea imediat dar să fie luată în considerație deocamdată, chiria la proprietar fiind destul de mare fără să mai vorbim și de faptul că el, proprietarul, nici nu prea vrea să mai țină. Iar femeia astăzi cu trăsături frumoase și triste, crede, mi-a zis «sînt convinsă» că ar fi luată în considerație pentru casă (ea nu se indoiește de înțelegerea celor meniți să-o înțeleagă), dacă ar ajunge numai să vorbească, să-i explice directorului general. Dacă ar fi avut prilejul o dată să-i spună directorului general povestea ei. Desi încercă de multă vreme, Eugenia Boboc nu reușit pînă acum să pătrundă în biroul directorului general, pentru că în anticamera acestuia stă un secretar, căruia femeia i-a spus povestea ei, așa fiind, în general, jocul, să ceră secretarele și secretarii aproape tuturor directorilor și directorilor generali să li se spună lor mai întîi de către oameni păsurile, să le spui lor tot ce ai pe suflet, altfel nu te lasă să treci, ca o barieră, ca un grănicer, pentru care dreptul oamenilor de a vorbi cu directorul nu e un pașaport valabil. Eugenia Boboc să împotmolit, spunându-i secretarului directorului general povestea ei, necazul ei. Astfel să împotmolit Eugenia Boboc. Secretarul care nu are competența să rezolve asemenea probleme să apucă să decidă el într-un caz cum e acesta. El a hotărît că odată ce femeia nu are buletin de identitate de Sibiu nu are nici ce căuta la directorul general, nu are nici dreptul să fie luată în considerație pentru casă. Femeia nu pretinde nimic, nu zice «am dreptate, vreau!», ea doarește numai să stea de vorbă cu principalul conducător al uzinei, convinsă ca și mine, ca și dumneavastră, că o asemenea problemă nu e de competența secretarului directorului general. El nereprezentând, după toate regulile, vreo instanță de decizie. Dar povestea ei nu a fost impresionantă pentru secretar, el nu a lăsat-o să intre, iar ea, fiind timidă, nu a adresat pînă în prezent organizației de partid sau organizației sindicale. Pe Eugenia Boboc situația o amărăște tare. Zice, «mai mult mă chinuiesc decât trăiesc din cauza asta, din cauza casei». Numai secretarul tovarășului director general al Uzinei «Independentă» e liniștit, se simte bine, fiindcă a reușit să rezolve simplu de tot un caz atât de dificil.

Romulus BALABAN

cronica pretențiilor

grafomanii II. violentă

Un alt grafoman, «preocupat», ca și MIRCEA MORMOCEA, de soarta literaturii și criticii noastre, este V. LĂZĂRESCU din Galați, Micro 19, Bloc D-1, ap. 32. Deși scrie la fel de prost românește ca și M. MORMOCEA, V. LĂZĂRESCU este mult mai violent, stilul său părind a fi umplut nu cu cerneală, ci cu otravă. Scrisoarea pe care ne-o trimite V. LĂZĂRESCU se vrea un protest, o luare de atitudine față de un articol semnat de noi la rubrica «Scrititori de azi», din numărul 32/1973 al revistei noastre, articol consacrat poetului Gellu Naum.

După ce ne informează că în urmă cu 6-7 ani a citit în *Contemporanul* (poate *Contemporanul*) poezia lui Gellu Naum intitulată *HEROCLIT* (poate *HERACLIT*), V. LĂZĂRESCU se dezlănțuie: «Pin la acea dată, ochii mei nu se mai oprișe (poate opriseră) să desciroze, să observați și o mai mare inepție, și care totuși cu un binevoitor concurs, să fie și publicată în cea mai expresivă revistă literară, și mai mult, ca o sfidare a bunului simț, această *OPERA* să fie publicată în pagina întâia (poate întâia), considerind-o probabil de mari (poate marii) nostri critici, mult prea reușită ca să fie strecută pe la periferia revistei». Apoi, fără să dea vreun exemplu, fără să facă o singură precizare, V. LĂZĂRESCU ne trage la răspundere pentru faptul că am sprijinii «acest curent al ARTEI GHICITOARE de azi». V. LĂZĂRESCU ne mai informează că clibrăriile noastre sunt pline cu cărti ale poetilor noștri de azi și care își așteaptă cititorii, fapt evidentiat și la programul TV etc. Important ar fi fost să aflăm de la V. LĂZĂRESCU ce volum semnat de Gellu Naum a văzut zâncind în librăriile prin care prețind că a intrat. În continuare, V. LĂZĂRESCU ne mai comunică un lucru zguduit: cititorii nu și-au pierdut gustul pentru poezie (!) «dar nu vor să citească inepțiile ce se debitează prin acestea așa-zise poezii (poate poezii), ce se confundă cu proza redată într-un stil mai poetic, fără rimă. Poporul, are (tovărășul Lăzărescu, nu mai punetă virgulă între subiect și predicat) un simț mai rafinat decât îl crezi dumneata și pleșida ce creiază (poate creează, tovarășe Lăzărescu) acest gen literar». și, ca să ne convingă de acest lucru, V. Lăzărescu ne propune: «cea mai puțin inspirată poezie a lui Eminescu, Cojbuc (Aoleu! Poate Coșbuc, tovarășe Lăzărescu), Goga, Arghezi sau Bacovia, și cea mai reușită poezie a unui-a (poate unuia, tovarășe Lăzărescu) din ciraci (poate ciraci) D-tale de azi gen(G. N.) și consultă masa cititorilor, ve-ți (n-ar fi mai corect ve-ți, tovarășe Lăzărescu) vedea rezultatul și răspunsul la stocurile de maculatura poetică din librării (poate librării)». V. Lăzărescu mai crede că poezia scrisă azi la noi constituie un curent FUTURIST și ne anunță patetic: «Nu, nu, NU!! nu e de rîs domnule Tudoran, ci de plîns, cind oamenii ca dumneata și ciracul dumitale Gellu Naum, se ascund așa de bine după vîrful condeiului și reușesc să se expună și în vitrina unei reviste ca *FLACĂRA* sau *CONTIMPOANUL* (Contemporanul, tovarășe Lăzărescu, Contemporanul).

Sigur, nu e de rîs, tovarășe Lăzărescu. E altceva de făcut. Dumneavastră, de pildă, ar trebui să vă apropiați cu mai multă căldură de gramatica limbii române, să aflați că numele unuia din poeții dumneavastră de căpătii este Coșbuc și nu Cojbuc, să nu mai faceți, mai ales în scris, afirmații neadăvărate («Constat că este foarte plastic procedeul revistei Flacăra, cind la toate scrisorile mele folosește din plin proverbul Ciini (poate ciinii, tovarășe Lăzărescu) latră, caravana trece) pentru care ați putea fi tras la răspundere. Pînă atunci, fiți liniștit, faptul că părările dumneavastră cu privire la literatură, critică, artă nu sunt preluate și puse în practică nu se datorează vreunei mașinații, ci simplului motiv că ele, aceste păreri, sunt, după cum o demonstrează toate scrisorile dumneavastră, ale unui neavizat. Violență cu care scrieți nu înseamnă nimic decât violență.

Dorin TUDORAN

poluarea folclorului

gînd la gînd cu bucurie...

Terminîndu-mi săptămînalul meu articol îmi arunc ochii pe pagina în care Șerban Cioculescu își publică ale sale *Memorii*.

Cu surpriză constat că, aproape cu aceleași vorbe, autorul își exprimă ca și mine placerea ce o simte uneori, de cite ori primește scrisori din partea cititorilor necunoscuți. Oarecum tulburat îmi spun, mai folcloric decât domnia sa: gînd la gînd cu bucurie, și hotărăsc să-mi schimb subiectul.

Recitindu-le cu atenție îmi dau seama că scrisorile primite de mine au o semnificație mult mai generală decât satisfacția pe care mi-o prielejuișc măgulitoarele aprecieri privitoare la activitatea mea. Din această pricina socotesc mai nimerit să trec cu vederea neașteptata întîlnire în paginile «Flacării» cu domnul Cioculescu și să-mi văd mai departe de treabă.

Cînd am inaugurat rubrica de față, am făcut-o cu gîndul ca, înfățișînd o seamă de constatări privitoare la «drama folclorului nostru», scrisul meu să fie util acelora care, de multe ori în necunoștință de cauză, au făptuit greșeli ce se doresc a fi înălțurate.

Nu m-am gîndit ca gîndurile mele să creeze un curent de opinie în rîndul marelui public. Din scrisorile ce le primesc constat că rubrica ce o semnez este citită și de oameni ce nu au o contingînd imediată cu folclorul. Mulți dintre aceștia dovedesc o participare activă întru salvarea bunurilor artistice și culturale ale poporului.

Această participare a cititorilor este foarte îmbucurătoare, căci (trecind peste anumite interese sau animozități personale ce se strecoară uneori printre rînduri) ea constituie un fenomen ce ar putea să contribuie pozitiv la îndreptarea lucrurilor.

Cînd cititorul din îndepărtat colț de țară îmi aduce la cunoștință practicile nesănătăsoare privitoare la gospodărirea folclorului (iernatâ-mi fie expresia) din regiunea lui, înseamnă că răul, începînd să fie recunoscut, poate fi înălțurat cu mai multă ușurință.

Lață, de pildă, un fragment din scrisoarea primă din Rechin de la A.L.: «Sînt aşa de puțini cei care luptă pentru păstrarea autenticului în tot ce ne-au lăsat moștenire sănătății strămoșii: costume, cîntece, jocuri și datini... după ce am citit articolul din ultimul număr al Revistei «Flacăra» (*Te întrebă și soocoate*), multe aș avea de spus cu privire la păstrarea autenticității în jurul Rechinului. Dar pentru a vorbi despre acest subiect nu sunt destul de documentat și nici «pană» nu am care să scrie ce durere îmi cuprinde sufletul cînd văd (cu ocazia diferitelor sărbători) ce au ajuns costumele naționale din bătrîni».

Stîmte tovarășe, citindu-ți rîndurile, credem că nu îți dau dreptate cînd susții că îți lipsește darul de a te exprima în scris. Din cîte am avut prilejul să constat, să ști că nu sunt chiar atât de puțini cei care luptă, cei «care luptă pentru păstrarea autenticului». În ceea ce te privește, nu fiști timid, ci așterne pe hîrtie tot ceea ce te supără.

Gîndurile frumoase ce te îndeamnă să-mi scrii valoarează mai mult decât cine știe ce vorbe meșteșugite, de care se folosesc prea mulți pentru a-și acoperi judecătile găunoase.

Hari BRAUNER

ce profetim, ce profesăm

a răspunde la obiect

De aproape douăzeci de ani de cind profesez cuvîntul folii tipărite, și cu atât mai mult de cind sunt cititor al acesteia, n-am putut să nu remarc un cusr frequent întîlnit la oamenii publici, ori de cîte ori trebuie să răspund unui redactor sau unui simplu cititor. Parcă anume a fost născocită expresia «te da după corcoduș» sau «după buget» pentru a defini un asemenea mod de a răspunde la întrebările omului, altfel destul de precise, omenești, fără nici o ambiguitate care să-ți permită să-ntorci ca la Ploiești, cum se spune într-o persiflare românească la adresa a tot ceea ce e abatere de la drumul drept. Se poate spune că s-a ajuns chiar la un anume rafinament, la o sofisticare amețitoare, care pînă la urmă, scuturată de cuvintele de prisos, apare în toată nuditatea sa cind e s-o evaluatezi potrivit vechii devize latinești: *acta, non verba.*

Si cu toate acestea este de ajuns să răsfoiești chiar și ziarele acestui început de an pentru a constata că oameni, altfel demni de toată considerația, își permit să dregă busuiocul, să jongleză cu vorbele cuabilitatea unor prestdigitatori. Ce întrebă și ce-ți răspund să arătă în logica unor astfel de interlocutori prin înțeleapta vorbă «unde dai și unde crăpă», sau mai exact prin reciprocă ei. Fiindcă într-un loc crăpă și, omul nostru, altfel având toate obligațiile să-ți răspundă la obiect, îți vorbește despre nu știi ce planuri destinate cu totul și cu totul altei probleme.

E de-a dreptul jenant de pildă, să vezi că un funcționar însărcinat cu distribuția laptei în Capitală îi răspunde unei femei care întreabă de ce nu se găsește lapte suficient la orele 6 dimineață, după ce face tot felul de piruete, eschivindu-se de la un răspuns clar, conchide prin a ne convinge că nu e nimic rău dacă vei găsi lapte de vînzare și la orele 17.

lăta însă și un exemplu dintr-un domeniu ceva mai elevat și pe care-l cunosc atât de bine, încât cu greu preopinenții m-ar putea dezmințe: de mai mulți ani, de cind ființează ca modalitate de pregătire superioară a cadrelor cu durată scurtă, învățămîntul de subingineri continuă să fie, e drept că în tot mai mică măsură, o formă care-și caută

fondul. Nu mai departe decât în urmă cu numai o lună, două, un distins profesor universitar și om de tehnică, el însuși activist de stat cu înalte răspunderi în domeniul îndrumării învățămîntului superior, atragea atenția asupra concepției deficitare care stă la baza multor cursuri universitare destinate subinginerilor. Si totuși, încă de pe cind acest tip de învățămînt era în fașă, diverse persoane care activează în acest domeniu ne asigură că totul s-a rezolvat, că nici nu se poate o mai fericită alegere decât să urmezi cursurile de subingineri. Aceasta în timp ce nu unul, ci numeroși factori ai producției, demonstrează în mod public că statutul profesional al tinerilor care absolvă aceste cursuri nu este încă bine definit.

Nu este cazul să recurgem și la alte exemple, cum, de asemenea, e departe de noi gîndul că în modul lor de a răspunde publicului nu întîlnim destule cazuri în care probitatea civică socială întrunește în cel mai înalt grad sufragiile noastre. Ne-a fost dat însă, nu o dată, în discuții directe sau în importante confrontări publice, în forum cum s-ar zice, să admiră franchetea municiorească, simplitatea și limpezimea judecăților unor activiști cu serioase răspunderi pe linie de partid și de stat. Fără încunjor, la obiect, chiar cind situația nu era prea plăcută pentru ei, nu ezitau să înfățișeze lucrurile așa cum stăteau în realitate.

Atunci, de ce atita slalom printre cuvinte, atîtea explicitări, cind adevărul gol-golul e altul? Dincolo de a fi o chestiune de profesie, o asemenea atitudine ține de respectarea unui ferm democratism, de obligația de a răspunde prin presă sau direct cetățeanului de modul cum un anumit om public înțelege să fie loial față de cel care l-a investit. Altfel această posibilitate de control asupra modului cum își exercită răspunderile în virtutea îndatoririlor sale față de popor nu poate să nu se afle în suferință.

Răspunsuri la obiect, aşadar, stimări interlocuori ai presei și ai cetățeanului.

Niculae STOIAN

probleme în suspensie

Cazul	De la cine se așteaptă rezolvarea	Apariția în revistă, autorul	De cite săptămîni figurează
Agresivitatea ghidului cu numărul 47	B.T.T.	nr. 52, pag. 21 FL.	1
Credeți că Năstase o să salveze și fotbalul?	F.R.F.	nr. 52, pag. 27 Marius Popescu	1
Apă nu ne mai vrea la Erghevița.	Consiliul popular al județului Mehedinți	nr. 1-2, pag. 30 Valeriu Armeanu	1
Să renunțăm la berze	Ministerul Educației și Învățămîntului	nr. 1-2, pag. 35 Ionela Dorian	1
Un caz de urgență	Ministerul Sănătății	nr. 3, pag. 7 Cici lordache	1
Un sistem de selecție și promovare menit să lichideze birocracia și să facă inofensivă misiunea de idei	Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie	nr. 3, pag. 17 Liviu Timbus	1
La Caracal nepășă și ploile macină un monument istoric de la 1500.	Direcția monumentelor istorice	nr. 4, pag. 9 Ovidiu Ioanăoaia	—

Cititorii săi, rugăți să propună mereu noi cazuri, precum și eventuala renunțare la unele dintre cele mai vechi. Fiecare scrisoare va fi însoțită de talonul respectiv, decupat din partea de jos a paginii. Primele ecouri ale acestei rubrici cu rol de memento nu au întîrziat să sosească și exprimă speranța că efectele ei nu se vor lăsa prea mult așteptate. Cîțiva cititori — între care Gheorghe Stănescu și Vlad Dumitru din București, Vasilița Năstase din Oradea, Petre Neagu din Slobozia — cer introducerea în listă a cazului La Caracal, căruia, ca și celorlalte mai vechi, îi dorim o sedere cît mai scurtă.

M.F.

principii și nărvuri

conștiință manifestă

Farsile poștei m-au împiedicat să particip la vernisajul expoziției de grafică militantă (perioada 1926-1973) a lui Végh Eugen. Pe plastician nu-l știam decât «din auzite». Mai exact spus, i-am descoperit cîndva numele (locuiește la Brașov) într-o investigație de-a mea, pe cind mă aflam pe urmele unui tragic destin — un tînăr mort de dorul mamei sale necunoscute, care-l părăsise imediat după naștere... În casa Végh își găsise tînărul acela (devenit strungar) un fel de a doua familie, alături de copiii actualului «expozant», aici își alunga, cînd și cînd, tristețea fundamentală, aici învăța desenul, căci era înzestrat...

Vizitînd, recent, expoziția — și citind catalogul de sală — am înțeles mai profund, deși tardiv oarecum, cine-l omul-artist pe care-l descoperisem exclusiv «din auzite». Transcriu: s-a născut la Budapesta în anul 1908 (din părinți transilvăneni); la 10 ani este internat într-un lagăr din Ungaria (cu mama sa, comunistă); în 1926 execută primele sale desene antirăboinice; învăță pictura la Oradea, cu profesorul-pictor Baráth M.; în 1928 călătorește prin Ungaria, Austria, Italia, Franța, Germania, Cehoslovacia cu bicicleta, pentru a cunoaște mai bine aceste țări; în 1934 este expulzat din Italia din cauza atitudinii sale anti-fasciste; în 1937 expune în Cehoslovacia, publică desene de-a sale în revistele «Arbeiter Bunte Zeitung» (ABZ) și «PAX» ale emigranților politici germani; în anul 1937 — expoziție personală la clubul muncitorilor «Stăruința» din Brașov; i se publică desene antifasciste în revistele «Cuvîntul liber», «Lumea Românească», «Reporter» sub pseudonimul Genio; în 1938 este arestat și condamnat pentru activitatea sa antifascistă-comunistă în Brașov; din 1946 expune la expozițiile județene, republicane, de grup, personale, itinerante...

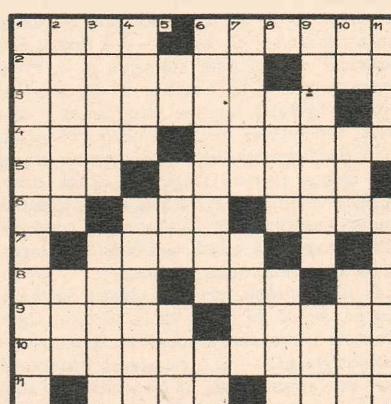
Și iată, la galeria «Amfora» (cam dosnică — să-mi fie cu iertare!) treizeci și una «piese» expuse. Amintesc doar cîteva: «Cu forțe unite împotriva fascismului» — desen, 1934; «Manifeste în ilegalitate» — linogravură, 1936; «Percheziție» — desen, 1936; «Presă burgheză» — desen, 1936; «Cenzura burgheză» — desen, 1936; «Interrogatoriul la Siguranța fascistă» — desen, 1938; «Spre camerele de gazare» — desen, 1943; «Fasciștii germani părăsind Galațiul» — desen, 1944 (deosebit de impresionant pentru subsemnatul, gălățean de origine, căci am văzut cele 5 600 de case dinamitate și azvîrlite în aer, într-o singură noapte, de către fasciști aflați în retragere, am văzut și ștui c-am regăsit atunci, pe locul fostei case a copilăriei mele, un unic reper: o gură de canalizare); «Eliberarea» — tuș, 1972; «Republika» — tuș-penită, 1973...

Expoziția s-a închis la mijlocul lui Ianuarie, n-am citit ecouri cu privire la cele înfățișate publicului și nici n-am pretensiune că pot emite vreo judecăță de valoare, specializată, asupra lucrărilor de grafică sus-amintite. Dar îmi pot îngădui să subliniez meritele omului-artist, dintr-o viață de muncă, de acțiune și creație, adăugind ideea, deloc secundară, că aproape o jumătate de secol de conștiință manifestă merita, oricum, o altfel de primire.

Mihai STOIAN

P.S. N-am rezistat tentației (poate facilă) de a face o minimă referire — paralelă — la unele indescrivibile și deloc emotionante «producții artistice», care stîrnesc totuși laudative dialoguri, monologuri etc., cu toate că «miza» lor umană e minimă. Oare să fie chiar un paradoxal obstacol claritatea mesajului? Adică: de ce-a mai comentă ceva lipsit de lumina zilei... Ei, dar nici așa să n-o luăm...!

cuvinte încrucisate

numai bine

ORIZONTAL: 1) Dat de bine! — Nu e bine. 2) Poet român care în «Arta poetică» ironizează critica literară a timpului său prin cuvintele: «Frumos, bine, drept» — Cei mai buni între buni. 3) Unul dintre părinții expresiei «Ubi bene, ibi patria» în piesa «Plutus». 4) Filozof idealist și scriitor german, autor al cugetării: «Frumosul este simbolul binelui» — Calificată... de bine, de rău. 5) Riu în U.R.S.S. — La firul ierbii (fem. pl.). 6) Case! — Primul cîntăreț din nai — Un nor în exprimare poetică. 7) A privi cu încordare (reg.). 8) Erou antic al unei întimplări pline de tilc în urma căreia a fost consacrată expresia cu «limbile», eroi care a reușit să înfățișeze astfel același lucru sub două aspecte contrare, bine și rău — Localitate în Ciad — Cu jumătate de geră! 9) Un semn bun sau rău care-și afă originile tocmai în antichitatea romană — Împărat ro-

man (79-81 e.n.), care își încheia ziua, atunci cind constata că n-a realizat nimic folositor, cu vorbele: «Prietenii, am pierdut o zi!» 10) Bine sau rău, fac întotdeauna ceva. 11) Pavel din..., autor al maximelor «Nu pregeați să faceți binele!» — lubit de odinoiară.

VERTICAL: 1) «Total e bine cind se termină cu bine», proverb francez... importat din Anglia, după titlul comediei acestui mare dramaturg al lumii. 2) Cum s-ar spune, un fel de intrări în pămînt... cu bună știință — Riu în Egipt. 3) Un fruct de pe... malurile riurilor de munte — îmbelșugat. 4) Teastă (pop.) — A aduce locuitorii într-un ținut nou. 5) O interjecție spusă printre dinți — Darul grecilor care numai bine n-a adus în tabără troienilor — Curs de apă în Algeria. 6) O femeie «ramasă tablou», cu un zimbăt al cărui mister a intrigat nenumărăți admiratori și a inspirat un titlu celebrului Aldous Leonard Huxley — Zis pe de lături! 7) Un adjecțiv derivat din vestimentație — Ca ăsta mai rar! 8) Stea de primă mărime din constelația Taurului — A nu ține bine minte. 9) E bine, adică n-are nimic! — Degețelul care își pune toate forțele în scopul triumfului binelui asupra răului. 10) Cap de iște! — O linie specială — Spune vrute și nevrute! 11) Este... cu el și devine ceva frumos — Bine și gata.

Dicționar: EJA, ASU, SUE, TAST, RIR, ATIN,

Toma MICHINICI

Dezlegarea jocului IARNA apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) AVALANSA — TA 2) PITICI — BLEG. 3) AFARĂ — GAURA. 4) ROSITA — TAM. 5) ER — CALDUROS. 6) C — SA — PETE — O. 7) EST — BIGA — MA. 8) PATINE — NOR. 9) DOGORITOARE. 10) ARN — OSEBIT. 11) STATUT — IVIT.

100 000 de rachete, dar unde și pe ce vom juca?

Dincolo de spectacolul fascinant pe care îl oferă jocul campionilor și de excelentul suport publicitar care face adesea din tenis o afacere bănoasă, el rămîne un important mijloc de recreare, de întărire a sănătății și de dezvoltare armonioasă a organismului. În ultimul timp se vorbește din ce în ce mai mult despre o așa-numită explozie a tenisului în lumea întreagă. Tenisul a trecut în multe țări pe primul loc în ceea ce privește popularitatea, fiind unul dintre puținile sporturi în care copii și adulți, tineri și bătrâni, bărbați și femei se bucură deopotrivă de binefacerile mișcării în aer liber.

Nouă, fabrică din Reghin ne promite anul acesta peste 100 000 de rachete. Peste o sută de mii de rachete a căror calitate este superioară celor produse cu ani în urmă și care corespund chiar unor exigențe impuse de obținerea performanțelor. Sunt convins că odată cu rezolvarea și a altor probleme legate de rezistență, elasticitatea și într-oarecare măsură de pielea mînerului, calitatea rachetelor se va îmbunătăți în contiu-

Vom avea aşadar cu ce juca. Dar mă gîndesc însă că este foarte important să ne întrebăm unde și pe ce vom juca? Fără îndoială că în ultimii ani numărul terenurilor a crescut considerabil. S-au construit terenuri în foarte multe orașe și sate din toate colțurile țării. Iar inițiativa Consiliului popular al sectorului 7 din Capitală, de a pune la dispoziția doritorilor șase terenuri la care accesul nu este îngreunat de nici o formă organizatorică, mi se pare demnă de toată lauda. Este vorba de acele terenuri publice unde se joacă de dimineață pînă seara, din martie pînă în noiembrie, și pe care le amintesc în fișele lor biografice mulți campioni. Tere-

nuri asfaltate, care nu necesită nici o întreținere, dar care ridică unele probleme de construcție. Deocamdată fiecare construiește cum poate și cum crede el c-ar trebui să arate un teren de tenis asfaltat. Nu s-au făcut studii, nu s-au recomandat soluții și de aceea suprafetele de joc prezintă adesea denivelări, crăpături și chiar gropi. La majoritatea terenurilor construite nu este rezolvată problema surgerii apei. Colorarea suprafetei de joc, necesară din punct de vedere tehnic, este foarte costisoare, deoarece vopselele existente nu prezintă suficientă rezistență la schimbările atmosferice și la solicitările mecanice.

Îată de ce găsirea unor soluții optime din punct de vedere tehnic și economic este, după părerea mea, o necesitate de primă urgență. O necesitate impusă de dorința de a face un lucru bun și de a preveni risipa de materiale. Totodată, sunt convins că mai devrem sau mai tîrziu se va pune problema acoperirii acestor suprafete cu covoare elastice din material plastic, care să amortizeze socurile și să menajeze picioarelor jucătorilor. În multe țări, acoperirea suprafeteelor dure cu covoare elastice a și început, iar rezultatele sunt din ce în ce mai bune. Această problemă ar trebui poate să ne preocupe și pe noi, deoarece fabricarea unor astfel de covoare nu mi se pare un lucru deosebit de complicat. Ele pot fi găsite, dealtel, la dimensiuni reduse, în magazine sub forma covoarelor pentru baie.

Mă gîndesc la toate acestea și încerc de ele, de terenurile pe care le construim astăzi, depinde, cred eu, în foarte mare măsură soarta tenisului nostru de mîne.

Stefan GEORGESCU

repriza a treia

atenție! ne rîd copiii

A început treaba. Semnele sunt de toate felurile.

În cel mai judicativ lot reprezentativ pe care l-a chemat pînă acum la lucru, Valentin Stănescu experimentează, totuși, o linie de fundașă în care nu poti crede; Anghelini — Sameș — Dinu — Nistor nu va fi niciodată o soluție de viitor. Sintem slabî în zona care înainte reprezinta primul nostru atu. Aminiti-vă liniile Sătmăreanu — Dan (Lupescu) — Dinu — Deleanu sau Sătmăreanu — Boc — Dinu — Deleanu. În restul compartimentelor au fost strînsi cei mai buni jucători, exceptându-l, firește, pe Beldeanu — mijlocul de clasă — care de vreo trei, patru ani este «sărît» mereu la lot din vîna altora, iar acum din vîna lui. Mai sunt unii, printre care și subsemnatul, care mai cred într-un comeback Dumitache. Nu se știe însă precis dacă mai crede — cît și cum crede — Dumitache insuși în come-back-ul său.

Începe, se pare, să se deseneze timid un început de calendar internațional pentru echipa noastră reprezentativă. O chestiune de reală importanță pe care ani de zile federația a minimalizat-o sau n-a fost în stare să rezolve. Majoritatea reprezentativelor europene au calendarul fixat pe 2-3 ani; noi am jucat, mai mereu, cu cine s-a nimerit, cu cine a avut amabilitatea (sau mila) să ne primească, în condiții nu o dată umilitoare. Și vîna, la acest capitol, nu trebuie aruncată tot în capul fotbalistilor — nici cei de azi, nici cei din generația lui Ozon, care jucau doar 3-4 meciuri internaționale pe an — ci pusă pe seama federației, organism extrem de timid (ca să folosim cel mai dulce eufemism) în raporturile sale cu soccerul internațional.

Fără a invoca la infinit exemplul Năstase, trebuie să înțelegem — odată și odată — că Ilie n-ar fi ajuns niciodată asul de astăzi dacă ar fi fost și el oprit de vama incompetenței

unor birouri ale federației. Avem nevoie și în fotbal de căi mai multe întîlniri internaționale — comparative, instructive, stimulative etc. — pentru a progresă. Referul pro-domo «n-am firmă» e fals și ipocrit. La Guadalajara și în Campionatul european ne-am făcut — cît de cît — o firmă. Este adevarat — așa cum remarcă și V. Mironescu — că anul 1973 este un fel de zero tăiat pentru fotbalul nostru, situație care ne-a adus, bineînțeles, pe toate planurile prejudecății, dar firma nu îți-o pierzi, așa cum nici nu îți-o cîștigă, într-un singur an. Ceea ce ne lipsește realment în această direcție este o muncă responsabilă, competență, controlabilă și controlată, adusă, fără falsă «pudoare», la cunoștința opiniei publice.

O ultimă idee, privind «bursa vorbelor goale», îscăta de tragerea la sorti în Campionatul european. Facem pe grozavii — absolut gratuit! — în jurul acestor sorti care, căcă, ne... avanțăjează, ne fac fericiți, ne aduc liniște în cămine, o liniște pe care numai într-o companie ca a noastră, cu Spania și cu Scoția în serie, puteam să dobîndim.

Cite vorbe și povești de duh și de adevară n-avem noi, români, cu lungul nasului, cu lupul din pădure, cu cioara de pe gard și cu ursul la pescuit etc. și, uite, în fotbal nu vrem nicicum să ne învățăm minte. Le învățăm morală și copiii la școală, numai în fotbal o ținem înainte cu povestile. Avem o serie grea, foarte grea, trebuie să muncim pe rupte să ne calificăm și noi — în loc să ne vedem de treabă la locul nostru (ca bulgarii, de pildă), să facem mai întîi ceva și de-abia apoi să «facem vorbe» — și dăm zor cu sănsele apreciabile, reale, cu adevarate raționale caragialești, de ne rîd și copiii. Că și ei citesc ziarele.

Marius POPESCU

starea echipei (II)

Ciudate aceste două echipe: Steaua și Dinamo! Ele ocupă locurile trei și patru într-un clasament foarte controversat, a cărui formă finală o vom ști abia în vară. La lectura numelor care compun loturile acestor «bucureșteni» ne dăm seama că și Steaua și Dinamo ar fi putut prezintă mai mult. Dealtele, militarii anunțau un an al lor fără doar și poate în care scop numeroase achiziții imbrăcaseră tricoul roș-albastru. După cîteva meciuri s-a dovedit că inoculația cu nume noi nu este suficientă și că în foarte tinerii Agud, Szabados, Răducanu, Amarandei, Steaua nu avea încă acele vedete mult vizate. Confuzia conducerii tehnice s-a accentuat pe tot parcursul turului și rezultatele au fost sub așteptări. Steaua nu a avut o idee de joc. Situația și la această oră este destul de confuză; prezenta lui Teacă la cîrma echipei nu garantează prin ea însăși că situația se va împreza. Steaua suferă de o aglomerare de jucători și noui antrenori principal trebuie să se hotărască la un lot restrîns de nume, pe care să se bîzuie. Flota de pe post pe post, schimbul de jucători în pachet, în diferite formule, nu e sănătos. Sper că experimentatul «Napoleon» înțelege ce scriu eu aici și că va proceda în consecință. Cu toată abundența de nume de care dispune, o să credeti că sunt dornic de paradoxuri, Steaua nu poate alinia în startul returnului decit o formă fragilă. Am să mă explic: Dintre portari la ora asta nu se poate conta decit pe Haidu, lăzache fiind bolnav, iar Coman la sfîrșitul carierei. În linia de fund, Sătmăreanu încheie și el o viață sportivă prodigioasă și nu văd cine l-ar înlocui cu succes. Prezența lui Sameș nu mi se pare concluziabilă, precum nici a lui Nae Ionescu. Trist dar adevarat, Steaua trebuie să-și caute urgent niște fundașe. Ceva mai bine stau militarii în linia de mijloc unde prezenta strălucitoare a lui Dumitru dă o mare siguranță echipei. Ion Ion și Dumitru IV pot să colaboreze foarte bine cu fostul rapidist. Înaintarea, dacă ar fi să ne luăm după jocul de duminică, formată din Pantea, lăzache, Năstase, Amarandei (Szabados) este și ea destul de lipsită de forță. Dealtele în acest comportament s-au produs cele

mai dese accidente. Răducanu, lăzache, și chiar Năstase sunt jucători care, oricind, pot să fie trimiși pe tușă de către apărări mai decisive. Și aici Piticul va avea mari probleme. Nu i-am citat pînă acum pe Ciugarin, Tătaru, Smarandache dintre care cred că numai primul mai poate figura în formă pe care și-o propune noui antrenor. Iată, deci, că la o analiză mai aspiră cauzele rezultatelor mediocre obținute de Steaua par explicabile. Dar să avem răbdare.

La Dinamo lotul e ceva mai subtire. Aici se petrece cu totul altceva. Adevaratele vedete ale echipei, și cînd spun astă mă gîndesc la Nunweiller VI, la Dinu și la Dumitache, au obosit sau nu mai pot să joace la valoarea lor. Singurul jucător din vechea gardă, care s-a comportat foarte bine după o lungă absență a fost Lucescu. Ceilalți mai tineri nu au atins încă valoarea primilor. Prezența lui Dudu Georgescu a inviorat înaintarea dinamo-vîstă, dar nici el nu a reușit să facă un cuplu cu Dumitache. Echipa din Ștefan cel Mare are o apărare masivă dar penetrabilă, o linie de mijloc inegală și o înaintare care ar putea foarte mult, dar nu a realizat ceea ce și-a propus. Dinamo-vîstălor le lipsește acut Pircălab, iar pe Floran Dumitrescu nu-l servește nimănii; de unde un joc imbecil la mijlocul terenului și o confuzie în exprimarea prin goluri. Și aici o triere severă lotului ar da rezultate foarte bune. Pentru sezonul care a trecut î-a mentionat pe Cavai, Lucescu, Deleanu, Dinu (cu toate păcatele lui), Dudu Georgescu, Moldovan, și cam atât. Mă îngrijorează lipsa de personalitate în joc a lui Dumitache care se ferește tot mai des de angajamente directe cu adversarii. Poate că absentă lui de la națională îl va obliga și să spune ceea ce a fost totdeauna: un mare jucător.

Îată deci că așa cum demonstrează exemplele de mai sus, aglomerarea de nume mari nu duce totdeauna la victorie și sigură. Și e păcat, pentru că noi vedem în Dinamo și Steaua, două formări de mare forță ale fotbalului nostru care ar trebui să ajungă la înălțimea reputației lor.

Eugen BARBU

totuși, calul rămîne!

ne punem pe treabă?

Am abordat, într-un număr anterior, problema nivelului tehnic al pregătirii cailor și călăreților noștri. Revenim cu cîteva sugestii.

După cum se constată în alte țări, noile generații de călăreți sunt formate din tineri de ambele sexe, bine pregătiți, care au început sportul hipic din fragedă vîrstă.

La noi există odată un curs de călărie de trei ani, organizat și condus cu pricepere, care a dat rezultate bune. Astăzi însă recrutearea copiilor se face la întimplare, iar pregătirea lor suferă din cauza priorității care se acordă cadrelor mai vechi.

Călăria are nevoie de o bază mai largă de selecție, care ar putea fi realizată prin introducerea ei la școlile sportive. Accentul principal ar trebui pus pe durata și intensitatea procesului de instruire (păstrînd măsura acolo unde este cazul), precum și pe mărirea capacitații de efort la cai și călăreți.

Tehnica individuală — element esențial, care influențează în mod direct calitatea execuției unui parcurs de obstacole — nu va putea fi îmbunătățită cît timp se va continua cu aranjarea pe pistele de concurs a unor parcursuri lipsite de variație și cu obstacole miniaturale. Lipsa de exigență în

construirea și plasarea obstacolelor pe teren duce la stagnare, plasînd caii și călăreții la un anumit plafon de pe care cu greu se mai pot desprinde.

În încheierea acestor scurte reflecții pe marginea actualului stadiu al sportului hipic românesc, preiau, în mod adaptat, cele spuse la analiza rugbyului de către antrenorul Buzoianu: «Dacă se va pune pe treabă, mica lume a călăriei noastre ar putea deveni mare și puternică».

Cristian TOPESCU

P.S.: Pe lingă clubul sportiv al municipiului București funcționează un «centru de agrement călare», pus la dispoziția oricui, fără a fi membru legitim. Cu timpul, copiii și tinerii care frecventează acest centru hipic s-au «molipsit» de călărie și, pe măsură ce își înșuesc tehnica necesară, doresc să participe la întreceri. Oare nu ar fi bine ca secția hipică a clubului sportiv municipal să fie afiliată la federația de specialitate pentru ca în afara călăriei de agrement componenții ei să poată participa și la competițiile de juniori?

luptă cu necunoscutul (I)

— Din amintirile unui criminalist —

Aducem un omagiu acestor oameni care rămân cel mai adesea anonimi pentru marele public. Acest oameni a căror muncă devine nu o dată făptă de eroism. Acest oameni a căror muncă apără munca și roadele ei. Cu atât mai emoționantă pentru noi, cu căt, uneori, ea îmbracă, cum este cazul eroului serialului nostru, o haină neobișnuită.

O fișă personală este, prin definiție, o înșiruire de date seci, concluziente doar în măsură în care un buletin de identitate, de pildă, poate cuprinde în cele cîteva rubrici ale sale personalitatea complexă a persoanei respective.

În serialul pe care-l inaugurăm cu numărul de azi al revistei nu intenționăm defel să vă prezentați date seci. Cele trei decenii de activitate în milieute ale unuia din cei mai experimentați criminaliști români, colonelul Dumitru Ceacanica, reprezintă un adevarat roman. Mai bine-zis, mai multe romane și fiecare în parte ne spune: realitatea este adesea mai puternică, mai colorată, decât imaginativă scriitoricească.

Fie-ne totuși îngăduit să începeam cu o fișă-prolog la povestirea adevărată care va urma.

VI-L PREZENTĂM PE COLONELUL DUMITRU CEACANICA

Născut la Cernavoda, la 27 octombrie 1918.

La vîrstă de 13 ani, în urma morții tatălui, a trebuit să preia asupra sa grija întreținerii familiei, fiind căl mai mare dintre frați. Iată de ce, începînd din clasa a treia de liceu și pînă la încorporarea în armată, a fost nevoie, în perioada vacanțelor de vară, să lucreze ca muncitor necalificat.

După eliberarea din armată, în primăvara anului 1945, cu recomandarea muncitorului Gheorghe Istrate, comunist ilegalist, și cu asentimentul scriitorului Constantin Nisipeanu — în acea vreme chestor al sectorului de poliție I Galben — a fost incadrat comisar ajutor, în poliția democrată, la secția I din centrul Capitalei. A fost apoi avansat comisar și apoi comisar șef, conducătorul Brigăzii volante din cadrul Prefecturii Poliției Capitalei.

Din 1946 este membru al Partidului Comunist Român.

Îndrăgostit de specificul muncii de combatere a criminalității și antrenat în numeroase cazuri care prezentațău aspecte dificile, bizare, el a studiat criminalistica, psihologia judiciară, medicina legală, acumulînd o vastă experiență profesională, pe care a împărtășit-o și continuu și azi s-o împărtășească celorlalți colegi în diverse publicații (de pildă în revista «Probleme de medicină legală și de criminalistică»). Totodată, pe lîngă activitatea practică, a ținut, sporadic, cursuri și prelegeri pentru pregătirea ofițerilor de milieute, iar la diverse simpozioane de specialitate a prezentațău referate și comunicări științifice avind un caracter inedit. Astfel, lucrarea sa «Aspecte ale practicii privind cercetarea crimelor cu mobilizar» a fost prezentață în cadrul celui de-al V-lea Simpozion Internațional de Criminalistică de la Moscova, unde s-a bucurat de apreciere.

În 1968 a făcut parte din delegația română la sesiunea a II-a a Conferinței O.N.U. de la Geneva pentru prevenirea criminalității și tratamentul delincvenților.

În decursul celor trei decenii de activitate, colonelul Ceacanica a instrumentat 1 200 de cazuri din care 54 de o deosebită anvergură și pericolozitate. Cifrele vorbesc de la sine și nu au nevoie de comentarii.

O BĂTĂLIE PE DOUĂ FRONTURI

Fișa biografică de mai sus nu face decît să schiteze un anumit cadru. Este un fel de sumar, o înșiruire de titluri de capituloare. A venit, însă, momentul să începem... chiar cu primul capitol, care va fi redactat — ca și cele ce vor urma — în colaborare cu înșuși personajul central al povestirii, Dumitru Ceacanica.

— Tovarășe colonel, care au fost înșirurile carierei dumneavoastră în poliție, cum i se spunea pe atunci?

— Așa cum alți tineri doresc să ajungă ofițeri, marinari, exploratori, eu visam să devin detectiv, criminalist. Îmi imaginam luptă cu necunoscutul, cu infractorii — de la borfașii de rînd la criminalii de talie in-

ternatională — drept una din activitățile care îți oferă posibilitatea celei mai depline dărurii și căreia poți și trebuie să-i consacri întreaga putere de muncă, toate resursele de inventivitate.

Nu mi-am putut realiza visul decît atunci cînd după acut istoric de la 23 August clasa muncitoare în frunte cu partidul său comunist a început să transforme treptat vechiul aparat de stat — care nu mai corespunde noilor condiții social-politice — creînd premisele unor noi infăpturi revoluționare. În aceste condiții am intrat în poliție.

— Era o perioadă grea...

— Da. Bătălia se dădea pe două fronturi: atît pentru stăvîlirea valului de infracțiuni declanșat în anii tulburi imediat următori războiului, cît și împotriva acelor vechi cadre polițienești ostile noilor rînduieri. Așadar, luptă cu necunoscutul îmbrăca aspecte complexe, pe care nu le prevăzuseam și care îngreună considerabil sarcina celor care abia se inițiau în criminalistică.

În condiții mai sus-amintite, noi, cei trimiști de partid să lucrăm în poliție, trebuia să furăm meseria de la vîrstnici, căci mulți din acestia ne priveau fie cu neîncredere, fie de-a dreptul cu ostilitate. În plus, trebuia să introducem în activitatea noastră un suflu nou, interpretând și aplicând legile existente într-un spirit de clasă, în interesul forțelor progresiste.

GENERALUL NU DOARME ÎN PICIOARE

Iată un exemplu aparent minor, luat de la începuturile activității mele, în 1946. Generalul în rezervă F.I., proprietarul unei locuințe luxoase, a reclamat la comisariat furtul unei cantități infime de alimente. Vinovatul, un student în drept aflat în găză la reclamant, a fost imediat arestat. Acuzatul și-a recunoscut vină, dar a invocat în apărare faptul că foamea îl împinsese la fapt. De fapt, ce se întimplase?

Studentul cu pricina ocupa o cameră mobilată la locuința generalului. Era complet lipsit de posibilități materiale; rude care să-l ajute nu avea, aşa că nu plătise chiria de cîteva luni. Cît despre mincare, să nu mai vorbim: abia își trăgea sufletul.

În preajma examenelor, studentul invitașa la el acasă pe un coleg pentru a învăța împreună. Și iată-i tocind dreptul roman, flăminzi, în timp ce pe veranda le făcea cu ochiul o bucată de slăină. Deși chiar manualul pe care-l învățau cei doi conținea opreliști expreze privind însușirea unui lucru străin, tinerii nu au rezistat tentației: prea tare îi chinuia foamea. Zărurile au fost aruncate, dar cum să treacă la acțiune?

Noaptea tîrziu unul din ei a sărit pe fețea și a tăiat o bucată de slăină, în timp ce complicele său, înarmat cu o forcăță, s-a furisat la locul crimei, avînd misiunea să steagă urmele și să-l deruzeze pe păgubaș. Cum? Ciupind din slăină cu foarfeca și făcind mai multe găurele, pentru a da impresia că furtul fusese făcut de... păsărele.

Așa cum îmi putem vorbi de o «crimă perfectă», dacă n-ar fi intervenit neprevăzutul în însași persoana domnului general. Aceasta, chinuit de insomnie tocmai în noaptea cu pricina, a făcut un tur de inspectie la slăină. A urmat surprinderea în flagrant delict, iar proprietarul i-a înșăfăcat pe cei doi delincvenți și i-a dus, în aceeași noapte, la comisariatul secției I, cu slăină cu tot. Informația telefonică de cele întimplăte și dornic să-i fie pe plac generalului, comisarul șef a dispus trimiterea acuzațiilor în instanță.

La secție, unde îndeplineam funcția de comisar ajutor, rămăsesem doar eu, ca ofițer de serviciu. Întimplarea făcea ca pentru mine noaptea aceea să nu fie una obișnuită. În adevară, noaptea și cele 12 ore care urmău trebuiau să constituie un fel de perioadă de încercare: în funcție de cazurile rezolvate de mine și în funcție de întreg modul meu de comportare în cele 24 de ore, urma să primeșc o caracterizare

Colonelul Dumitru Ceacanica: A FI SAU A NU FI criminalist.

care să ateste dacă aveam sau nu stofă de polițist, perspective de a face carieră. Ghinionul făcuse însă ca tocmai în acea noapte să pică generalul cu cei doi studenți.

«SINT JUDECĂTOR!»

După ce am luat cuvenitul interogatoriu, în sinea mea hotărîsem deja ce aveam de făcut. Și totuși, ezitam să pun imediat în practică o decizie care, date fiind relațiile sus-puse ale păgubașului, s-ar fi putut dovedi funestă pentru viitorul meu. Singurul cu care mă puteam sfătuî atunci, pe loc, erau agentul și gardianul de serviciu. Subalternii mei mă povătuiau să nu care cumva să-i pun în libertate pe studenți, chit că obiectul infracțiunii fusese o biată bucătă de slăină. Și totuși, pînă la urmă am acționat conform primului impuls, punindu-i în libertate pe cei doi flăminzi și — culmea! — permitîndu-le ca înainte de plecare să înfuleze și corpul delict adus de general: slăină.

A doua zi, furtună! Comisarul șef m-a sănctionat pentru «favorizare de infractor» și mi-a dat să înțeleag că-mi începusem cariera cu stîngul. Și totuși, simțeam că nu greșisem.

— L-ai mai întîlnit pe «hoțul de slăină»?

— În mod surprinzător da, și în condiții de care merită să le amintesc. După vreo 15 ani de la această întîmplare mă aflam într-o oraș din nordul țării. Și iată că un necunoscut se apropie de mine, mă privește lung și mă îmbrăștează, spunându-mi:

«Eu sunt hoțul de slăină căruia acum 15 ani dumneavoastră l-ai redat libertatea».

«Mă bucur» — i-am răspuns eu, retrinând într-o clipă noaptea petrecută în subsolul secției I de poliție din București.

«Vă mulțumesc din suflet. Cine știe? Dacă n-ai fi procedat așa, aș fi înfundat pușcăria pentru o bucată de slăină și întreaga mea viață ar fi luat poate un alt curs».

«Cu ce vă ocupați acum?»

«Sint judecător. Și afăt că eu însumi am fost în situația să vă imit. Într-un proces în care lipsă pericolului social era evidentă am hotărît achitarea inculpatului, un tînăr cam de vîrstă mea de acum 15 ani. Și m-am gîndit cu recunoștință la dumneavoastră!»

RĂZBUNAREA N-A AVUT LOC

— Dar să revenim la perioada 1945-1946. Eliberarea celor doi studenți nu v-a dăunat, așa cum v-ai temut?

— Ba da. Intrucitva. Cazul a făcut ca să fiu caracterizat drept un sentimental, un blajin care nu avea ce căuta în poliție. Dar în anii care au trecut de atunci am anchetat mii de infractori de toate categoriile, care și-au primit pedeapsa cuvenită. Față de criminali, de elementele antisociale, n-am procedat niciodată cu duhul blindești. Dimpotrivă, am considerat totdeauna că adevă-

rata omenie constă în reprimarea fără cruțare a acelora care acționează împotriva umanității.

— V-ai ruga acum să ne vorbiți despre cîteva cazuri mai de amploare, la soluționarea cărora ați participat în acei ani.

— Mai înainte, aş dori să spun cîteva cuvinte despre condițiile în care eu, ca viitor polițist, mi-am conturat trăsături de caracter specifice acestei profesioni. Iată un asemenea moment.

Încă înainte de crearea milieută, luasem deja parte la o serie de acțiuni judiciare importante pentru depistarea sau prinderea în flagrant a unor infractori periculoși, reusind să cunosc bine pe o parte din aceștia și, la rîndul meu, să fiu cunoscut de ei. Dovezi ale acestei cunoașteri reciproce erau, mai ales, amenințările la telefon sau prin scrisori anonime, ca și aluziile unor arestații. Începusem să mă obișnuiesc cu asemenea stări de lucruri și nu-mi puneam probleme că mi s-ar putea întimpla ceva. Aceasta pînă într-o seară cînd am avut ocazia să verific pe viu o asemenea posibilitate.

Mă aflam într-un cartier mărginat al Bucureștiului. Era tîrziu și străzile rămăseaseră puști. În acele timpuri și mai ales prin asemenea locuri era riscant să circuli de unul singur. În plus, să-întimplă să mă afli chiar în cartierul unde organizasem, cîteva seri mai înainte, o desfondare pentru capturarea unui infractor. Știam foarte bine că acesta mai avea complici dispuși să-l răzbunce.

În timp ce mă gîndeam la toate acestea am recunoscut într-un grup de 7-8 indivizi adunați în jurul unui felinar pe cățiva dintre prietenii celui arestat. În aceeași clipă mi-am dat seama că și ei mă recunoscuseră și că se pregăteau de răfuială.

— Presupun însă că erați înarmat...

— Ar fi fost simplu dacă mi-ăs fi pus nădejdea în pistolet, mîndind pe efectul unui avertisment surpriză. Dar, ca de obicei cînd nu plecam în acțiuni organizate, nu purtam arma la mine! Este ușor de presupus ce ar fi urmat dacă și cei din față mea ar fi cunoscut acest amănunt. Aș fi ne-sincer cu mine însumi dacă n-ăs mărturisi că am simțit atunci pentru prima dată ce înseamnă teamă. Totuși, nu m-am pierdut cu firea și am căutat pe loc o ieșire din impas, recurgind la crearea unui moment psihologic avantajos. În loc să-mi continu drumul căutînd să-i evit, am traversat strada îndreptindu-mă glorj către grup, cu miiile în buzunar. Surprinși de gestul meu — raportul de forțe era de 1 la 8! — indivizii s-au împrăștiat...

Am plecat mai departe, mindru că reușisem să-i domin prin prezența de spirit, prin tact și abilitate, ceea ce mi-a întărit și mai mult increderea în posibilitatea de orientare în situații dificile.

Lionel NITESCU

(Va urma)

ASIGURAREA FAMILIALĂ DE ACCIDENTE

Cel mai apropiat mediu social al omului este familia sa. Afecțiunea și interesul de sprijin reciproc cimentează legăturile de familie. Omul, atent cu familia sa, încheie asigurări de accidente pentru toți ai săi. S-ar putea interpreta ca un semn de nepăsare cazul în care capul familiei încheie asigurarea numai pentru sine.

Acstea au fost motivele pentru care ADAS a pus în practică «Asigurarea familială de accidente», care i-a fost solicitată de masele muncitoare.

Această asigurare se încheie cu persoane în vîrstă de la 16 la 70 de ani. Pe lîngă asiguratul principal (soțul sau soția), care semnează polița de asigurare, sunt cuprinși în asigurare și celălalt soț (în vîrstă de pînă la 70 de ani), cum și toți copiii, indiferent de numărul lor (în vîrstă de 5 pînă la 16 ani neîmpliniți).

Sumele asigurate: 10 000 de lei pentru invaliditate permanentă totală și 5 000 de lei pentru deces (ambele din accidente).

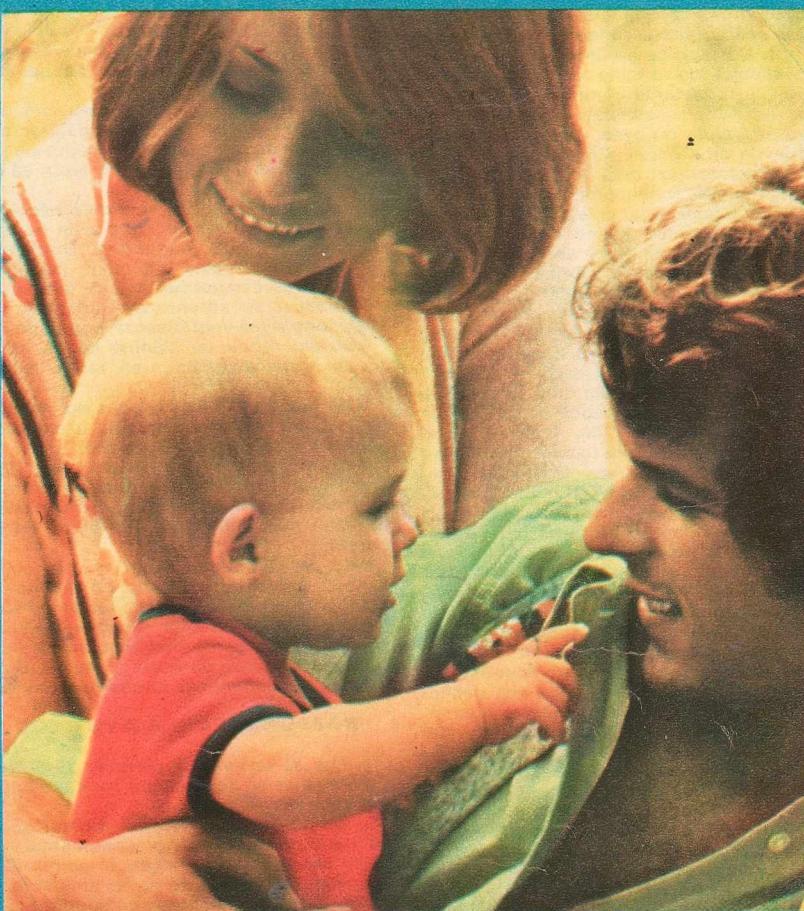
Durata asigurării este de 3 luni, iar prima de asigurare (plătită de asigurat) este de 25 de lei.

Riscurile asigurate sunt aceleași ca la asigurarea de accidente obișnuită: explozie — prăbușire de teren — lovire — cădere — alunecare — acțiunea violentă a unei persoane — atacul unui animal — trăsnet — electrocutare — arsură — degerare — încălzire — intoxicare subită sau asfixiere din cauze subite — cele întîmpilate ca urmare a circulației mijloacelor de transport (sau din cauza accidentelor întîmpilate acestora), precum și a funcționării ori folosirii mașinilor, instrumentelor, sculelor, armelor sau aparatelor.

De asemenea, sunt cuprinse în asigurare urmările imediate (deces sau invaliditate permanentă) ale efortului fizic excesiv și subit, determinat de cauze de forță majoră în timpul producției.

Prin această asigurare, familia este aliniată într-un front comun în fața primejdijilor.

Pentru încheierea asigurării vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din unitățile sociale, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

Majoritatea covîrșitoare a celor care au fost oaspeți **COMPLEXULUI DE HOTELURI ȘI RESTAURANTE «NORD»** au declarat că unitățile sale reprezintă multiple garanții de ospitalitate, bună servire, confort, ambiție, pe care personalul unităților face totul pentru a le confirma.

245 de camere (totalizind 490 de locuri) primitoare, echipate cu toate accesoriile unui confort modern, sunt puse la dispoziția turistilor și a diferiților oaspeți din țară și străinătate.

Prezentă pretutindeni — și la restaurantul cu cele 450 de locuri, la braserie, în sala de recepție sau la barul de zi, în cofetărie și la unitatea «Gospodina» — amabilitatea personalului este exemplară. Iată opinia unor turiști din R.F.G., consemnată în cartea de onoare a Complexului:

Am locuit în hotel și am rămas foarte mulțumită de serviciile prestate de personalul hotelului și de confortul oferit. Sub opinia citată, o alta, similară, aparținând unui grup olandez. Alte opinii se referă la eficiența tratamentului de geriatrie oferit aici, de care, în anul trecut, s-au bucurat foarte mulți oaspeți ai complexului.

O altă latură a activității complexu-

Înțreprinderea pentru turism, hoteluri și restaurante BUCUREȘTI

la 4 minute de drumul internațional „europa 15“ se află NORD HOTEL

Iul, ne informează tovarășul Sever Dogaru, directorul Complexului de hoteluri și restaurante «NORD», o constituie activitatea punctului de informare turistică, unde un reprezentant permanent al O.N.T. se îngrijește de rezolvarea în bune condiții a serviciilor solicitate de turiști străini — închirieri de mașini, organizări de excursii și.a. Ghișeul de schimb valutar, serviciile de spălare, gresare și întreținere a autoturismelor, consultațiile acordate de personalul medical celor veniți pentru tratament reprezintă alte servicii care completează activitatea hotelului.

În fiecare zi, maeștri în arta culinară Vasile Ciofliceanu și Stan Codruț pregătesc cele mai apetisante bucate din gastronomia națională și internațională.

Iată de ce — dacă vreți să fiți serviti cu un meniu original vă recomandăm: **NORD COMPLEX**.

Dacă dorîți ca în seara pe care v-ați hotărît să-o petreceți aici să ascultați și o muzică bună **«NORD COMPLEX»** vă invită să ascultați orchestra maestrului Victor Predescu.

În sfîrșit, dacă v-ați simțit bine și nu știți cînd să mai reveniți, întregul personalul de la **NORD COMPLEX**, vă sugerează: cît mai curînd!

ELEVII PRIN EI ÎNSIȘI

vreau să vorbesc deschis unui om

Ei bine, citind scrisoarea Didiei Ion, vă rog să mă credeți că n-am înțeles, n-am putut pur și simplu să-mi explic, de ce un om care doi ani la rînd a fost secretar U.T.C. al unui liceu, să se acuze de incapacitate.

De unde, pînă unde, și-a format acest complex de inferioritate față de societatea în care trăiește?

Cum se poate explica acest fapt la un om căruia oamenii din jurul său i-au acordat credit?

Și dacă pămintul acesta și dacă oamenii aceștia ne vor aminti că munca, la orice nivel ar fi, nu-i o rușine, noi ce vom putea răspunde?

«Îmi vor cere mai mult?» Cum adică!!! Ar fi omenește posibil să se ceară mai mult decât devotament și spirit de sacrificiu pentru munca aleasă?

Ar fi posibil? Eu unul cred că nu. Și atunci, de ce un om ce dorește atât de mult să-și ajute semenii, încearcă să fugă din mijlocul lor? De ce?

Da, înțeleg că idealul propus cere sacrificii. Dar atunci de unde pînă unde, atât scepticism și atîtea întrebări pline de incertitudini la un om de opt-sprezece ani?

În mod normal, părerea mea este că la

acești opt-sprezece ani există o singură întrebare, și anume: eu, ca individ, ca membru al acestei societăți în care trăiesc, săn sau nu sunt în stare să mă conformez regulilor de conduită morală ale societății socialiste în care trăiesc? Sunt, sau nu sunt în stare, să-mi munca aleasă cu pasiunea, în aşa fel încît rezultatele obținute să mulțumească și societatea în care trăiesc și conștiința mea de om??

Nu știu. Vă rog să mă credeți că-mi este destul de greu, să «văd» cum un astfel de om încearcă să se ascundă după o fire că se poate de sceptică asupra viitorului.

Vă rog să credeți că dorința mea de a încerca să «vorbesc» căt de cît deschis unui om, de aceeași vîrstă cu mine, trebuie luată ca atare și nu ca o prelegeră dogmatizată.

Mi-ar părea foarte rău, dacă aș fi înțelești astfel...

Inchei mulțumindu-vă pentru atenția acordată, și-mi cer în același timp și scuzele de rigoare eleviei Didia Ion pentru modul, cam indirect, în care m-am adresat.

Cu toată stima
Sandu Bogdan
elev, an III, Liceul
«Nicolae Bălcescu» — Pitești

e vorba de mult mai multe!

Încep prin a-i spune eleviei Muscă Felicia că, pe trimestrul I, a avut loc, în cadrul colectivului din care fac parte, o foarte interesantă și instructivă masă rotundă, pe tema ELEVUL IDEAL. Prin tre probleme discutate s-a numărat, desigur, și aceea a necesității purtării uniformei școlare, atât pe stradă, cât,

Colegii

de Marian MĂCEȘANU,
anul IV, Liceul „Mihail
Sadoveanu”, București

mai ales, la școală. S-a ajuns, în cele din urmă, la o concluzie unanimă: atât timp cît ești elev(ă), uniforma este cea care te reprezintă. Este adevarat, suntem tineri și culorile vîi și deschise ne «prind» bine (nu numai pe fete). Nu ne oprește nimănii să nu le purtăm. Cu două condiții: 1) nu la școală, și 2) în limitele decentei, atunci cînd le purtăm în afara școlii. Gîndește-te la o problemă: de ce s-a introdus o uniformă specială pentru elevi? După părere ta, Felicia Muscă, unde s-ar ajunge dacă fiecare ar veni la școală îmbrăcat după preferințele personale? Poate că tie sau colegelor tale nu vă place uniforma. Dacă este așa, spuneți, faceți propuneri, dați soluții, arătați cum ar trebui să fie, după părerea voastră! Eu cred totuși că uniforma nu are nici un cusur (chiar dacă sună băiat și mă pricep mai puțin în astfel de probleme). Nu uniforma este de vină, ci aceia care o poartă (rectific: aceia care nu o poartă). Trebuie să știți (și vă rog să spuneți și celor care nu știu) că uniforma nu trebuie purtată din OBLIGAȚIE. Este o părere complet greșită. După părere mea, purtarea uniformei trebuie să fie dictată de conștiința și mîndria noastră de elevi. Numai atunci ești un elev adevarat.

În legătură cu a doua problemă pe care o pui în discuție, cred că era mai bine dacă nu o punem. Sau, mai bine-zis, o pui în mod greșit. Din rîndurile tale reiese că profesorii ar fi de vină pentru situație pe care o prezintă. Nu, coleg! Niciodată nu ai să întîlnești vreun cadru didactic care să permită elevilor sale (sau elevilor) să vină cu genți de toate culorile, cu pantofi de lac sau pardesiuri și paltoane multicolore. Dacă totuși ELE vin așa, săn posibile de pedeapsă (cu toate că termenul este cam drastic) pentru că încalcă litera regulamentului. Pentru că sună elev la un liceu din provincie, ca și tine, săn de acord cu tine intr-o singură problemă: că situația arătată există. Rezolvarea ei depinde însă numai de cele în cauză. De ELE. Și, în cele din urmă, de colegii lor, atât din Capitală, cit chiar și din țara întreagă.

Costel Stoica, elev,
anul IV F, Liceul «Ion Maiorescu»
Giurgiu

să ai deplină încredere în oameni

M-am hotărît să scriu rubrică elevilor pentru a face unele referiri la ceea ce am citit în această pagină, în general, și la scrierile din numărul 49 în particular.

Mai întîi de toate cea a Didiei Ion, din Tulcea. Nu știu ce se întîmplă cu această fată, dar scrisoarea ei m-a pus pe gînduri. Cel puțin abundența de întrebări îmi face impresia că nu are deloc încredere în viitor, că se pierde pe drumul încilicit al îndoelii excesive, de pe care îi va fi, cred eu, greu să găsească drumul cel bun, dacă nu se îndepărtează repede de această cale. Este curioasă optica ei și prin lăptul că dorește nespus de mult să ajungă un coordonator (pentru că, socotește ea, numai așa va putea fi utilă

oamenilor). De ce? Oare nu poți să faci abstracție Didiei că ai fost vreodată șefă? Gîndește-te, cea mai mică roțită dintr-un angrenaj trebuie să meargă la perfecție, pentru ca întreaga mașină să dea un răndament optim. Bineînțeles, vreau să fiu clar din acest punct de vedere, nu doresc să provoacă delăsarea totală. Dimpotrivă, prețuiesc ambii, dar în măsura în care acordăm încredere deplină calităților tuturor chiar și adversarilor.

Cu respect
Junea Mihai
strada 1 Decembrie 88
apartamentul 2 — Timișoara

— reclamele, prea numeroase și adesea nereușite (etc...)

Si îmi mai place fotografia cu «Phoenix».

Cu stîmă,
Octavian Nemira,
anul IV H, Liceul 1
«Gh. Gheorghiu-Dej», Bîrlad

despre unele probleme

Sunt un tînăr de 18 ani, știu cine este Ciprian Porumbescu, nu-mi «englezesc» numele, respect muzica populară și-mi place muzica pop. Sunt chiar gata să-mi vînd hainele de pe mine (inclusiv blue-jeans «Levi Strauss») pentru a asista la un concert cu «Phoenix» sau — de ce nu? — «Led Zeppelin».

Sunt pentru ce e valoros în muzică, detest grupul «Savoy». Faptul că-mi plac Dida Drăgan și Jonis Joplin, nu mă împiedică să-l ascult cu încîntare pe Beethoven.

Sunt convins că manualele școlare pot fi îmbunătățite.

Sunt împotriva anchetelor stupide, de genul: «Ce înțelegeți prin sărut?»

Ce îmi place în «Flacăra»:

— că se spune lucrurilor pe nume
— pagina muzicală (aș vrea date despre Jonis Joplin)

— coperta

Ce nu-mi place în «Flacăra»:

— oltenismul extrem al redactorilor sportivi

Caricatură de Mihai MATEI
elev - anul IV - București

o problemă de zoologie

Noi, elevii clasei a VIII-a, din anul școlar în curs, suntem nedumeriți de faptul că planurile de învățămînt din anii școlari anterioiri nu au prevăzut și pentru seria noastră studiul zoologiei, care socotim că este foarte importantă pentru cultura noastră generală, pentru cunoașterea mediului înconjurător și a măsurilor de protecție a acestuia.

Lectura a numeroase cărți, reviste, zare, emisiuni radio, TV, precum și activitatea recreativă de a dezlega unele teste și rebusuri, observațiile directe în natură, au condus la concluzia că în bagajul nostru de cunoștințe se află o mare lacună.

Nu se poate ca în loc de studiul anatomiei din clasa a V-a, care nu era altceva decît materia (mai redusă bineînțeles) din clasa a VII-a, să studiem și noi zoologia?

Acum nu ne rămîne decît să căutăm în felurite dicționare ce reprezintă o felină, un marsupial, un pește ovovivipar.

Vom avea oare prilejul să studiem zoologia într-o clasă mai mare?

Cu multă stîmă și respect,
Chițoran Georgea
Școala generală de 10 ani, Motru
județul Gorj

poșta candidă

Mariana Șupeală, an III-B, Liceul «A. Șaguna», Brașov; Margareta Bistrîan, elevă, Lugoj — Rostul acestei pagini nu este acela de a înlesni corespondențe între cititori pe teme de prietenie, muzică sau schimburi de ilustrație, fotografii de actori etc., ci cu totul altul. Și anume, de-a favoriza schimbul de opinii (care după cum vedeti se referă și la prietenie și la muzică) între elevi pe teme care-i interesează direct și, dacă vreți, fundamental și major.

Didia Ion, elevă, Tulcea. — Îi roagă pe toți cei care îi scriu să-i comunice totodată și adresele lor, pentru a le putea răspunde personal.

Valentina Simbeteanu, anul IV, Liceul nr. 2, Tulcea. — Dorim ca bucuria vîrstei de 18 ani să nu vă părăsească niciodată cînd vă veți fi realizat integral visurile de acum. Despre acest din urmă lucru puteți să ne mai scrieți.

Emilia-Carmen Croitoru, elevă, Bacău — Ar fi ideal ca «tinerii ce vor construi hidrocentrale» să vibreză și susțină atât un concert al formației Emerson, Lake and Palmer, cît și unul de Paganini. Și am putea să dorim acest lucru tuturor, nu numai tinerilor.

Valentina Cristiana Pop, Reghin — Puteți să ne mai scrieți despre prea tinerii dumneavoastră elevi, cu condiția să ne spuneți întocmai ceea ce vă frâmîntă.

mapamond '74

al 5-lea punct cardinal la amalfi

Pe coasta amalfitană, de unde începe uscatul Campaniei, în lungul Peninsulei Sorrento, orășelele apar ca amfiteatrele scoase de talazurile albastre în stîncă, incremenite în față veșnicului spectacol al mării. Aici nu sînt decît trei culori pe fondul mării cenușiu al stîncii: albastru mării, verdele închis al vegetației de coastă și albul caselor. Ar mai exista, poate, culoarea nevăzută a tradițiilor, căci pămîntul cu oamenii lui și marea cu ambarcațiunile ei poartă povara unui trecut încărcat de glorie și căderi, de victorii și înfrângeri, de măreție și declin.

Amalfi, nume de amor și suspin sub explozia pietrificată a albului zidurilor pe care două milenii de istorie n-au apucat să le înnegrescă, apare în acest sens ca o tulburătoare amintire devenită trecut încă dinainte de a-l străbate. El însuși prevestește veșnicia mării înmormurită de propria sa istorie, uluit parcă de neputința de a-și-o explica, de a-și-o înțelege, de a-și-o justifica. Există în lume orage care nu se pot desprinde de ziua lor de ieri, oricât de năvalnic le-ar bate viitorul în porți, iar prezentul le apare doar ca o letargică trăsură de unire între ceea ce a fost și ceea ce, poate, va reveni cîndva. Somnul nu le este tulburat decit de nostalgia fastului de altădată, de conștiința puterii apuse, de amintirea încreștată a făniciei strămoșesti, de certitudinea istoriei și incertitudinea viitorului.

Totul pare încremenit, zidurile vechi, casele, care parcă și-au întins una alteia brațe de piatră spre a se sprijini reciproc, formează într-ocheie defileul intr-un labirint de umbre, bătrînii orașului parcă s-au mumificat de viață, doar albul sclipitor al amfiteatrului scobit în stîncă, în care orașul întreg s-a așezat ca într-un jîl împărătesc, să privească mut către amintirile-i albastre, sparge negura atîtor întrebări adrese istoriei și rămase fără răspuns.

A fost cîndva un oraș fabulos, o cetate-republică temută de rivali, o capitală de principat stăpînată pe căile maritime mediteraneene. Cu unsprezece secole în urmă avea 50 000 de locuitori, acum, după două mii de ani de istorie, nu mai are decît 5 000. Aici, unde nesfîrșirea scenei maritime pe care s-a desfășurat adeverătă viață a orașului cerea un instrument de orientare, să construi prima busolă europeană, aici s-a scris «Tabula amalfitană», unul dintre cele mai vechi coduri de legi pentru stăpînirea a ceea ce era de nestăpînit: vastitatea Mediteranei.

Busola amalfitanului Flavio Gioia arată

perfect cele patru zări terestre dar, în privința celui de-al cincilea punct cardinal — viitorul — rămîne neputințiosă. Și atunci, urbea navigatorului se întoarce cu față spre fănicia trecutului, spre forță pierdută, spre vigoarea de altădată, rămînind în exzat. O dată pe an, aici, tradiția revine la ea acasă, și toată peninsula tresaltă, un imens pelerinaj se scurge dinspre mare și de pe uscat către întîlnirea cu măreția apusă. Sub tururile catedralei, în fața notabilităților orășelui care coboară, cu pas majestuos, impunătoarea scară ce duce spre criptele strămoșesti se desfășoară parada și întrecerile maritime ale simbolurilor faimoaselor republici maritime ale Italiei medievale. Orașul întreg este atunci numai ochi și urechi. Amalfi numără într-o singură zi atîția locuitori cîțu a avut în vremurile de glorie, drapelele sunt scoase din sipete, costumele străvechi își desfășoară falurile și pasul reinventă mersul sacerdotal. Tradițile nu sînt decît idei condensate în imagini depozitînd sentimentele trecutului. Ele formează sinteza unei spiritualități și greul lor nu apasă strivitor, decît atunci cînd detășarea de ele devine neputințiosă. Mai mult ca oriunde, aici, într-o astfel de zi, capeti certitudinea că popoarele sunt comunități create de trecut, organisme colective care nu se pot modifica decît prin acumulări ereditare, prin experiență de viață și prin educație. Fără tradiții stabile, adică fără un suflet național, nici o civilizație nu este posibilă. Dar tot aici, privind somnul greu al orașului încremenit cu față spre trecut, înțelegi că fără eliminarea lentă a apăsării tradițiilor progresul devine imposibil.

Poate că în spatele acestei uluitoare sărbători, în care cele patru republici maritime ale Italiei medievale, cărora Amalfi li se oferă gazdă de o zi, nu se află altceva decît o rentabilă afacere turistică. Sînt mulți care, pentru înduplecarea zeului tourism își scot pe tarabă trecutul, înfățișîndu-l în erizațuri mistificate, în efortul neprecupeștit de a-l face pe zeu să-și scuture puțin portofelul. Nu ștui dacă Amalfi poate fi acuzat de un astfel de interes meschin. Mai curînd, în defilarea sacerdotală a fiilor lui de azi, îmbrăcați în străile străbune, văd o imperioasă nevoie a declinului, de a se privi în oglinda măreției apuse, o sete de conștiință de sine, o neprecupeștită ardoare de a se trezi din somnolență, o certitudine că busola lui Flavio Gioia trebuie să învețe a le arăta amalfitanilor și cel de-al cincilea punct cardinal al navigării lor prin istorie: viitorul.

Ioan GRIGORESCU

dormeau
și
visau

Era în seara zilei de 23 ianuarie. În dormitoarele colegiului de băieți «Holy Heart» din Heusden (Belgia) se stînsește de mult lumina. După ce au zburdat cît au zburdat — nu atîțit cît au vrut ei ci atîțit cît le-a îngăduit pedagogul de serviciu — cei 25 de băieți, ocupanții unuia din dormitoare, au adormit, obosiți de joacă, de lectii, de toate întimplările zilei. Au adormit copiii și visau... Care la o bătaie strășnică cu bulgări de zăpadă, care la o notă bună la latină, care la soarele vacanței... Dar le-a fost dat visurilor să se transforme în coșmar, coșmarului în spaimele morții, spaimele morții în însăși moarte. Nici unul din cei 25 de băieți n-a putut fi salvat din flăcările izbucnînte, nu se știe de unde, dar cu o furie bezmetică.

Fotografia de față, transmisă prin telefoto la numai cîteva ore după dezastru, înfățisează ce a mai rămas din dormitorul în care 25 de băieți dormeau și visau într-o noapte oribilă.

cronica de trei secunde

unii papagali

Creștem pitpalaci.
Creștem cîntezoi.
Creștem canari.
Creștem peștișori.
Creștem sticleți.
Creștem papagali.

Hrănim pitpalaci. Hrănim cîntezoi. Hrănim canari. Hrănim peștișori. Hrănim sticleți. Hrănim papagali.

Iubim pitpalacii noștri.
Iubim cîntezoii noștri.
Iubim canarii noștri.
Iubim peștișorii noștri.
Iubim sticleții noștri.
Iubim papagalii noștri.

Sînt și mulți pitpalaci care ne iubesc. Sînt și mulți cîntezoi devotați. Sînt și mulți canari care ne adoră. Sînt și mulți peștișori care ne îndrăgesc. Sînt și mulți sticleți care ar muri pentru noi. Sînt și mulți papagali care se identifică — prin fiecare vorbă — cu noi.

Dar mai sînt unii pitpalaci, unii cîntezoi, unii canari, unii peștișori, unii sticleți — ingrații, nedevotați, inumanii, care ne măñină semîntele cu o ipocrizie îngrozitoare. Sînt unii papagali pe care îi creștem ca pe un șarpe la săn.

oameni despre care se vorbește

BÜLENT ECEVIT (născut în anul 1925, ziarist și o politic turc; studii medii la Robert College din Istanbul și studii superioare la Universitatea Harvard din S.U.A.; a fost atașat de presă, director și redactor unor publicații de politică externă; a fost ministru al muncii între anii 1961-1965; președinte Partidul republican al poporului) premierul desemnat să constituie un nou guvern turc pentru rezolvarea îndelungată crizei politice din țară, a încheiat un acord deplin cu liderul Partidului salvării naționale, Necmettin Erbakan, pentru alcătuirea noului guvern.

MICHEL JOBERT, ministru de externe al Franței (născut în anul 1921, studii superioare de științe politice; între anii 1952-1963 a fost, succesiv, consilier tehnic pe lîngă cabinetul ministrului muncii și asigurările sociale, secretariatul de stat pentru finanțe, cabinetul primului ministrului; în 1963 este director adjunct iar în 1966, director al cabinetului primului ministrului; din aprilie 1973 — ministru de externe); a întreprins o turneu prin mai multe țări arabe pentru discuții legătură cu relațiile bilaterale și situația din Orientul Apropiat.

JOOP DEN UYL (Johannes Marten den Uyl) primul ministrul al Olandei (născut în anul 1919, studii universitare la Amsterdam, doctor în economie, ziarist; între în viață politică a țării ca membru al Partidului Muncii deputat în mai multe legislaturi, ministru al economiei între anii 1965-1966 iar din anul 1973 prim-ministrul) primul puter speciale din partea parlamentului pentru a putea pune în aplicare măsurile menite să facă față crizei de energie, care a afectat într-un grad înalt în treaga economie și viața socială a Olandei.

THOR HEYERDAHL (născut în anul 1914, antropolog și explorator norvegian; studii universitare la Oslo în specialitatea zoologie și geografie; conducătorul celebrei expediții Kon Tiki de la Callao — Peru — pînă la Raroia în insulele polineziene; a înființat muzeul Kon Tiki din Oslo; a organizat și alte numeroase expediții cu osebire în emisfera sudică; autor al unor importante lucrări științifice) a lansat de curînd un apel în legătură cu pericolul de distrugere, pri poluare, a oceanului mondial, distrugere echivalentă cu pieirea planetei noastre.

Un asemenea papagal trăia la Köln casa unui om care nu avea altă vină dî aceea că evadase din închisoarea unde se încarcerat. Omul fugise acasă și ascunsese după perdele; a năvălit pe care l-a căutat peste tot și nu l-a găsit. Căpoliștii au dat să plece, papagalul cățărât pe un scaun de bucătărie — a ceput să strige, filind nervos: «E aici, e aici... Poliția l-a prins pe eva tocmai cînd acesta se pregătea să părseze inspirata-i ascunzătoare pentru a sări fereastră. Propriul papagal s-a dovedit denunțător odios, un turnător, un tică încît te întrebă de ce l-a mai crescut, de l-a mai hrănit, de ce l-a mai învățat vorbească, de ce l-a mai iubit.

Dar oricîte te-ai întreba, în față aces act care dezvăluie cum se dezvoltă simbolul printre papagali transformă din înaripate drăguțe în reptile încălzătoare la piept — nu poți ajunge decît la concluția că e preferabil să crești, să hrănești, iubești pădurii cu zimbrăi, lei și mai ales pînă vîghetori pe care poți conta.

Dar poți? Pe cine mai poți conta dîn înaripate, dacă pînă și papagalii...

Oh, unde sunt pterodactile?

Radu COSĂS

drame în largul oceanelui

Dintre sute de catarge
Care lasă malurile
Cite oare le vor sparge
Vinturile, valurile?

(Mihai Eminescu)

Din ziua în care omul și-a construit prima ambarcațiune pe care a pus-o să plutescă pe valuri, din ziua aceea a acceptat — conștient sau nu — să plătească Moloșului Ocean tribut de viață și de bunuri.

Nimeni nu știe că oamenii au fost răpuși și că vase au pierit în «lumea tăcerii» de cind a început istoria navigației. Se cunosc însă un număr de catastrofe navale de celebritate tragică, în lumina căror călătorii milenare ale omului pe ocean apar în totă splendoarea pe care le-o conferă îndrăzneala, setea de a străpunge necunoscut și de a afla locuri noi, oriunde, cu orice risc, cu orice preț.

Și, acest preț a fost mare. Din păcate, de multe, de prea multe ori, prețul acesta a fost rezultatul neglijenței, al irresponsabilității, al suficientei care, la scara numărului crescind de pasageri ai marilor transatlantice, ia proporții de crimă.

Se va vedea, în sirul de episoade ce urmează a fi publicate, începând din acest număr, că marile catastrofe navale au fost provocate de furtuni groaznice, de explozii, incendii, de ceată ori de ghețuri dar, în egală măsură, de neglijențe ori de greșeli de navigație, iar aceste neglijențe și greșeli, dacă nu au provocat, oricum au amplificat efectele naufragiilor.

„great western“ contra „sirius“

Pasagerul care, instalat confortabil la bordul unui pachetbot ultramodern, traversează astăzi, în numai cîteva zeci de ceasuri, Atlanticul, din Europa în America, cu greu își poate imagina ce putea să însemne o asemenea călătorie cu aproape un veac și jumătate în urmă. Salomon de Caus, Denis Papin, James Watt, Robert Fulton spuseseră deja tot ce puteau spune în privința forței aburului, a utilizării acesteia. Se aștepta acum o apariție spectaculoasă în navigația maritimă, pe măsura locomotivei care revoluționa transportul terestru. Și, într-adăvăr, ea s-a produs sub chipul celui dintâi transatlantic.

Puțin a lipsit ca «spectaculoasa apariție» să se transforme într-o mare catastrofă navală, sacrificind viațile prețioase ale unor oameni inventivi și curajoși. Totul s-a terminat însă cu bine, iar istoria navigației a putut consemna un mare eveniment.

Lată faptele:

...E CA SI CUM AI VOI SĂ FACI O CĂLĂTORIE ÎN LUNĂ!

În prima parte a veacului trecut, mulți erau cei care împărtășeau părerile căpitanului Moses Rogers, comandanțul vasului *Savannah* care reușise să traverseze Atlanticul folosind, în parte mașina cu aburi, iar în parte pinzele. Având experiența acestei călătorii, făcute în anul 1819, Moses Rogers, cătina din cap plin de scepticism: «Niciodată un vas nu va putea lua la bord destul combustibil pentru a traversa dintr-o dată Atlanticul». Doar așa se poate explica faptul că între 1830 și 1840 multe vase care fuseseeră inițial concepute «moderne», pentru a fi echipate cu mașini cu aburi, au fost apoi din nou transformate pentru navigația cu pinze.

De fapt, nu numai marinarii cei mai pricepuți erau neîncrezători în viitorul transatlanticelor cu aburi, ci și multe personalități științifice ale vremii. Ziarul londonez *The Times* din epoca aceea citează declarațiile doctorului Lardner, membru al savantei «Societăți pentru progresele științei» cea care avea să devină celebra Royal Society, declarații care sunau astfel: «Să speră a face o călătorie directă din Anglia în America, este ca și cum ai voi să faci o călătorie în Lună».

Există totuși, în vremea aceea, un om care, fără să se gîndească la călătoriile în Lună, credea, din toată inimă, că traversarea Atlanticului «dintr-o dată» este posibilă. Aceasta era tînărul inginer Brunel de la societatea britanică de căi ferate

«Great Western». El nu era un vizionar, ci un om de acțiune. E drept, nu construise încă vapoare, dar săpase un tunel sub Tamisa, avea la activ construcții de căi ferate și poduri, era înzestrat cu mult curaj și avea numai 28 de ani. Tocmai de aceea, mulți iși nici îluau în serios. La inaugurarea ultimului tronson al unei căi ferate cînd tînărul Brunel s-a sculat și a ridicat paharul pentru prelungirea liniei pînă la New York, mulți dintre cei de față au luat-o drept o glumă și au aplaudat amuzati.

Dar Brunel nu glumea, ci se lupta să convingă. Pînă în cele din urmă, după multe stăruințe, unul din directorii societății de căi ferate «Great Western» a aprobat ideea și devizul.

În 1838, nava pusă la punct de Brunel, purtind numele societății constructoroare «Great Western», a ieșit din docurile londoneze. Era un adevărat gigant al timpurilor — primul transatlantic. Avea o lungime de 72 metri, o lățime de 11 metri și 1 800 de tone. Și, ca supremă elegantă și rafinament — un salon mobilat în stil Louis XV.

Era în luna martie 1838. Sub conducerea directă a lui Brunel, *Great Western* pornea în prima cursă, o cursă de probă.

INGINERUL PEARNE FACE UN GEST EROIC

Într-o dimineață, la ora 7,30 pe o ceată groasă, vasul a ieșit în larg, îndreptindu-se spre Bristol, cunoscutul port din sud-vestul Angliei. Acolo urma să îmbarce 110 pasageri, nerăbdători să traverseze Atlanticul pe un «supervas de lux». Dar așteptarea s-a transformat în înfringurare, apoi în iritate căci vasul nu mai soseea. Și, deodată, o știre de necrezut: *Great Western* a ars și a naufragiat.

Ce se petrecuse la bordul vasului? La un ceas după plecare, ofițerul de cart a observat un fum gros — de altă culoare și cu alt miros decât cel pe care trebuia să-l scoată mașina. Fumul cu pricina ieșea din toate tuburile de ventilație și prin hublouri.

— «Foc în sala mașinilor! Echipa de intervenție la posturi!» — răsună comanda. Dar echipajul nu prea era pregătit pentru asemenea eveniment. Mecanicii și fochiștii încercau să iasă dar se loveau de membrii echipiei de intervenție care voiau să monteze furtunurile, actionate manual. Fumul și gazele împiedicau stingerea incendiului. Situația era gravă. Din ce căuză izbucnise focul? Izolația focarului mașinilor fusese defectuosă și după

un ceas de mers, expusă direct flăcărilor, ea s-a aprins. Focul s-a întins la uleiul cald cu care erau unse mașinile. Incendiu amenință să se transforme într-o adeverătă catastrofă.

Brunel încearcă să intre în sala mașinilor, ca să vadă ce se poate face, dar scara arse și curajosul inginer se prăbușî la o adâncime de cinci metri, pe podeaua incendiată a sălii mașinilor.

Păstrindu-și singele rece, căpitanul Hoskens, comandanțul lui *Great Western* îndreptă vasul către un banc de nisip și eșuă. Pericolul de scufundare era acum evitat, dar vasul continua să ardă.

Cu un gest eroic, inginerul mecanic-șef Pearne, coborî pe o frîngie în cală și izbuti să deschidă vanele; apa stinse flăcările și, în cîteva ceasuri, focul conteni. *Great Western* era salvat de la pieire.

De fapt situația nu era chiar atât de gravă, astfel încît, după cîteva zile, vasul a fost repus pe linia de plutire și a ajuns totuși la Bristol, unde nimeni nu-l mai aștepta.

Exteriorul lui *Great Western* arăta încă destul de bine, iar inginerul Brunel, miraculos restabil și el de pe urma rănilor pe care le cîpărtase, se apucă de lucru imediat. În scurt timp, vasul era din nou gata să înfrunte Atlanticul. Dar, dintre cei 110 pasageri care și reținuseră bilete, numai 5 mai erau dispusi să plece cu acest transatlantic ghinionist. Chiar și din rîndurile echipajului mai bine de jumătate se săturase de «mașinile diavolului» și se angajase pe alte vase.

În ciuda tuturor dificultăților, *Great Western* se pregătea febril de plecare. Tentată, însă, tocmai de aceste greutăți ale concurenților, o societate ambicioasă, «Compania anglo-americană», a găsit cu cale să încearcă și ea prima traversare a oceanului cu un vas cu aburi. În acest scop, își retrase de pe o linie internă cel mai puternic vas *Sirius* (703 tone, 320 cai putere) și-l destină acestui scop. Tot ce se putea, fu transformat, mai cu seamă în cală. Vasul fu umplut cu cărbuni și lemne, îngămadite chiar și pe punte. Cei 37 oameni din echipaj și 40 pasageri se învirteau într-un spațiu îndestulător, în cel mai bun caz, pentru 77 de găini.

Cele două vase erau aproape gata de drum. Totuși *Sirius* izbuti să plece din Bristol cu trei zile înaintea lui *Great Western* pe oceanul bîntuit de o puternică furtună. Cu viteza de 7 noduri, vasul, mic și ușor, tăia cu greu valurile.

Cind, la rîndul său, *Great Western* ridică ancora, furtuna nu contenise. Cea dintîi grija a ofițerilor de pe vas era însă aceea de a scruta zarea pentru a repera coloana de fum a lui *Sirius*.

În cazuină acela uriaș de valuri clocoind în furtună, traversarea Atlanticului se prefăcu într-o luptă acerbă pentru întăriete. Sub imboldul intereselor comerciale, performanța tehnică și cea marinărească rămăseseră pe al doilea plan.

PRIMUL TRANSATLANTIC CARE SE SCUFUNDĂ?

Pe *Great Western* presunsea în cazuină fusese mărită nebunete, supapele de siguranță fuseseră blocate, cu riscul că totul să sară în aer. *Sirius* trebuia ajuns din urmă cu orice preț! Nimănui nu-i mai păsa de cei cinci pasageri care, potrivit

unui martor ocular, «se simțeau scuturăti, ca într-o tigăie».

Nici soarta celor de pe *Sirius* nu era mai bună. Vasul era mai mic și mai ușor, și din această cauză și mai tare zgâlișit de furtună; pasagerii și marinarii nici nu mai puteau mîncă. La un moment dat, echipajul a început să murmură: «Nu suntem primul vas cu aburi care traversează Atlanticul, ci primul care se va duce la fund!» O delegație de marinari s-a prezentat la căpitanul Richard, cerîndu-i să încețeze cursa nebusnăscă.

— Afără! — răcni comandanțul drept orice răspuns și din ziua aceea nu se mai urca pe punte decât cu două pistoale, încărcate, la brîu. Astfel înarmat, Richard se simțea că de cît în siguranță în privința echipajului. Dar grija lui cea mare, pe care pistoalele nu î-o înălțau, era dacă nu cumva avea să zărească apropiindu-se din urmă coloana de fum a lui *Great Western*. Ba chiar, în seara de 21 aprilie î s-a părut că vede o diră de fum și n-a mai dormit toată noaptea, dar nici nu a lăsat pe altcineva să doarmă. Atunci, de fapt, a început distrugerea vasului. Toată noaptea echipajul a spart și a tăiat pereții interioři, mobila, funile, pinzele — orice putea să ardă. Totul fu adus în sala mașinilor și aruncat fără milă, în cupitor.

La 22 aprilie, deci a doua zi, căpitanul lui *Great Western* zări, în sfîrșit, pentru prima oară, fum la orizont. Vasul său era acum la o zi depărtare de New York. Prea departe, căci *Sirius* se și afla în largul portului New York, unde acostă la două zile, la orele opt dinineață, salutat de sunetele sirenelor, salvele bateriilor de coastă și de urale multimi adunate pentru a asista la un mare eveniment maritim.

CINE A CIȘTIGAT ÎNTRECEREA?

Era, de fapt, o victorie «à la Pyrrhus» căci, deși se mai ținea pe apă, *Sirius* nu mai avea nici un perete întreg, nici o bancă, nici o pinză. Totul fusese ars, tot astă de temeinic cum ar fi făcut-o un incendiu.

În aceeași după-amiază, tunurile au bubit din nou, la ora 16 — pentru *Great Western* care intra în radă, cu toți mateloții cătărăti pe catarge. E adevărat că și forțe puțin cazaș, dar vasul era întreg, elegant și, pe deasupra, mai avea în cală două sute de tone de combustibil neconsumat.

Cursa transatlantică a ciștigat-o incontestabil *Sirius*, care a sosit la destinație cu opt ceasuri mai devreme. Dar dacă avem în vedere avansul de trei zile pe care-l avusese la plecare, precum și halul în care a ajuns la New York, e sigur că, dacă Atlanticul ar fi fost cu foarte puțin mai lat, rezultatul întrecerii ar fi fost invers.

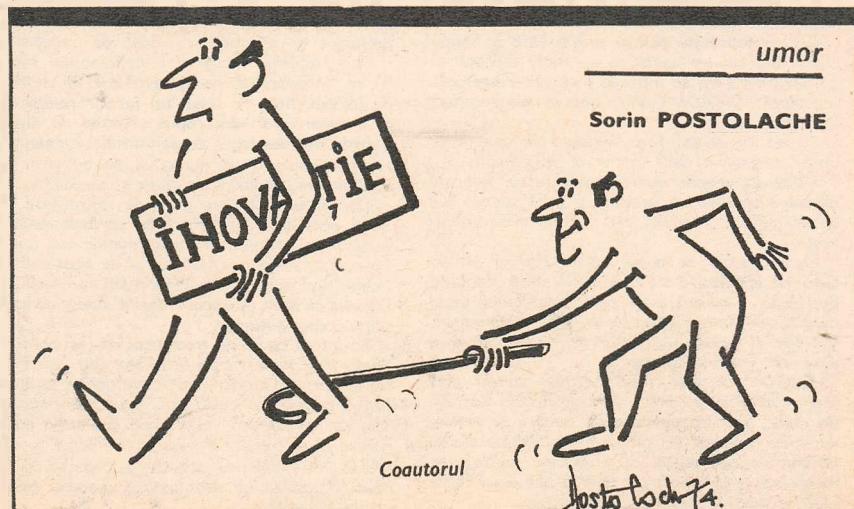
Oricum, *Sirius* a realizat doar o performanță fără viitor, în vreme ce *Great Western*, special conceput, construit și echipat pentru traversarea oceanului, a pus, cu adevărat, bazele primei linii transatlantice regulate.

Si, în acest caz, cine a învins?

A învins tehnica perfecționată!

Aurel CRISTIAN

În numărul viitor, «Adevărul despre Torrey Canyon».

FLACĂRA LA DISPOZIȚIA DUMNEAVOASTRĂ

Cînd și unde poate servi omul o bere
în Timișoara

Simt nevoie de a vă scrie, pentru că sunt nemulțumit de atitudinea unor oameni, care prin natura serviciului lor, ar trebui să fie sinceri, amabilii, plini de solicitudine.

In urmă cu puțin timp am participat la o căsătorie, la Ofițerul Stării Civile din Consiliul Popular al municipiului, precizează Ionel Iacob, din Timișoara, splaiul N. Titulescu nr. 11.

Merită o fi amintit faptul că de ani de zile se discută despre o «Casă de căsătorii», în acest oraș, cu peste 200 000 de locuitori, dar, acum nu despre asta este vorba.

După oficierea căsătoriei, după un cunoștință cu vecini obicei, tinerii căsătoriți impreună cu cei care i-au asistat (rude, prieteni etc.) cinstesc un pahar în sănătatea noilor familii.

Acest lucru l-am făcut și noi, intrând în restaurantul Palace din Timișoara. Era ora 11,30 și după cîteva insistențe ni s-a aranjat o masă comună, fiindcă eram douăzeci de persoane.

Ospătarea (al cărui nume n-am putut să-l descopăr) foarte cooperativă ne-a luat comanda după ce în prealabil ne-a întrebat dacă servim și masa. Am răspuns că o să servim o gustare. Ne-a mințit pur și simplu că nu era coniac «Zarea», ci numai «Dunărea» sau «Milcov» și abia după ce i-am arătat coniac «Zarea» în raft la bar, a binevenit să ne oreze comanda.

De fapt, ce m-a determinat să vă scriu este că la puțin timp după aceea a venit o altă perche de căsătorii cu încă trei persoane. Proaspătul mire și respectiv mireasă ospătară, dacă pot servi o bere.

Aceasta, pe un ton ieșit de multă vreme din uzul comunității civilizat, i-a răpus:

— Numai dacă servit și prințul. Aici nu berărie... Punct.

În zadar a căutat tinerul să-i explice frumos că la ora 11,30—11,45 nu se ia nici micul dejun, fiind prea tîrziu, și nici prințul, fiind prea devreme. Răspunsul a rămas invariabil:

— Aici nu-i berărie...

Refuzării au părăsit localul cu privirele-n părîm rușinări de nerușinarea altora.

Și cind mă gîndesc că într-un colț al acelaiași local, servit de aceeași ospătară, vreau cinci-săse junii tomnatici, figuri foarte cunoscute în oraș, serveau bere la discreție fără a servi... și masa.

Pun atunci întrebarea forurilor competente și respectiv mai marilor restaurantului Palace din Timișoara:

— Cînd și unde poate servi omul o bere la restaurant, fără să mânince de prinț la o oră nepotrivită?

Din partea Consiliului popular al municipiului Timișoara.

În urma cercetărilor efectuate, a rezultat că de abaterile săvîrsite se face vinovată ospătara Seleșteanu Olimpia (în prezent în concediu), care urmează o fi sănătatea contravențională de către Inspectoratul Comercial de Stat.

De asemenea, cauzul va fi prelucrat cu toți salariații I.C.S.A.P. Timișoara, la prima ședință de producție.

Mai precizăm că o «Casă de căsătorii» se află în curs de amenajare și în municipiul Timișoara.

Restituim sesizarea în original, cu mențiunea că măsurile ce urmează să fi luate, au fost comunicate și tovarășului Ionel Iacob.

Vicepreședinte, inspector comercial de stat, Otto Walter Hallabrin Martin Pantelie

Pledoarie pentru Strada Gării din Giurgiu

Doresc să supun atenției publice o problemă pe care eu o consider destul de importantă, ne scrie elevul Ion Petrescu din Giurgiu, Șoseaua Alexandriei numărul 7.

Cel ce proponește pentru prima oară în municipiul Giurgiu are surpriza — deloc plăcută — ca părăsind gara să intre pe o stradă «ingenios» intitulată: STRADA GĂRII, dar al cărei aspect lasă mult de dorit.

Strada în cauză face legătura între centrul orașului, gară și nouă cartier al Polyclinicii.

Avind în vedere numai acest lucru, această arteră a orașului ar necesita o grăjă sporită din partea edililor orașului, dar tocmai aceasta lipsește!

Numei astfel se poate explica de ce strada Gării se află într-o situație deplorabilă. Concret, deși este o arteră principală a orașului toate magazinele sunt adăpostite în niște clădiri mici, subrede și neingrijite, care se țin pe picioare doar «în virtutea ierhei!»

Accesul căruțelor fiind permis, strada este «văduvită» de un mult dorit și necesar asfalt. Ba chiar, folosind «avantajul» pavării cu pietre, edilii au renunțat la canalizare, mai bine-zis au păstrat vechiul obicei al șanțurilor laterale pe marginea străzii încît pe timp plouă aceasta ne oferă o «priveliște» deloc imbiectoare.

În aceste condiții apar firesc o serie de întrebări: De ce nu sunt demolate clădirile ce nu-și justifică deloc existența și aceasta cu atât mai mult cu cît se știe de existența unui «Plan de perspectivă» în acest sens?

De ce nu se canalizează strada și se preferă un sistem învechit? De ce nu este asfaltată această principala arteră a orașului? Mai ales că ea face legătura directă cu centrul municipiului! și oare strada nu poate avea un nume ceva mai acceptabil și firesc decât cel actual?

De la Consiliul popular al municipiului Giurgiu

La adresa dumneavoastră numărul 4177 din 8 noiembrie 1973, prin care ne trimite în original sesizarea elevului Petrescu Ion vă aducem la cunoștință următoarele:

Conform detaliului de sistematizare — zona Gării — centru — actuala stradă «Gării» va fi renovată în viitor cu blocuri de locuințe cu P+4 etaje, iar în piață Gării se vor construi blocuri cu P+7 etaje, o autogară și cărei construcție va începe în anul 1975, spații comerciale și o baie publică.

Mentionăm că pe strada Gării s-au executat lucrări de întreținere la imobile, care au constat în refacerea tencuierilor exterioare, drăgușite sau calcuite, vopsitorie, timplărie, toate în scopul schimbării aspectului acestiei străzi, atât la imobilele proprietate de stat, cât și la cele particulare, ținând seama că este o stradă cu un puternic vad comercial și una dintre cele mai vechi străzi ale municipiului Giurgiu.

Pe tronsonul de stradă cuprins între centrul și gară nu este complet nici canalul menajer dat fiind faptul că pe această stradă nu s-a aplicat detalii de sistematizare, cu atât mai mult nu există canal pluvial, canal care în tot orașul este doar pe o singură stradă.

Precizăm că neavând toate amenajările subterane (canal) nu se pot executa nici pavaje definitive sau asfaltări.

Totuși, arătăm că strada Gării este pavată cu piatră de granit, cu forme fasonate care nu deranjează circulația vehiculelor.

Trotuarele pentru pietoni sunt asfaltate având o lățime suficientă pentru a nu stîrnești deplasarea în timpul aglomerărilor.

Nu considerăm că denumirea de «Gării» care se păstrează de foarte mult timp ar impiedica cu ceva și în plus cetățenii municipiului nu să declară niciodată nemulțumiți de aceasta.

prim-vicepreședinte, secretar, Pîrvuică Ion Stan Constantin

Din nou despre recuperarea deficienților motori

Citind în «Flacăra» numărul 45 din 3 noiembrie 1973, scrisoarea tovarășului Ion Duma din Cuvîn-Ghiorac (Arad), că și răspunsul Ministerului Sănătății la această scrisoare, îmi permit să vă adresez și eu cîteva răspunsuri legate de problema tratamentului de recuperare al deficienților motori.

În capitolul locului vreau să vă precizez că pe lingă faptul că sunt direct interesat în problemă — suferind de 6 ani de o paraplegie spastică și având și trista experiență a perindării prin difereite spitale și servicii medicale — vorbesc și în calitatea pe care o am, de medic ortoped, cu o practică de peste 15 ani în specialitate.

Așa cum știe oricine să-l știe de această problemă, recuperarea deficienților motori, este unul din aspectele cele mai deficitare din rețeaua noastră sanitătară. Practic acești suferinți nu au aproape nicăieri în țară un serviciu medical, unde să poată beneficia cu adeverat de un tratament științific de recuperare. Serviciile și sanatorii existente sunt insuficiente și în majoritatea cazurilor cu o dotare în personal și apărătură deficitară.

Și dacă aceasta ar fi situația pentru cei suferinți de sechete de poliomielită, restul deficienților motori — paraplegici (în mare parte majoritate tineri) — sunt și mai năpăstuiți din acest punct de vedere, ei necesitând un tratament prelungit și științific calificat de recuperare.

Dar problema recuperării deficienților motori nu se limitează la paraplegici sau la sechetele de poliomielită. Pe lingă un număr relativ mic de bolnavi (mai ales copii) suferind de diverse maladii neurologice și de deformități congenitale, recuperarea priveste direct și pe bolnavii care în urma unui accident (în multe cazuri de muncă), râmîn cu un oarecare grad de infirmitate. Or, dacă aceștia ar beneficia de un tratament de recuperare adecvat, ar da un număr mai mic de infirmătăți definitive (și deci și de pensionări de boala) și ar ajunge înapoi în cîmpul muncii într-un interval cu mult mai scurt (deci ajutoare de boala, plătite, mai puține).

Vă intreb ce fel de tratamente de recuperare se poate face în serviciile spitalelor sau polyclinicilor teritoriale, servicii insuficiente dotate cu aparaturi și cu personal calificat? Recuperarea necesită săli de gimnastică, aparaturi speciale, bazină pentru hidroterapie, personal calificat și mai ales numeric suficient (pentru a se putea cînta mai mulți individualiza tratamentul pentru fiecare bolnav în parte).

În afara acestor aspecte să le spunem pur medicale, mai există și aspectul social al acestor bolnavi. Un adevărat tratament de recuperare trebuie să cuprindă și recalificarea profesională a invalizilor respectivi. Într-adevăr, dacă prin natura bolii lor, marele lor majoritate nu-și mai pot exercita profesiunea avută înainte de apariția invalidității, există o serie de meserii pe care acești bolnavi le pot invăța și exercita, în raport cu posibilitățile lor intelectuale și de capacitatea fizică restantă.

Astfel se-are atinge telul suprem al recuperării, oferind acestor oameni posibilitatea de a redeveni elemente sociale active și utile.

Precum vedeti, problema recuperării deficienților motori, este o problemă serioasă, cu multiple implicații medicale, psihologice, sociale, umanitare. Ea reprezintă una din mari probleme medico-sociale nerezolvate azi, în orice colț al lumii. Dar dacă există o soluțieare ei, atunci aceasta nu se poate atinge decât într-un stat socialist ca țara noastră, în care problema sănătății omului este o problemă de stat.

Mi-am permisă vă aduce la cunoștință toate aceste aspecte, ne scrie doctorul Marcel Goldenberg din Oradea, Șoseaua 6 Martie numărul 113 — convins fiind că, datorită spiritului dumneavoastră umanitar, veți înțelege gravitatea și urgența acestor probleme, intervenind la forurile în drept, pentru rezolvarea ei. Îmi dan seama că implicații aduce această problemă, dar sunt convins că pînă la urmă se vor găsi mijloace și metode de a se ajunge la rezolvarea ei.

Precizările Ministerului Sănătății

La adresa dumneavoastră 2820 R din 19 noiembrie 1973, prin care ne întăriți sesizarea tovarășului Goldenberg Marcel, din Oradea, Șoseaua 6 Martie numărul 113, referitor la acordarea tratamentului de recuperare unor deficiență locomotori gravi (hemiplegii, paraplegii), vă facem cunoscut următoarele:

— organizarea unor unități medicale specializate pentru tratamentul recuperator al deficienților motori neurologici este în atenția Ministerului Sănătății și urmează a fi soluționată atât prin reprofilarea unor sectii din fondul actual de baturi existente, cit și prin construirea unor noi unități sanitare specializate;

— în prezent, în cadrul secției a II-a neurologie din spitalul numărul 9 din București, sunt amenajate un număr de 40 paturi pentru acest profil de bolnavi;

— acțiunile de reprofesionalizare și încadrare în muncă a invalizilor este de competența Ministerului Muncii.

director doctor Tîndel Claudiu inspector general doctor Bejan Zeno

Redați-ne liniștea, tovarăși!

Noi, cetățenii din Asociația locatarilor din strada 6 Martie numărul 2 din Cluj, avind amplasat dedesubtul nostru și în curtea noastră restaurantul «Somesul» și magazia lui, acesta constituind un permanent factor de tulburare a liniștii, a odihniei noastre nu numai de zi, dar mai ales noaptea, de măcinare a sănătății noastre, devenind un coșmar. Vă rugăm de urgență să ne ajutați în această problemă dîlt de spinoasă și de vitală pentru noi.

Sîntem 20 de familii, cu copii mici, copii de școală, oameni bătrâni și bolnavi, suportăm greu pînă după ora una noaptea sau chiar mai mult, muzica, strigătele ospătarilor, zgornoul de la bucătărie, zgornoul cel-fac sticlele la manevrare în lăzi. Pe urmă aprovisionarea localului se face cu gălăgie, neînțîndu-se seama de liniștea locatarilor, prevăzută și în Hotărîrea numărul 17 a Consiliului Municipal Cluj.

Am recomandat forurilor competente ca o măsură imediată care se poate lua — schimbarea orei de inchidere a localului. Si să se mai înăglătură și cu noi, locatarii, sau Comitetul Asociației de locatari pentru eventuale alte propuneri.

Răspunsul Consiliului popular al municipiului Cluj

Urmare adresei dumneavoastră numărul 5093/1973 prin care se trimite spre rezolvare sesizarea Asociației de locatari din strada 6 Martie numărul 2 referitor la unele aspecte privind conturarea liniștii locatarilor acestui imobil de către personalul restaurantului «Somesul», vă facem cunoscut că cele sesizate au fost verificate la fața locului și corespondă adevărului, motiv pentru care s-a dispus în scris conducerii I.A.P. Cluj, luarea unor măsuri menite săducă la eliminarea deficiențelor semnalate.

Dintre aceste măsuri amintim:

— interzicerea încărcării sau descărcării de mărfuri în curtea acestui imobil între orele 15-18 și 22-06.

— tot în acest interval de timp se interzice efectuarea unor munci în curtea imobilului care ar provoca zgornoul și ar putea perturba liniștea locatarilor.

— respectarea orarului de inchidere a restaurantei, iar orchestra, după orele 22, își va adopta programul muzical în așa fel încît să nu se audă în afară.

Considerăm că măsurile de mai sus vor contribui pozitiv la îmbunătățirea și păstrarea liniștii locatarilor acestui imobil.

vicepreședinte, inger Jakob Iuliu

secretar, Geru Gheorghe

Amintiți-le de noi!

Vă scriem, își începe epistola un grup de cetățeni din cartierul Cireașov, fostă comună Cireașov și vă rugăm să ne sprijiniți pe lingă Consiliul popular al orașului Slatina pentru a lăua măsuri în vederea combatării nozelor ce le degajă uzina de aluminiu (în special fluor).

Dacă cel mai dureros lucru este apa. La noi nu există apă, decât foarte rea. Un singur om de aici, care locuiește în capul satului are o fintă cu apă bună, ceilalți fiind nevoiți să ia apă de la el. C.A.P.-ul are un castel de apă dar și facut din fier și apă nu e bună. Pentru a deveni potabilă ar fi necesar să se facă un castel de apă din beton cu o capacitate mareă pentru a fi suficientă tuturor locuitorilor din comună. Ne-am adresat în nenumărate rănduri Consiliului popular al orașului Slatina, dar toate încercările noastre de a soluționa această problemă s-au dovedit pînă acum zadarnice. Vă rugăm pe dumneavoastră să ne ajutați amintind tovarășilor de la Consiliul popular Slatina de existența și nevoile oamenilor din cartierul Cireașov, care dacă vă fi nevoie vor să muncească pentru comună lor.

De la Consiliul popular al orașului Slatina

Cercetind și analizind cele semnalate de către un grup de cetățeni din cartierul Cireașov, pendinte de orașul Slatina, prin scrisoarea adresată revistei «Flacăra» vă comunicăm următoare:

Fosta comună Cireașov, care din anul 1968 aparține de orașul Slatina, este formată din 5 sate dispuse care numără circa 340 famili, fiind amplasată pe un teren accidentat în imediata apropiere a uzinei de aluminiu.

Deși scrisoarea este semnată, nu s-au putut identifica autorii pentru a se putea sta de vorbă cu aceștia însă cele sesizate, în parte sunt juste.

Astfel se confirmă faptul că uzina de aluminiu prin nozel ce le degajă (îndeosebi fluor), afecteză în parte vegetația și atmosfera, fapt cunoscut de către organele de stat locale și județene, motiv pentru care s-a propus dezafectarea localității Cireașov ca urmare a faptului că în prezent nu sunt posibilități pentru captarea nozelor.

De asemenea este just că între oraș și localitatea respectivă există un pod circulabil construit din material lemnos și de mic tonaj, care nu permite circulația de autobuze, motiv pentru care pînă în prezent nu s-a putut introduce circulația autoturbozelor în acest cartier.

Pentru soluționarea problemei apei potabile este posibil numai prin forare la mare adincime a unor paturi. S-a căutat rezolvarea prin săpare manuală, însă nu se pot găsi muncitori pentru efectuarea unor astfel de lucrări.

S-a intervenit la Direcția de gospodărire comunală și locativă Olt, în vederea punerii la dispoziție a mașinii de forat, urmînd ca lucrarea să se efectueze în timpul cînd nu este folosită la lucrări de investiții.

Mentionăm că problemele ce s-au putut rezolva operativ au fost realizate așa cum este cazul amenajării străzilor prin transportarea și așternerea a peste 2 500 metri cubi balast pe toate străzile, înființarea unui chioșc pentru desfaceați pînii etc.

președinte, Barbu Radu

secretar, Gh. Totezan

Biserica de lemn din CULPIU MUREȘ va fi restaurată

La sesizarea făcută de mine, Ana Antonescu n. Bindeanu, o fîică a satului Culpiu, județul Mureș, referitor la biserica de lemn din sus-numitul sat, datorită intervenției prompte a revistei «Flacăra» la data de 29 noiembrie 1973, s-a deplasat la fața locului și a delegat la forurilor din orașul Tîrgu Mureș, care a constată justitia celor arătate de mine și a concluzionat că restaurarea bisericii trebuie făcută cît mai urgent.

S-au lăsat măsurile necesare pentru a se împiedica dărâmarea ei completă.

Unde să mă mai adresez pentru a obține o adeverință?

Sint Ianoli Elena, domiciliată în Iași, strada Șancea numărul 24, în etate de 58 ani, și vă să-mi permită să vă aduc la cunoștință făt meu:

În perioada 2 iunie 1943–31 octombrie 1948, m fost salariat la întreprinderea A.S.A.M.-Iași, întreprindere care ulterior a devenit întreprinderea de transporturi auto-Iași.

La data de 23 aprilie 1973, cu cererea înregistrată sub numărul 4769, m-am adresat la T.A.-Iași pentru a mi se elibera o adeverință în care să rezulte că în perioada mai sus menzionată am fost salariatul acelei întreprinderi.

Cu adresa numărul 4769/02 mai și 107/10433/4 septembrie 1973, I.T.A.-Iași îmi comunică –itez – că nu imi poate elibera adeverința solicitată «întrucât din dosarul meu personal, ce se șește în arhiva noastră, nu apar date suficiente în care să rezulte activitatea mea».

Menționez că starea statelor de salariai din această perioadă este complet degradată pentru că au fost plouă sau lăsate în apă, nemașind în prezent lizibile.

In vederea obținerii adeverinței respective am cerut și sprijinul Consiliului județean al sindicilor, solicitând delegarea unui tovarăș competent care să cerceteze starea arhivei respective și care să poată interveni în vederea emiterii de către I.T.A.-Iași a adeverinței respective, însă rezultatul a rămas același.

Deși pînă în prezent am făcut fel de fel de intervenții, toate fără rezultat, vă rog pe dumneavoastră să binevoiți și mi comunică unde să mă adresez pentru a determina întreprinderea respectivă să-mi elibereze actul la care am dreptul?

Stimate tovarășe, nea Marine

Mă adresez personajului în cauză și nu prești-giosului artist Amza Pellea pentru a nu cădea și eu în greșeala de a fi confundat arta cu bilcui.

Sint oltean din Caracal și îmi iubesc această obișnie la rindul-mi vehiculez, cu o nemănușă mandrie, anecdote despre olteni și adeverințele sau imaginare lor apăcarături.

Totdeauna mă feresc să debitez variante controverse la adresa altor conaționali, băileni, ardeleni, moldoveni etc., care depășesc limitele bunei-cuvintă în dorința controlată de a nu jigni.

Am savurat incepurile ilustrului personaj de bilci, ca orice om cu simțul umorului dezvoltat și cred că atîi fi reușit să răminești un fel de «Simion Timplarul» al serialelor despre olteni dacă în conținutul acestiei ipostaze nu s-ar fi strecurat voit sau din întimplare anumite considerații care calomniază nu pe olteni ci istoria neamului pentru a căror îndreptare imi asum riscul acestei misive.

Că locul lui Sucă este la Caracal, ar fi poate general valabil deoarece la Caracal ca și la Băilești există semeni ai lui Sucă sau poate chiar rude apropiate, olteni.

Dar adăosul că la Caracal s-ar mai fi întimplat ceva nu știm dacă își găsește justificare fără a se subînțelege că povestitorul alimentează prin atitudine directă infirmarea adeverințului istoric că revoluționarii de la 1848 au trecut prin orașul Caracal, au poposit aici și au mers mai departe fără a fi dovedit că au fost altceva decât revoluționari.

După mine nea Mărin are marea greșelă de a nu se fi făcut cunoscut în primul episod în dublu postură de autor și interpret al textelor debitate punindu-mă în situația de a trage astăzi două concluzii incerte:

— dacă este și autor și interpret, proverbul că strigoi înții din neam măncă, rămine valabil!!!

— dacă este numai interpret are vina de a fi îngrijit ca un guguștiuc această hrană care după cîte se vede, trebuie totuși să fie culeasă cu diser-nămînt!!!

Și acum revin la fraza de introducere acordind circumstanțe atenuante personajului care frate fiind cu lonel al lui Zăpăciu și nu vecin așa cum ne-a fost înfățișat poate fi iertat totuși pentru greșelile făcute cu gura!!!

Artistul Amza Pellea ar fi trebuit să militeze cu mai multă răspundere și în interpretarea acestuia rol, cu căciulă, așa cum a făcut-o în mai multe roluri, cu căciulă, cu care a cucerit datără talentului un loc de cînste în ierarhia mult stimulaților soli și artei noastre, care ne-au obisnuit cu creații artistice de o deosebită valoare pentru care eu le aduc pe această cale umila mea considerație.

Nu pot fi de acord cu grotescul și mai ales cu repetările nereușite care pot umbră talentul și personalitatea unora sau altora, personal înțelegind să răpostez în formă directă pentru integritatea artistică și realistă a tot ce se creează în final pentru delectarea harnicului nostru popor în sinul căruia și oltenii au reușit să-si cîştige prin muncă cîinstă și iștețime o aureolă națională pe care cred că artistul Amza Pellea nu are nici un interes personal sau de artă să o denigreze,

el însuși fiind un produs al Olteniei, meleaguri fertile care au dat țării atît în structură cît și în suprastructură contribuții însemnate.

Și acum în încheiere vreau să vă fac o urare:
Să vă fie mintea minte
Să priviți tot înainte
Nu ca bietul, Nea Mărin
Artă chioară, cu venin!

Traian Marinescu
strada Cezar Bolliac nr. 26
Caracal — județul Olt

Nici nu știu cum să vă mulțumesc

...pentru faptul că prin intermediul dumneavoastră am reușit să obțin adeverința de vechime pentru timpul cît am lucrat ca medic veterinar și ca fostul raion Drăgănești-Vlașca, ne scrie doctorul veterinar Ion Cardăș din București, strada Vasile Conta numărul 7-9.

După ce vă scrisesem, am așteptat cu răbdare rezultatul, care însă întârzia și începuse să fiu neliniștit. Eram gata să vă scriu din nou, cînd poștașul mi-a adus mult doritul plic cu cuprinderea adeverință respectivă.

Acuma am actele complete, vechime recunoscută la zi, 32 de ani, și pot ieși linistit la pensie, dar vă promit că și ca pensionar îmi voi continua activitatea de cetățean și o să vă mai scriu în legătură cu probleme de interes general sau particular de care ne izbîm zilnic.

Ar fi încă multe de spus, dar nu vreau să lungești prea mult această scrisoare pornită totuși din inimă, deci în încheiere vă sănătă resuscitator pentru sprijinul concret și eficace pe care mi-l-ați dat.

De la inspectoratul școlar al municipiului București

Răspuns la întrebarea cetățeanului Circiumărescu Lucian, publicată la rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» în nr. 45 (961) din 3 noiembrie 1973 al revistei, vă comunicăm următoarele:

În conformitate cu prevederile Legii nr. 3/1970, școlile ajutătoare sunt cuprinse în categoria unităților de ocrotire a minorilor. Copiii integrați în astfel de unități, pe timpul școlarizării, beneficiază de îmbrăcămintea prevăzută în baremul dat de Ministerul Educației și Învățămîntului și de hrană.

Pentru acoperirea unei părți din cheltuielile făcute cu întreținerea fiecărui copil, familia plătește o contribuție lunară stabilită de Comisia pentru ocrotirea minorilor din cadrul Consiliului popular al sectorului de domiciliu și, potrivit art. 7 din Decretul 285/1960, nu mai beneficiază de alocația de stat pentru copilul cuprins în instituția de ocrotire.

Copilul cetățeanului Circiumărescu Lucian a beneficiat de ocrotire în Școală ajutătoare nr. 3. În baza prevederilor legale menționate și a condițiilor stabilită de comisie prin hotărîrea de ocrotire pe care a emis-o, pensionarul nu a fost frustat, iar de restituirea sumelor ilegal incasate nu poate fi scutit.

Inspector general adjunct, Inspector școlar Costin Pelinescu N. Obrocea

Repartizarea salvatoare

Mă numesc Sirbu N. Ștefan, pensionar, domiciliat în Craiova, strada Calea București bloc C, etaj II, apartamentul 6.

Am un copil de 19 ani oligofrenic gradul I, care a absolvit cursurile Școlii speciale ajutătoare Balș în vara acestui an (n.n.: 1973), și propus de conducerea școlii și comisia de triere să urmeze și el o școală specială profesională pentru meseria de timplar, specialitatea topiérie.

Propunerile cu tabelele respective au fost inaintate încă din luna iunie-iulie 1973 la «Ministerul Muncii», Direcția generală de asistență socială.

Pînă în prezent nu mi-a venit nici o repartizare la vreo școală, desigur la Balș funcționeză o astfel de școală la care, în acest an, s-a aprobat înființarea unei și două clase pentru topiérie. Am vorbit recent cu directorul școlii, tovarășul Bolnăvescu, care mi-a spus că mai sunt locuri vacante la cele două clase paralele de topiérie și dacă îi aduc repartizarea de la București mi-l primește fiindcă nu este încă prea tarziu.

La data de 24 septembrie cu recomandata nr. 796 am trimis o cerere (pe care o anexez) și acum vîn cu rugămintea de care v-o fac bine prezența în speranța că veți căuta să mă ajutați.

Situația lui mă îngrijorează extrem de mult, cu atît mai mult cu cît mă văd pus în imposibilitate de a-i da vreun ajutor.

Este rugămintea unui tată disperat, fiindcă pe lîngă copil, am și soția bolnavă de nervi, tot din cauza lui.

Vă mulțumesc cu toată căldura sufletului, încredințindu-vă că voi păstra cea mai frumoasă amintire, stîmă și respect pentru ajutorul ce-mi veți da.

Ajutorul...

Ministerul Muncii, Direcția generală asigurări sociale, pensii, asistență socială, contabilitate și control financiar ne comunică: «Referitor la scrisoarea nr. 2 680 a numitului Sirbu N. Ștefan din Craiova, strada Calea București, bloc C7, scara II, apartament 6, privind înscrisarea fiului său la o școală specială, vă facem cunoscu că s-a aprobat repartizarea acestuia la Școala profesională specială nr. 24 Bals.

Aprobarea a fost comunicată și petitionarului a cărui scrisoare v-o restituim.

șef serviciu,
Pop Ștefan

Vesti proaste de la echipa de fotbal «DERMATA»

Sint Gheță Constantin, domiciliat în Cîmpina, strada Al.I. Cuza bloc 22 A, și doresc să abelez la paginile «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» pentru a aduce la cunoștință publică o problemă. În ziua de 7.X.1973 m-am prezentat la Centrul de preluare a obiectelor pentru curățire chimică din Cîmpina — care este o anexă a Cooperativă de producție meșteșugărească «Confeția» Ploiești, strada Vlad Tepeș nr. 21 — unde am predat buntru curățat un costum de haine gri inclusiv în stare perfectă, pentru care am achitat suma de 26 lei (tarif de trei zile), conform chitanței nr. 2117/7.X.1973, urmînd să mă prezint pe data de 11.X.1973 pentru ridicare.

În primul rînd, trebuie să amintim starea dezastruosă în care se află terenul nostru de joc (care aduce mai mult arătură decît o teren de fotbal) și aceasta datorită proastei întreținerii.

Deși figurăm ca echipa Combinatului de plărie și încălțăminte «Clujana», paradoxal, ne lipsesc toamna ghețele de fotbal, nemaivorbind de starea de avansată uzură în care a ajuns restul echipamentului.

S-au inceput în întreaga țară pregătirile de iarnă în vederea returnului, dar echipa noastră a rămas, ca urmare a situației mai sărătătoare, fără antrenor, dat fiind că antrenorul Nagy Ștefan, apreciat tehnician clujean, a refuzat să mai lucreze în condițiile de pînă acum.

Sperăm ca scrisoarea noastră să-i «dezmentească» pe cei răspunzători de soarta echipei și să-i scoată din totală inactivitate de pînă acum. Ce părere are conducerea combinatului de acestă stare de lucruri? Dar președintele secției de fotbal (dacă există, pentru că n-am prea avut ocazia să vedem la antrenamente sau la meciuri)?

La pensionarea lui Nicolae Rădulescu

Nu este ușor să pleci așa, dintr-o dată, după mai bine de patruzeci de ani, din mijlocul unui colectiv pe care în parte l-am condus, l-am îndrumat, l-am învățat că taină prelucrării țipeiului nu se delezgează peste noapte. «Nimic n-a fost ușor — își amintesc azi Nicolae Rădulescu — nici ucenicia, nici practica. Apoi, continuă el, în față mai viriștrișnic petroliști, doar cu muncă și cu multă dezlădere ajungi departe...». Și Rădulescu Nicolae a ajuns să devină o schimbă la o instalație de distilare primară de la Rafinăria Teleajen. A ajuns aici cu cea mai înaltă conștiință profesională; punctualitatea, orientarea justă privind viața internă a instalației, ridicarea continuă a calificării în vederea obținerii unor produse de bună calitate, a reducerii consumurilor specifice, ajutorul nepreocupător acordat tuturor pentru însușirea meseriei și alte asemenea calități l-au dus la dobândirea titlului de fiu de onoare al rafinăriei, cel mai bun săf de schimb, la titlul de frunte în producție.

Zilele trecute totuși ne-a părăsit. Îar noi, colegii lui mai tineri, printre care și numărul și eu, Ion Vergu Dumitrescu, din Ploiești, strada Titan nr. 2, îl urmăm pe drumul pe care l-a străbătut. El este cu sufletele aici, lîngă noi, iar noi vom fi întotdeauna alături de el. Zilele trecute el a rămas acasă. Zic zilele trecute, pentru că de la începutul acestui an, 1974, «bătrînul» Nicolae Rădulescu s-a pensionat. Să ne trăiască...

Un drept al meu, pentru care am muncit

Mă numesc Iftinca C. Neculai, din comuna Ștefan cel Mare, sat Buciumi, județul Bacău. Aș vrea să vă aduc la cunoștință următoarele: sunt membru al cooperativă agricolă de producție din satul și comună de mai sus, unde am lucrat de la cooperativizare (1962), iar în anul 1971 mi s-a făcut dosar de pensionare. Cu decizia 2012 mi s-a stabilit cuantumul de pensie de 100 lei + 5 lei din cotizații la Casa de pensii.

Am văzut că alti colegi ai mei, care au muncit în aceeași măsură ca și mine, cu același număr de norme, anual, primeau 150 lei. Atunci m-am adresat conducătorii cooperativării în mai multe

rinduri, cu cereri scrise, la care am primit rezultatul că: «atît ai moșule, dreptul».

În cele din urmă m-am adresat personal cu o cerere la filiala Casei pensii a județului Bacău. Din verificarea efectuată a reieșit că eronat s-a intocmit dosarul cu 3 ani vechime și 2 întreruperi, în realitate am avut 9 ani vechime cu o întrerupere în muncă. Atunci de-abia conducătorul cooperativării mi-a intocmit altă fișă, a trimis-o Filialei Casei pensii Bacău, cu adresa nr. 688/1973. Așa mi s-a recalculat cuantumul de pensie de la 100 lei la 150 lei, cu decizia nr. 2248, cu începere de la 1 septembrie 1973.

Din cele relatate mai sus rezultă că nu am primit dreptul meu timp de 30 luni. (A cite 50 lei/lună = 1 500 lei), pentru că salariatul care mi-a intocmit primul dosar nu a lucrat corect.

Aș vrea să întreb U.J.C.A.P. Bacău, cine îmi plătește suma arătată mai sus, care e un drept al meu pentru care am muncit.

Am dat la curățat un costum, am primit numai haina

Sint Ghîță Constantin, domiciliat în Cîmpina, strada Al.I. Cuza bloc 22 A, și doresc să abelez la paginile «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» pentru a aduce la cunoștință publică o problemă. În ziua de 7.X.1973 m-am prezentat la Centralul de preluare a obiectelor pentru curățire chimică din Cîmpina — care este o anexă a Cooperativă de producție meșteșugărească «Confeția» Ploiești, strada Vlad Tepeș nr. 21 — unde am predat buntru curățat un costum de haine gri inclusiv în stare perfectă, pentru care am achitat suma de 26 lei (tarif de trei zile), conform chitanței nr. 2117/7.X.1973 pentru ridicare.

Spre surprinderea mea, nu numai în ziua de 11.X.1973, dar și după luni de zile costumul în cauză nu și-a făcut apariția de la centralul de curățătorie din Ploiești. În urma insistențelor mele, la începutul lunii decembrie 1973 costumul apare, haina fiind curățată însă pantalonul nu. De data aceasta, costumul purta o stanță de mărcare diferită de cea indicată în bonul meu (2117). Arătindu-mă nemulțumit, am fost rugat să-mi iau haina, iar pentru pantalon să revin peste încă trei zile. Timpul s-a scurs și de fiecare dată mi se spune că: «nu a sosit, iar cei de la Ploiești spun că l-au pierdut».

Mă întreb dacă este posibil să rezolvă doar prin cîteva cuvinte o pagubă produsă unui om, care dîndu-și un costum întreg la curățătorie, în final, după luni de așteptare, se alege doar cu o haină. Nu e nimănii răspunzător?

De patru ani cheltuiște pentru sine alocația copilului

Mă numesc Dumitriu Lucreția, am domiciliul în comuna Casimcea, județul Bacău, și doresc să vă aduc la cunoștință următoarele:

În urma hotărîrii Judecătoriei județului Bacău, nr. 1190 din 21 octombrie 1969, fostul meu soț, Hanganu O. Nicolae, a fost obligat să plătească o pensie de întreținere de 250 lei și să-mi dea cei 120 lei alocație de stat pentru copil. Ce se întâmplat? Pensia de întreținere a plătește, dar alocația de stat, deși o încasează, nu a trimis de patru ani de zile. Copilul este mare. Are 4 ani. Trebuie imbrăcat, încălit și hrănit. Dar cum? Fără bani nu pot obține nimic.

Fostul meu soț lucrează la Brașov, la Întreprinderea de transporturi. Și se sfătuiează de colo, colo, cheltuind alocația copilului.

Vă rog din adîncul ființei mele, publicăți aceste rinduri și poată opinia publică, conducerea unității, unde lucrează ca șofer, îi vor impune achitarea sumei cu care este dator față de copilul lui, pe nume Hanganu Adrian.

De ce o treabă doar pe jumătate?

Sint creator principal la o fabrică textilă din București, ne scrie tovarășa Irina Turcanu din București, strada Luterană nr. 1. În luna octombrie am fost în regiunea Tulcea pentru o documentare folclorică. Negăsind decit puțin material în satele din împrejurimi, am apelat la secția de folclor a muzeului j

14 Ianuarie – 24 Februarie

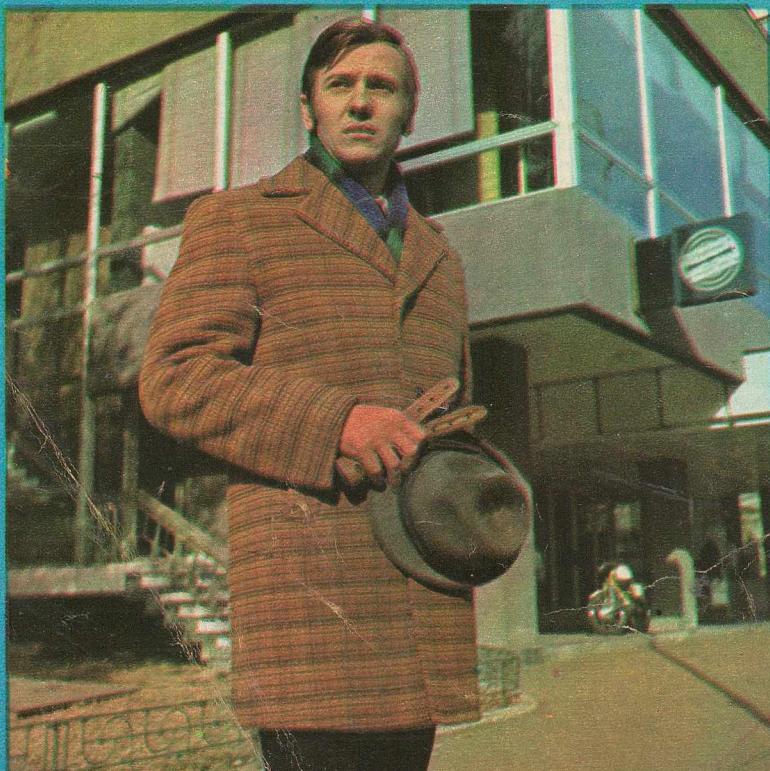
Tîrgul de Iarnă

tricotaje

UZFEUTI

STOFE

INCĂLTAMINTE

- vă pune la dispoziție:
- paltoane, demiuiri, scurte, jachete, compleuri cu pantaloni, rochii, taloare etc.
 - costume bărbătești pentru toate vîrstele
 - Impermeabile, canadiene, bluze de vînt etc. — matlasate și nematlasate, pantaloni din țesătură supraelastică
 - tricotaje contextură groasă, ciorapi și șosete p.n.a. etc.
 - cizme și ghete cu fețe p.v.c., cizme cu fețe din piele sintetică și piele sintetică în combinație cu piele naturală — pentru femei.
 - stofe pentru palton și stofe groase fantezi (pentru Imbrăcăminte de iarnă) și multe alte articole de Imbrăcăminte și Încăltăminte, toate cu reduceri de prețuri pînă la 30% în cadrul TÎRGULUI DE IARNĂ!
- TÎRGUL DE IARNĂ — un bun prilej de economii în favoarea bugetului familiei dumneavoastră!

«DOSARUL DOSARELOR»

FLACĂRA

(II)

sala de așteptare

Am vrut să îi spun ceva, nu știu exact ce, ar am auzit în spatele meu un pas ciudat. În zgomer ușor, ca de pas catifelat și apoi o zbitură ca unui bont de lemn. Mi-am dat eama că toți privesc pe cel care trece cu cest zgomer ciudat, privesc cu un fel de compătimire, mai exact cu un fel de participare la trecerea aceea. M-am intors și eu și mă văzut-o pe fata pe care am numit-o Doina, cu cirjele ei, străduindu-se să meargă și mai drept, cit mai corect. «O vezi? Merge tot mai bine... Intr-o zi va putea urca și ea... sigur că va putea...», am auzit o voce, n timp ce imi aminteam de ființa aceea pe care am cunoscut-o într-o anchetă, fiind victimă violului unor tineri fotbalisti beți, pe care i-a ierat și, spre a-i scăpa de pedeapsa cu închisoarea, s-a căsătorit cu unul dintre ei, dar nu s-a putut apropiu însă sufleteste de totul ei dobândit atât de bizar și, cind acesta a avut un gest dur, a alergat în lungul liniei erelor și și-a pierdut ambele picioare... Da, este ființa care mi-a spus că pentru ea zilele și-au pierdut numirea și identitatea fiindcă toate sînt la fel de cenusii — cum nu se pot deosebi unul de altul cei șapte pitici de porțelan de pe perete cu zimbeltele lor fortate — ființa care și-a regăsit echilibrul vieții în orele de meditații date copiilor din sat, pînă cind mama ei a început să umble după bani pe la părînții lor, ființa căreia am incercat să îi cer puțină tărie față de viață... Tocmai în clipa aceea s-a clătinat, aveam impresia că o să cadă și, cum nimeni nu s-a oferit să o sprijine, deși erau alții mai aproape de ea, am sărit să o prind de brăt.

— Nu! Nu mă ajutați!, mi-a strigat energetic. Nu trebuie să mă ajutați! Mai ales dumneavoastră! Nu trebuie să mă obișnuiați cu ajutor. Odată v-am spus că mă dor oamenii buni, că nu mai pot suporta mila și ajutorul nimănui. Mi-ați spus atunci că mă alint, dar aveați dreptate. Ati uitat la mine, mai demult, o întrebare. O întrebare despre tările omenească de a depăși nenorocirile vieții... Lăsați-mă să răspund singură la ea...

— Vă rog... Nu serviti un corn proaspăt,

o prăjitură, o țigără?, m-a întrebat Fata în halat alb, care venise cu o tavă în fața mea.

— Nu cumva dumneata ești?... — De ce vrei să vă amintiți cine sunt? Doar mă știți bine. Mi-ați anchetat pentru... am făcut închisoare, apoi am încercat să uit, sănt mulți oameni care mă ajută, unii cîteodată îmi mai zic... să nu spun cum, dar chiar dumneavoastră mi-ați spus că nu trebuie să dau însemnatate oamenilor răi... Trebuie să imi fac încet, încet și greu, un nou nume... să nu ne mai amintim...

— Lasă-l, i-am văzut pe Poet, prințind-o de mină. Lasă-l pe domnul procuror. Pe mine mă cunoașteți, nu?, și întrebat așezîndu-se în lumină, în fața mea. Sînt lașul... cel pe care l-ați anchetat pentru abandon vinovat... prietenul meu, bunul meu prieten care în excursia aceea cind am fost surprins de viscol m-a tras mereu cu cordelina, m-a salvat atunci cind m-am prăbușit spre prăpastie, prietenul meu bun care a rămas să moară înghețat la căpătănaș de cabană, atunci cind nu m-a mai putut trage după el a sperat că voi face ceva pentru el, că voi trimite ajutoare să-l salveze, iar eu am fugit, am fugit spre vale de la o cabană la alta, ca un nebun...

— Ca un laș...

— Da, da, ca un laș criminal, așa mi-ați spus și atunci... Ați uitat însă să îmi spuneți ceva... Da, ați uitat!

— Ce anume?... A, înțeleg... Te referi la faptul că în condiții de laborator și examinind briceagul tău și cuțitul de vînătoare găsit la prietenul tău înghețat am constatat că nu tu ai tăiat cordelina, ci el... La asta te referi? Crezi că are vreo importanță? Cordelina era legămintul vostru de ajutor... el a tăiat-o abia atunci cind și-a dat seama că nu te mai poate ajuta, a tăiat-o ca să facă un ultim gest prin care să te salveze... Da că și-a spus aceasta, adică un fapt în plus despre mărinimia și altruismul lui, gestul tău de lașitate ar fi fost și mai grav...

— Știi... Mi-ați spus, mai tîrziu, că fiecare om la naștere are un fel de foale albă pe

care sănătatea doar datele lui... apoi, cîndva, pe foia aceea, o altă mină va completa data de final... în reșt, coala e albă... noi o scriem cu faptele noastre. Mi-ați vorbit despre o sentină în alb, pe care ne-o oferă destinul și în puterea noastră ca prin ceea ce facem să o scriem frumos... Oare pentru mine mai este loc alb pe coala aceea?...

— Întotdeauna rămîne pentru fiecare om un loc pentru ca să scrie faptele bune. Ti-am mai spus asta, dar dumneata, așa ciudat cum ești, mi-ai răspuns că trebuie să mă fac popă, nu procuror.

— Acum nu vă mai răspund așa... Mi-ați uitat și, trebuie să recunoașteți, erați dator să mă ajutați, să vă interesați de mine, de dorința mea de a putea răscumpăra ceva din acea imensă lașitate...

— Ce vrei să spui?

— Că îmi sunteți dator, da, tuturor le sunteți dator, așa cum toți rămînem datori omenei și dreptății cu cîte ceva...

Am auzit din spate vocea Hamalului:

— Domnule procuror... cum rămîne cu copilul nostru... Ce putem face... Uite, eu am pensie de invaliditate, mai lucrez și pe aici prin gară, mai lucrez pe acasă, Maria muncește, dar ce poate fi viața noastră fără copilul acela?

— Da, domnule procuror, am auzit și vocea Profesorului, trebuie să hotărî... Eram în străinătate cind soția mea, în înțelegere cu medicul de la maternitate, a făcut înșelătoria aceea, prefăcindu-se că a născut un copil... Era copilul Mariei, aflată atunci singură și necăjită, ați descoperit toate acestea, le-ați lăsat așa cum erau, apoi, cind am aflat și eu, m-a întrebat dacă iubesc copilul acela și la răspunsul meu că e tot ce am în viață, m-ați asigurat că poate fi considerat ca și al meu și al soției mele, dar acum, uite, Maria și-a regăsit bărbatul și suferă. Priviți-o cum își ține batista, la fel ca și atunci cind ați arestat-o bănuind-o de pruncidere, și suferă și acest om care a avut acel nenorocit accident. E drept ca fericirea noastră să se întemeieze pe durearea lor?

— Ce spui, Maria?, am întrebat-o pe femeie care se apropiașe sfioasă. A răspuns Hamalul în locul ei.

— Ce să spună, păcatele ei? Cind a dat copilul să gîndit că va avea o viață fericită dacă va fi crescut de oamenii aceștia buni, care nu pot avea un copil al lor... Nu să gîndit nici la ea, nici la mine... S-a gîndit că va fi fericit copilul nostru... Ce poate să spună?

— Am înțeles, a spus Profesorul, cu voce oarecum schimbătoră... am înțeles... Vor putea veni să își vadă copilul sau să îl ia de la noi atunci cind vor dori... Spuneți-le asta, spuneți-le dumneavoastră, tovarășe procuror, și nu vă gîndiți la cît de săracă va rămîne viața noastră de acum înainte... Știi că ați vrut numai binele copilului, dar, vedete, nu totdeauna reușim în viață exact așa cum am dorit binele pe care îl sperăm...

— Dumneavoastră trebuie să hotărîți ce să facem..., i-am auzit pe Hamal, depărțindu-se, împreună cu procurorul.

S-au depărtat toți de mine și, sala de așteptare parță devenea din nou pustie. De undeva, parcă de departe, am auzit-o pe Maria: «Bună seara...» și mi s-a părut că de fapt nu mă salută, ci rostește urarea aceea de bine ca un gînd curat, care în prag de an nou este lăsată la geamul și la poarta fiecarei case...

*
— Tovărășe procuror! Tovărășe procuror... Căpitânul mă zgîltiu zdravăn de umăr. Nu vă supărăți... ați adormit aici, pe bancă și trenul a plecat...

— Nu-i nimic, Bogdane, i-am spus dezmeticindu-mă. Mai pierdem uneori cîte un tren...

Emil POENARU
(Sfîrșit)

legitimătie de Cineva

lași, 15 ianuarie. Hotel «Unirea». Recepția. Orelle 21 și ceva. Ore de aglomerație — vine trenul de București.

Cineva (un bărbat): Barul de noapte e cu plată sau fără?

Același cineva: Am întrebat-o pe recepționeră, nu pe dumneata.

Recepționera (o femeie): Barul de noapte este fără plată.

Același cineva (iar un bărbat): Dar este închis.

Același Cineva de mai sus: De ce nu mă informezi că barul este închis?

Recepționera (Viorica Olaru): Nu m-ați întrebat.

Tot Cineva: Știi că ești obraznică? Ia stai să vezi tu cu cine ai de-a face!

Scoate o legitimătie pe care scrie Bogdan Gheorghe, inspector general în Ministerul Turismului. Lumea de la recepție (era coadă) începe să protesteze. Tovărășul Bogdan se enervează: lăsați-mă, fac control! Observ că e roșu la față, nu de furie, ci pentru că miroase a alcool. Pune mină pe telefon. Așteaptă, așteaptă. De ce nu merge telefonul, nu știu, vreau să merg la centrală, nu-i voie acolo, tot obraznică ești, dă-mi registrul de control. «...față de această situație și față de reglementările Ministerului Turismului propun conducerii O.J.T. mutarea lui Olaru V. în altă muncă deoarece nu intrunește condiții pentru această funcție.» stă scris de mină dreptă a tovarășului Bogdan în dreptul rubricii «Tema actiunii» din registrul de control.

Către recepționeră — mină vei fi chemată la director și, în fața mea, vei fi dată afară.

George STANCA

vremea în săptămîna viitoare

Săptămîna va debuta cu un front de ninsori ce va traversa rapid țara, fiind însoțit de intensificarea vîntului în Bărăgan, Dobrogea și sudul Moldovei. După trecerea acestor ninsori, între 4 și 8 februarie, un val de aer polar se va extinde deasupra intregului teritoriu, determinînd o scădere accentuată a temperaturii. În Cîmpia Dunării, temperatura va scădea noaptea sub -10 grade, iar în Transilvania și Moldova sub -20 grade. În timpul zilei, temperatura va rămîne sub zero, iar în Maramureș, nordul Moldovei și răsăritul Transilvaniei nu va urca peste -6 grade. O vreme ceva mai blîndă va fi în Banat și Valea Dunării, cuprinsă între Băciaș și Drobeta-Turnu Severin.

În aceste zile reci, cerul va fi variabil, cu ninsori predominînd în sudul țării. Cîteva înnoiri mai pronunțate se vor produce la 7-8 februarie, cind vor cădea și ninsori locale, de scurtă durată. Dimineațe vor fi cețoase și cu depunerî de chiciură în vîile montane. La 9 februarie, frigul va slăbi din intensitate, temperatura începînd să crească apreciabil. Cerul va fi schimbător, cu înnoiri bîrsînante în jumătatea de răsărit a țării, unde se vor semnala și cîteva ninsori cu caracter local. În timpul zilei, temperatura va urca deasupra lui zero, în multe localități de cîmpie și în Dobrogea.

În cursul acestei săptămîni, cea mai scăzută temperatură se va produce în jurul orei 7, iar cea mai ridicată între orele 14 și 15. În zona de munte, vremea și stratul de zăpadă vor fi deosebit de favorabile sporturilor de iarnă.

TOPOR

COPERTA NOASTRĂ

Din lucrările expuse la Ateneul Tânărului din București. PARTEA DE MIAZAZI A ORAȘULUI de Aurel Stefan Alexandrescu, elev la Școala populară de artă, secția grafică.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Scînteii 1, Sectorul 1. Casuța poștală 41-12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41 505

PRETUL REVISTEI: 3 LEI

Prezentarea artistică:

Sorin POSTOLACHE

FLACĂRA ALBUM

ROSEMARIE DEXTER
actriță anglo-birmano-italiană care
după o lansare spectaculoasă
în filmul lui De Seta
«Un om pe jumătate» a preferat
spre părerea de rău a multora
filmul comercial

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 160 000 exemplare

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU